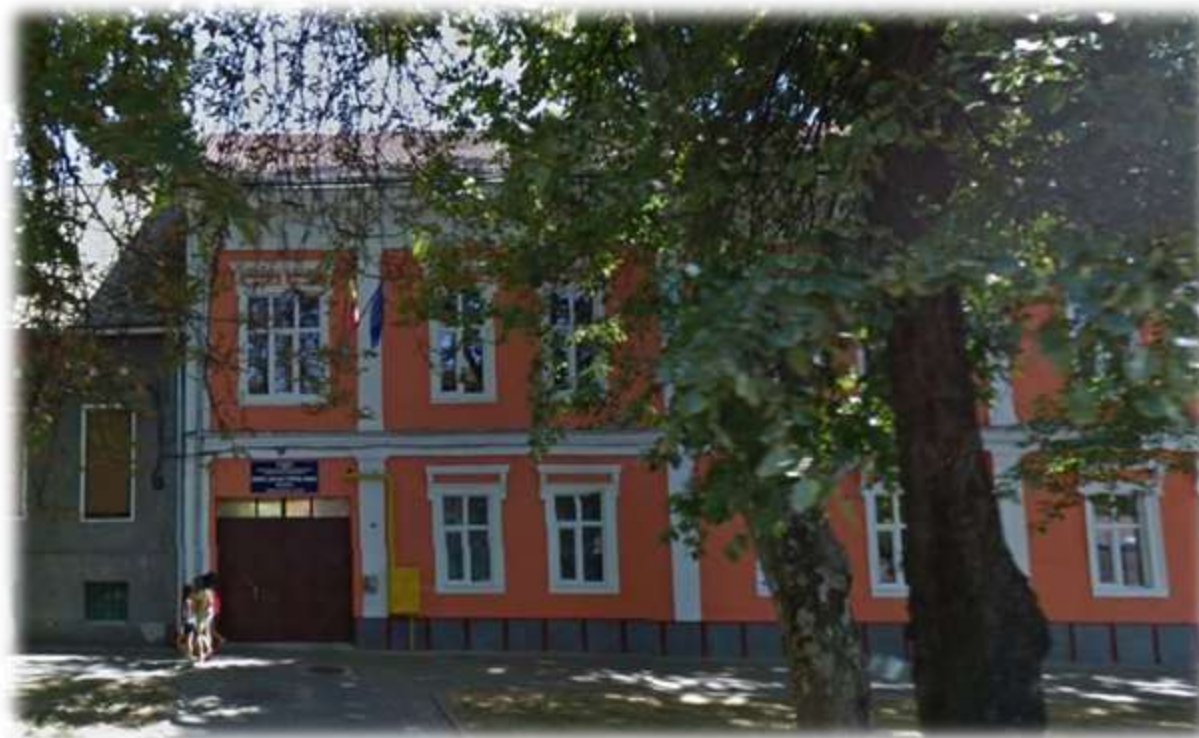

DIDACTIC

PROF. ADRIANA MUREȘAN
(COORDONATOR)

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI NAȚIONAL
EDUCAȚIA SEXUALĂ VERSUS SEXUALITATE ÎN
ȘCOALA ROMANEASCĂ
(APRILIE 2022)

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA
ISBN 978-630-6502-21-9

prof. Adriana Mureșan
– coordonator -

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI NAȚIONAL
„EDUCAȚIA SEXUALĂ VERSUS SEXUALITATE ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ”
(aprilie 2022)

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA

TEXT © Lucrările Simpozionului Național „*Educația sexuală versus sexualitate în școala românească*” (aprilie 2022)/prof. Adriana Mureșan – coordonator

Toate drepturile rezervate autorilor

Consilier editorial: lect. dr. Tiberiu Irimia

Lector de carte: prof. Simona Bîrte

Tehnoredactare: prof. Adriana Mureșan

Coperta I-IV prof. Adriana Mureșan

Grafică generală: prof. Adriana Mureșan

Foto coperta I: Școala Profesională „ Sfânta Maria” Bistrița, județul Bistrița-Năsăud

Editura Meritocrat Cluj-Napoca

Tel. 0760 607 889, 0741 494 338

e-mail: meritocratcj@gmail.com

© 2022 *Editura Meritocrat Cluj-Napoca*

Toate drepturile grafice asupra acestei ediții aparțin editurii Meritocrat, orice reproducere sau modificare, indiferent de formă și suport, neautorizată, urmând să suporte consecințele legii.

Responsabilitatea calității corecturii textelor din această carte aparține autorilor

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎN DIFERITE ȚĂRI DIN UNIUNEA EUROPEANĂ

Profesor Ștefan Bachis
Liceul Economic Năsăud

Educația sexuală este predată diferit în funcție de stat

Cu toate acestea, tipul de informații și mesaje furnizate în cadrul acestui subiect amplu par să varieze considerabil de la un stat membru la altul.

De exemplu, în timp ce educația sexuală a Slovaciei deseori pune accent pe căsătoria tradițională și valorile familiei (în măsura în care curriculum-ul de educație sexuală este intitulat „Educație pentru căsătorie și parteneriat”, Danemarca are o abordare mai largă, mai discursivă și incluzivă care include explorarea diferitelor tipuri de relații.

În contrast, mai puține state membre se concentrează pe probleme de roluri și stereotipuri de gen, pe consimțământul reciproc, pe învățarea despre problemele LGBTQI și abordarea problemei reflectării sexualității în mediul online. Toate acestea sunt, de asemenea, subiecte incluse în recomandările OMS și UNESCO.

Aspecte ale educației sexualității sunt predate în aproximativ jumătate din statele membre (Austria, Croația, Cipru, Finlanda, Franța, Irlanda, Lituania, Letonia, Malta, Portugalia, Slovacia și Slovenia). În aceste state membre, diferite subiecte legate de educația sexuală pot să fie incluse în alte cursuri, cum ar fi biologie, religioase și studii etice, educație pentru cetățenie, studii de mediu și clase mai largi de educație pentru sănătate.

De exemplu, în Croația, educația sexuală este adesea inclusă în biologie și cursuri de studii religioase, în timp ce în Luxemburg subiectul este răspândit între clasele de cetățenie, biologie și religie (în funcție de subiectul în discuție).

Modul în care se oferă educația sexuală depinde în mare măsură de autoritățile și școlile regionale. Ca și în cazul altor programe, modul în care educația sexuală este livrat și implementat în multe state membre este lăsat în primul rând la discreția guvernelor locale, a școlilor și profesori individuali, cu diferite niveluri naționale implicare. În Germania, de exemplu, subiectele tratate și cum sunt integrate în lecții variază considerabil în diferite părți a țării.

Chiar și în statele membre în care este obligatoriu pentru școli să ofere educație sexuală, nu fiecare copil va primi educația sexuală ca parte a educației lor obligatorii. În mai multe state membre, părinții au posibilitatea să își scoată copiii de la aceste cursuri, dacă doresc (Austria, Bulgaria, Irlanda, Polonia și Slovacia). În alte țări, educația sexuală ar putea fi cerută de părinți, dar în practică acest lucru nu se întâmplă din cauza opoziției publice față de subiect. De exemplu, în timp ce educația sexuală rămâne obligatorie din punct de vedere legal în Polonia, de fapt ea nu este predată în școli, din cauza opoziției partidelor și ONG-urilor ultraconservatoare. Parlamentul European a condamnat încercările legislative din Polonia de a incrimina educația sexuală, prin acuzarea profesorilor că sunt „pedofili” și că promovează homosexualitatea în rândul copiilor.

În Austria, părinții sunt incluși în lecțiile de educație sexuală. În Danemarca, experți externi precum prostituate, homosexuali sau HIV-pozitivi sunt invitați să vorbească în școli despre experiența lor. În Olanda, educația sexuală începe la vârsta de patru ani. În Polonia sexualitatea este tabu atât la școală, cât și acasă. În Spania, subiectul este greu predat vreodată în școli din mediul rural. În general, cele mai bune practici sunt respectate în Benelux, țările nordice, Franța și Germania.

Educația sexuală previne sarcinile în adolescență și răspândirea bolilor cu transmitere sexuală. Experții au susținut în numeroase studii și rapoarte că educația sexuală insuficientă sau inexistentă duce la o creștere a ratei de sarcină în adolescență și o creștere a numărului de

persoane care suferă de SIDA și boli cu transmitere sexuală.

Chiar dacă cauzele sarcinii involuntare în adolescență pot fi diverse (dezinformare despre contracepție, acces limitat sau lipsă de contracepție sau abuz sexual) acestea se datorează în principal unei educații sexuale deficitare. Cele mai multe cazuri de sarcini la adolescente se înregistrează în Regatul Unit, Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia, Lituania și Estonia.

Cum se predă educația sexuală în diferite țări UE

Din 1968, educația sexuală a devenit obligatorie în școlile din Germania, 1970 în Danemarca, Finlanda și Austria, iar în 1998 în Franța.

În Italia, educația sexuală rămâne opțională, dar tinde să se concentreze doar pe aspectele biologice, mai degrabă decât pe orice subiect psihologic, societal sau emoțional.

În Austria, educația sexuală este obligatorie în școli din 1970. Educația sexuală în școlile austriece începe de la școala elementară și este integrată în lecțiile de biologie, germană și lecții de educație religioasă. Obiectivele principale ale educației sexualității la școală sunt de a construi cunoașterea valorilor bazate pe respect reciproc; să coopereze cu părinții;

Decretul fundamental privind educația sexuală din 1990 specifică faptul că școlile ar trebui să ofere nu numai informații științifice pure, dar trebuie să ofere și un ajutor semnificativ în viață, prin informații despre emoții și relații.

Republica Cehă. Raportul „Educația sexuală în Europa” indică faptul că în Republica Cehă, educația sexuală a început în 1972, când Ministerul Educației a emis „Liniile directoare pentru educația părintească în școlile elementare de nouă ani”. Educația sexuală a fost numită atunci „Educație pentru viața conjugală și părinți”. Cu toate acestea, începând cu anii 1990 și sfârșitul comunismului în Republica Cehă, Biserica Catolică și-a arătat adesea dezaprobarea față de educația sexuală.

Danemarca. Educația sexuală a devenit obligatorie în 1970 odată cu adoptarea unui nou curriculum, în care educația sexuală a fost inclusă în lecțiile de sănătate, a fost publicat în 1991 de Ministerul Educației. Acest nou curriculum-ul a fost obligatoriu pentru școlile primare și primul an de liceu. Acest curriculum este un pionier din trei motive principale: în primul rând, a impus ca educația sexuală să fie integrată în toate disciplinele școlare; în al doilea rând, elevii pot pune întrebări despre sexualitate oricând, iar profesorul poate introduce un subiect de discuție legat de sexualitate oricând. În cele din urmă, școala poate invita vorbitori invitați, cum ar fi prostituate, homosexuali și persoane afectate de bolile cu transmitere sexuală.

Franța. Educația sexuală și toate informațiile despre sexualitate în școli au fost interzise prin lege din 1920 până în 1967, anul în care a fost autorizată contracepția și a fost legalizată educația sexuală.

În 2001, educația sexuală a devenit obligatorie prin lege în școli, chiar dacă unii părinți le interzic copiilor să participe la lecții. În Franța, educația sexuală acoperă aspecte biologice, sociale și etice. Subiecte precum stima de sine și respectul față de ceilalți sunt abordate și sunt utilizate metode interactive, inclusiv dezbateri, videoclipuri sau ilustrații.

Germania. Conform raportului „Educația sexuală în Europa”, în Germania, educația sexuală a fost instituită în mod legal în 1968. În 1977, Curtea Constituțională a emis principii directoare pentru educația sexuală în Germania de Vest. În Germania de Est, educația sexuală nu era legal implementată, dar a fost integrată în educația pentru viața de familie oferită în școli, organizații de tineret, prin consiliere și campanii educative. După reunificare, noul „Act privind sarcina și ajutorul familial”, publicat la mijlocul anilor 1990 și aplicabil și astăzi, a introdus la nivel național programe obligatorii de educație sexuală.

Grecia. Conform raportului „Educația sexuală în Europa”, educația sexuală la școală a început în 1980 cu un program pilot.

În 1995, educația sexuală sau „relațiile dintre membrii diferitelor sexe” (Diafilikes Sheseis), a devenit obligatorie și începe la vârsta de șase ani. Lecțiile sunt oferite de FPAG (Asociația de Planificare Familială din Grecia) precum și profesori și școli asistente medicale.

Educația sexuală poate fi asigurată și de Biserică, chiar dacă lecțiile oferite nu sunt considerate oficiale sau structurate. Subiectul acoperă aspecte biologice și aspecte relaționale.

Ungaria. Educația sexuală a început în 1978 cu cursurile de „Viața sexuală și de familie”, adresate elevilor cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani. Clasele au fost împărțite în 20 de ore de prelegeri desfășurate pe parcursul a patru ani și se concentrează pe subiecte precum baza morală pentru relațiile sexuale, caracteristicile sexuale, locul familiei în societate, locul copilului în familie. Curriculumul național actual necesită predarea „igienei” în toate școlile, care include educația pentru viața de familie și acoperă educația sexuală. Medici școlari iar asistenții medicali sunt împuterniciți să predea aceste subiecte, precum și subiecte precum fumatul, consumul de alcool, droguri, abuz sexual și SIDA. Cu toate acestea, potrivit Centrului pentru Drept și Politică Reproductivă, se pare că „nu există nici o politică generală generală, nici o practică unificată în ceea ce privește sexul educație pentru adolescenți în Ungaria”.

Bibliografie:

- . Federația Internațională a Planificării Familiale, Sexual rights: an IPPF declaration, 2008, <https://www.ippf.org/sites/default/files/sexualrightsippfdeclaration>.

COMPORTAMENTE SEXUALE POZITIVE

Profesor Adrian Barteș

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Educația sexuală de calitate ar trebui să ofere informații și despre menstruație și de ce aceasta este un proces normal, despre schimbările prin care tinerii trec începând cu pubertatea, atât din punct de vedere fizic, cât și psihologic, despre sexualitate și de ce nu este rușinos să avem nevoi și dorințe sexuale. Ar trebui incluse informații și despre orientare sexuală și de ce nu este bine să discriminăm, despre inegalitățile de gen și cum afectează acestea raportul dintre parteneri, despre dizabilități, identitate de gen, despre consimțământ și comportamente sexuale pozitive, bazate pe respect reciproc și înțelegere.

O componentă importantă, pe care mulți tind să o uite, este influența pe care aplicațiile de social media și accesul la Internet o au asupra tinerilor. În acest sens, ei ar trebui să distingă între comportamente în mediul online dezirabile și cele indezirabile și efectele pe care acestea le pot avea în viața reală. De exemplu, să fie conștienți de riscurile pe care le presupune furnizarea de materiale cu conținut sexual către necunoscuți sau de faptul că, de cele mai multe ori, comportamentul sexual prezentat în materialele pornografice nu îl reflectă pe cel din situațiile intime cele mai frecvente. De asemenea, este bine ca elevii să fie informați despre ce înseamnă cyberbullying-ul și formele pe care acesta le poate lua în acest context și cum să se ferească de ele, cea mai des întâlnită formă fiind așa-numitul revenge porn.

Argumentele împotriva educației sexuale în școli au atât o componentă religioasă, cât și socială. Printre cele mai frecvente se numără faptul că părinții sunt cei care ar trebui, în mod normal, să îi educe pe copiii lor cu privire la acest subiect și faptul că sexualitatea este văzută ca un păcat sau ca o greșeală, atâta timp cât nu implică procrearea, optându-se pentru abținerea.

În primul rând, educația sexuală formală trebuie înțeleasă atât ca o completare pentru cea informală, dar și ca o sursă primară pentru elevii ai căror părinți refuză să discute despre acest subiect, pentru elevii care nu au părinți sau cărora le-au fost transmise informații eronate. În acest sens, standardele pentru educația sexuală în Europa, emise de Biroul Regional OMS pentru Europa menționează necesitatea educației sexuale formale și informale, deoarece tinerii au nevoie de dragoste, spațiu și sprijin din mediul social în care trăiesc ca să-și formeze identitatea sexuală, dar și de anumite cunoștințe, cât mai corecte.

În ceea ce privește abținerea, cu toții avem dreptul să o practicăm, dar trebuie să fie decizia noastră, nu să rezulte în urma presiunilor din partea familiei sau a comunității din care facem parte. Totuși, persoanele abstinate pot dezvolta o atitudine negativă față de activitatea sexuală în general, pe care să o perpetueze ulterior, ceea ce duce la refuzul de a se informa cu privire la diverse teme, precum metodele contraceptive, considerate irelevante, din moment ce raportul sexual se presupune că are loc cu un singur partener. Ba mai mult, în mod indirect, se perpetuează stereotipurile de gen (de exemplu, fetele respectabile trebuie să fie virgine cel puțin până la vârsta majoratului) și se stigmatizează persoane din diverse categorii, în special când discutăm despre abținerea pre-maritală, cum ar fi mamele tinere sau singure.

Așadar, educația sexuală are rolul de a informa elevii cu privire la diverse riscuri pe care activitatea sexuală le presupune, dar și de a pregăti tinerii care își înțeleg și respectă propriul corp și pe al celor din jur și care iau decizii cu privire la acesta în cunoștință de cauză. Fie că vorbim despre copii sub 10 ani sau de adolescenți în pragul maturității, educația sexuală ne poate ajuta să cultivăm încrederea de sine și o atitudine pozitivă față de fenomene, transformări și practici firești, în funcție de segmentul de vârstă din care elevii fac parte.

Rezultatul influențelor sociale este învățarea unui set de scenarii sexuale. Comportamentul sexual este rezultatul unei învățări anterioare. Foarte puțin din comportamentul uman sexual este spontan. Scenariul este o structură de cunoștințe care descriu

o secvență de evenimente, corespunzătoare unui anumit context. Comportamentul nostru sexual este ghidat de scenariile rezultate în urma unei învățări sociale. Scenariile ne spun că ar trebui să avem relații sexuale cu persoane de sex opus, aproximativ de vârsta noastră, de rasa noastră. Deasemenea scenariile ne dictează și înțelesurile pe care ar trebui să le atribuim unor evenimente sexuale. Dacă într-un film personajele se angajează în două acțiuni care fac parte din scenariul unui act sexual, după care scena este oprită brusc, telespectatorii utilizând scenariul presupun că actul sexual s-a întâmplat

Conform cu teoriile sociologice, sexualitatea este influențată de instituții sociale incluzând religia, familia, medicina și legea, de grupul de prieteni, de dorința sexuală.

Educația sexuală nu învață copiii și tinerii cum să facă sex, conceptele-cheie propuse de OMS fiind relațiile cu cei din jur, valori și cultură, genul, violența, skill-uri pentru sănătate și bunăstare corporală, corpul și dezvoltarea umană, sexualitate și comportament sexual, sănătate sexuală și reproductivă. În schimb, fără această educație, tinerii sunt mai expuși conținutului cu caracter explicit din mediile online, care adesea reflectă standarde și valori dăunătoare

Bibliografie:

- StatisticăUNAIDS,România2018,<https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/romania>
ia UNESCO, “International technical guidance on sexuality education. An evidence-informed approach”,2018,<https://www.unfpa.org/publications/international-technical-guidance-sexuality-education>

MĂSURI EFICIENTE EDUCAȚIEI SEXUALE

Profesor Tavifța Anca Bârte

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Năsăud

O educație sexuală cuprinzătoare este parte a unei educații de calitate. Astfel, aceasta ar trebui să fie prevăzută de lege, obligatorie și integrată în sistemul de învățământ începând din primii ani de școală. Este îngrijorător faptul că, potrivit unui sondaj din 2018, educația sexuală era obligatorie în doar 11 dintre cele 22 de state membre ale Consiliului Europei care au participat la acesta.

Persoanele care se opun educației sexuale pledează adesea pentru un drept al părinților de a renunța, în numele copiilor lor, la participarea acestora la educația sexuală obligatorie. Standardele internaționale în domeniul drepturilor omului privind dreptul la libertatea de religie sau de convingere nu dau însă părinților dreptul de a-i retrage pe copii de la cursurile de educație sexuală în cadrul cărora se transmit informații relevante într-un mod obiectiv și imparțial, așa cum s-a subliniat și într-un document tematic privind sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente ale femeilor, publicat de Biroul nostru în 2017. Astfel, am aflat cu plăcere că, în ianuarie 2020, guvernul Țării Galilor a eliminat posibilitatea părinților de a-și împiedica copiii să participe la cursuri privind sexualitatea și relațiile favorabile incluziunii care fac parte din programa de învățământ.

Programele de învățământ și metodele de predare trebuie să fie adaptate la diferitele etape de dezvoltare a copiilor și să țină seama de capacitatea lor de evoluție. Orientările tehnice internaționale privind educația sexuală ale UNESCO din 2018 acoperă o serie de grupe de vârstă, de la 5-8 de ani până la 15-18+ ani. Așa cum s-a subliniat în Orientările tehnice ale UNESCO, este esențial pentru copii să învețe despre sexualitate și despre comportamentele sexuale mai sigure înainte să devină activi din punct de vedere sexual, astfel încât să fie pregătiți în mod adecvat pentru relații sănătoase și consensuale. UNESCO recomandă, de asemenea, utilizarea unor abordări participative și centrate pe elev, care să le permită copiilor să își dezvolte gândirea critică.

Informațiile furnizate copiilor ca parte a educației sexuale trebuie să fie relevante și să se bazeze pe date științifice și pe standardele în domeniul drepturilor omului. Educația sexuală nu ar trebui să includă judecăți de valoare sau să perpetueze prejudecăți și stereotipuri. Comitetul european pentru drepturile sociale a subliniat că „educația privind sănătatea sexuală și reproductivă trebuie să fie oferită elevilor fără niciun fel de discriminare” și că aceasta nu ar trebui să fie folosită „ca instrument de consolidare a unor stereotipuri înjositoare și de perpetuare a unor prejudecăți care contribuie la excluderea socială a grupurilor marginalizate în mod tradițional și a altor persoane care se confruntă cu discriminări înrădăcinate și cu alte forme de dezavantaje sociale care au ca efect negarea demnității lor umane”. De asemenea, programele școlare privind educația sexuală ar trebui să fie evaluate și revizuite periodic, pentru a se asigura faptul că acestea sunt exacte și răspund nevoilor existente.

Este esențial să se ofere familiilor informații exacte cu privire la ce anume implică – și la ce nu implică – în realitate educația sexuală și să se explice beneficiile pentru toți, nu doar pentru copii. În mod evident, pentru ca educația sexuală să fie acceptată și pusă în aplicare cu succes, aceasta ar trebui să țină seama de mediile culturale și religioase ale comunităților și ale părinților. Prin urmare, școlile ar trebui să fie sprijinite să se implice alături de aceștia, inclusiv, după caz, împreună cu liderii religioși, și să țină seama de opiniile acestora atât timp cât ele nu contrazic înseși obiectivele educației sexuale, interesul superior al copilului sau standardele în domeniul drepturilor omului.

Este importantă consultarea și implicarea tinerilor înșiși, în primul rând, pentru a se asigura faptul că conținutul educației furnizate acestora este relevant și adaptat la nevoile lor.

Învățarea colegială (peer learning) poate avea un rol important. De exemplu, la sfârșitul anului 2019, Ministerul Educației din Ucraina a decis să introducă programe de formare în materie de educație colegială pentru educația sexuală și pentru prevenirea HIV în școli, care urmează să fie furnizate de o organizație internațională de tineret.

O educație sexuală cuprinzătoare ar trebui să fie asigurată și pentru copiii și tinerii neșcolarizați. Acest lucru este deosebit de relevant pentru copiii și tinerii cu dizabilități, dintre care, din păcate, mulți nu au încă acces la sistemul tradițional de învățământ. Sexualitatea lor tinde să fie ignorată sau chiar percepută ca fiind dăunătoare și, prin urmare, aceștia sunt adesea lipsiți de orice acces la informații adecvate cu privire la sexualitate și la relațiile interumane, în pofida vulnerabilității lor crescute la abuzuri sexuale și la exploatare sexuală. Educația sexuală online poate fi un instrument util pentru copiii neșcolarizați, cu condiția ca aceștia să aibă acces la spații digitale sigure și favorabile incluziunii.

În sfârșit, este de o importanță crucială ca profesorii să beneficieze de formare specializată adecvată și de sprijin pentru predarea în cadrul educației sexuale cuprinzătoare, chiar dacă o parte a procesului de predare este realizat de către actori externi. Integrarea formării privind educația sexuală în programele de formare periodică a cadrelor didactice, astfel cum s-a procedat în Estonia și în Finlanda, este o modalitate eficace de a se asigura faptul că toate cadrele didactice sunt pregătite în mod adecvat. Furnizarea educației sexuale de către școli ar trebui, de asemenea, să fie monitorizată și evaluată îndeaproape și în mod regulat.

Având în vedere creșterea provocărilor și a rezistenței la educația sexuală, este foarte necesară o conducere politică puternică, pentru a reaminti societății că accesul la o educație sexuală cuprinzătoare este un drept al omului și că aceasta este în beneficiul tuturor. Educația sexuală înseamnă a-ți cunoaște propriile drepturi și a respecta drepturile celorlalți, despre a-ți proteja sănătatea și despre a adopta o atitudine pozitivă față de sexualitate și de relațiile interumane. Ea înseamnă, de asemenea, dobândirea unor deprinderi de viață valoroase, cum ar fi încrederea în sine, gândirea critică și capacitatea de a lua decizii în cunoștință de cauză. În mod evident, nu este nimic în neregulă cu acest lucru.

Bibliografie:

- UNESCO, Switched on: Sexuality education in the digital space, Technical Brief (Pornit: Educația sexuală în spațiul digital, sinteză tehnică), 2020

ABORDAREA SEXUALITĂȚII ÎN CADRUL ORELOR DE DIRIGENȚIE

Prof. Simona Bîrte

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Educația sexuală nu trebuie să prezinte sexualitatea ca o “amenințare” pentru propria persoana și pentru alții. Sexualitatea este o componentă pozitivă a personalității și vieții (

“Scopul fundamental al educației sexuale este promovarea sănătății sexuale și implicit a celei psihice, fizice, emoționale, sociale și spirituale, cu alte cuvinte, a stării generale de bine.” Organizația Mondială a Sănătății definește sănătatea sexuală ca “integrarea aspectelor fizice, emoționale, cognitive și sociale în procesul dezvoltării pozitive a personalității, în care fiecare persoană are dreptul la informații adecvate și relații sexuale responsabile” (ibidem)

Dezvoltarea sănătății sexuale a adolescentului nu include doar sănătatea fizică, ci și sănătatea emoțională și psihologică. Astfel ei vor fi capabili să comunice sincer și deschis cu persoane de ambele sexe cu care vor avea relații apropiate. Vor înțelege că sexualitatea lor este parte integrală a vieții lor și ca dorințele sexuale sunt ceva natural. Vor învăța să acționeze conform sistemului lor de valori, să se respecte pe ei și pe ceilalți adoptând un comportament sexual responsabil.

În programele tradiționale de educație pentru sănătate sexuală aspectele pozitive ale sexualității erau ignorate. Ea avea ca scop doar prevenirea sarcinilor și – a bolilor cu transmitere sexuală prin întreținerea fricii și – a sentimentului de culpabilitate. Discuțiile privitoare la masturbare, homosexualitate, avort erau evitate (ibidem).

Din nefericire, copiii își însușesc de cele mai multe ori informațiile despre sexualitate de la colegi, prieteni, reviste. Astfel există riscul ca informațiile să fie eronate și se pot perpetua atitudini care conduc la comportamente sexuale de risc cum ar fi începerea prematură a vieții sexuale, neutilizarea mijloacelor de contracepție și protecție.

Abordarea sexualității doar la vârsta adolescenței are ca rezultat menținerea convingerii că sexualitatea este similară cu relația sexuală. În acest mod nu se percepe aria largă pe care o implică sexualitatea, începând cu acceptarea propriei corporalități și terminând cu deciziile responsabile pe care le implică. (idem, p.134-135)

Pe lângă faptul că sexualitatea este o componentă a procesului de dezvoltare a unei personalități armonioase, mai există o serie de motive cum ar fi de exemplu scăderea vârstei la care adolescenții devin activi sexuali, creșterea incidenței contaminării HIV – SIDA, creșterea incidenței contaminării cu alte boli cu transmitere sexuală, creșterea numărului de sarcini nedorite în rândul adolescentelor, creșterea numărului de abuzuri sexuale, numărul crescut de avorturi în rândul adolescentelor.

Elementul esențial al procesului de educație pentru sănătatea sexuală este promovarea unor valori adecvate privind sexualitatea proprie și a celorlalți.

Educația pentru sănătatea sexuală este un proces de formare de atitudini, convingeri și valori despre identitatea de sine, imagine corporală, relații interpersonale, intimitate și iubire, comunicare, decizie și responsabilitate.

Obiectivele fundamentale ale educației sexuale sunt: formarea de convingeri, valori și atitudini despre sine și ceilalți; dezvoltarea deprinderilor de relaționare interpersonală, dezvoltarea responsabilității față de sine și față de ceilalți; informarea.

Realizarea educației sexuale este împiedicată de o serie de obstacole:

✚ Teama adulților că discutarea subiectelor legate de sexualitate îi va determina pe elevi să experimenteze viața sexuală. Această teamă fiind nefondată deoarece decizia adolescenților privind începerea vieții sexuale este rezultatul sistemului lor de valori și atitudini format pe parcursul întregii dezvoltări.

✚ Teama profesorilor că nu vor ști să dea răspunsuri corecte la întrebările adolescentului. Ora de consiliere are ca ăi obiective formarea unor atitudini și valori adecvate și învățarea elevilor să evalueze diferitele surse de informații despre sexualitate.

✚ Un alt impediment în realizarea unei educații sexuale corecte este dezvoltarea la copii și adolescenți a sentimentului de jenă sau de vinovăție, deoarece unii adulți abordează aceste teme sub “umbrela” moralității, respectiv a imoralității, sugerând că interesul sexual al adolescenților se află la granița între moral și imoral.

✚ Neadecvarea discuțiilor cu nivelul de dezvoltare mentală și emoțională al elevilor.

✚ Reducerea educației sexuale la prevenția sarcinilor și a bolilor cu transmitere sexuală.

✚ Discutarea despre sexualitate la un nivel abstract, teoretic, științific și medicalizat. Însă nu este suficient să oferim doar informații, ci este necesar să formăm convingeri, atitudini și comportamente care respectă drepturile umane fundamentale și au consecințe pozitive asupra vieții individuale.

Sentimentul de jenă în discutarea subiectelor despre sexualitate poate bloca comunicarea elev – adult. Abordarea sexualității trebuie să fie realizată gradual. Focalizarea pe aspectele legate de convingeri, atitudini și valori, și mai puțin pe subiectele legate de anatomia și fiziologia organelor genitale, reduc sentimentul de disconfort al profesorului și elevilor. (idem, p. 146 - 147)

Bibliografie:

- Adriana Băban-**Consiliere Educațională**. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Editura Asociația de Științe Cognitive din România ASCR,2001

FACTORI ANTRENAȚI ÎN REALIZAREA EDUCAȚIEI SEXUALE

Profesor Cătălina Burlacu

Școala Gimnazială Nr.1, Leorda, jud. Botoșani

Familia. Educația sexuală începe cu un bun model parental al rolului sexual pe care-l vor interpreta copiii în viață, cu dezvoltarea afectivității în cadru familial.

Părinții au dreptul și datoria de a veghea și a călăuzi dezvoltarea sociosexuală a copilului încă de la nașterea lui deoarece problemele care decurg din educația sexuală se pun de foarte timpuriu și nu trebuie lăsate în seama școlii, care intervine în formarea personalității copilului abia începând cu vârsta de 6-7 ani. Un alt motiv ar fi aspectele erotice ale personalității copilului și tînărului care au un caracter foarte intim, implicând, atunci când sunt abordate, nu numai competență, ci și tact, căldură sufletească și delicatețe, calități pe care le au în special părinții

Educația sexuală trebuie să înceapă din prima copilărie. Rolul familiei este foarte important. Pentru a nu provoca confuzii și reprezentări eronate privind sexualitatea, familia trebuie să imprime copilului principii sănătoase, printr-o educație sexuală bazată pe adevăr.

Din păcate în foarte multe familii educația sexuală nu este realizată corect. Cei din medii defavorizate cultural nu realizează importanța abordării problematicei sexuale, rămânând indiferenți. Alții nu mai au capacitatea de a-și actualiza copilăria cu problemele sexuale adiacente și nu mai întreprind în ceea ce-i privește pe proprii copii acțiuni educative în acest sens. O altă categorie de părinți nu abordează astfel de subiecte, din motive religioase, morale. Unii consideră că ar putea fi deconsiderați, discutând cu copiii despre problemele lor sexuale. Nu lipsesc nici părinții care se abțin să facă educație sexuală copiilor lor, pentru că nu știu cum să procedeze și se tem să nu greșească

Părinții pentru a-și justifica neîmplicarea în educația sexuală a copiilor invocă diferite pretexte: unii afirmă că “nu s-a vorbit despre asta generații întregi” ignorând faptul că actualele condiții sociale favorizează impulsul sexual al copiilor și adolescenților; alții invocă argumentul că, dacă le vor vorbi copiilor despre problemele sexuale, aceștia se vor duce să povestească totul prietenilor lor de joacă; alți părinți afirmă că progenitura lor nu are astfel de preocupări

În general, părinții care refuză să facă educație sexuală copiilor lor, în loc să efectueze o muncă pedagogică pozitivă (informații, sfaturi), se mulțumesc să facă o educație negativă (interdicții, reprimări, sancțiuni).

Alteori însă părinții comit excese și în sens invers. De exemplu, unii discută probleme legate de sex într-un mod licențios în prezența copiilor, plecând de la premisa că aceștia nu înțeleg. Alții nu mai privesc viața sexuală cu reticența și pudoare, refuzând să le impună tinerilor restricții, lăsându-i să-și rezolve singuri problemele în această privință (Cernichevici, 2001, p. 45-46).

Mulți părinți cred că interzicerea comportamentului și cunoștințelor sexuale este prelungirea firească a învățăturilor morale necesare educării copiilor. Din moment ce în familie, educația sexuală se realizează prea puțin, intervine necesitatea integrării acesteia în programele de învățământ.

Școala. Aportul școlii merge pe linia intensificării demersului educațional, pe inițierea sistematică în bazele fiziologice, psihologice și sociale ale sexualității umane. Școala trebuie să-și aroge și rolul de îndrumător al părinților, de consilier al acestora în legătură cu eventualele intervenții duble, profesori și părinți, în ce-i privește pe copii.

În școală se impune organizarea educației sexuale pe baze științifice, sistematice, pentru școlari și adolescenți, printr-o tematică și metode adecvate instruirii.

Înțelegerea sexualității trebuie să beneficieze de cât mai multe canale ale instrucției școlare, inclusiv psihologia, sociologia, literatura, istoria artelor; fiecare din aceste discipline poate vehicula câte ceva constructiv, referitor la ce înseamnă să fii bărbat sau femeie și la ce

înseamna atracția sau legătura dintre sexe.

Orele de științe ale naturii, literatura, istorie oferă multiple prilejuri și posibilități de realizare a educației sexuale. De exemplu, analizându-se împreună cu elevii o poezie erotică, profesorul poate să le vorbească despre rolul iubirii în existența umană .

Mass-media. Televiziunea, radioul, revistele și ziarele dețin un potențial ridicat în realizarea educației sexuale. Este necesară dimensionarea unor formule educative care să cultive o reprezentare adecvată și sănătoasă asupra sexualității umane (filme tematice, emisiuni specializate)

Mediul informal. De multe ori, mediul informal (grupul de prieteni) deține cea mai mare pondere în formarea subiectului, în decelarea propriei sexualități și a educației în acest sens. Există riscul ca mediul informal să inducă o percepție falsă, supradimensionată (prin pornografie) a sexualității.

Bibliografie:

<https://www.csid.ro/lifestyle/familie-si-copii/educatia-sexuala-in-scoli>

SEXUALITATEA ȘI INTIMITATEA ADOLESCENTULUI

Profesor Gabriela Dâncu
Liceul Teoretic Sanitar Bistrița

De cele mai multe ori, atunci când utilizăm termenul educație sexuală, ne gândim la informații referitoare la sănătatea aparatului reproducător, la mijloace contraceptive, la surse non-formale prin care tinerii învață despre propriul corp și despre practicile sexuale etc. Despre ce înseamnă de fapt educația sexuală și despre sursele la care tinerii apelează în lipsa acesteia în școli am discutat în două articole precedente. Totuși, trebuie să atragem atenția asupra faptului că, la baza educației sexuale și a necesității ei, se află, de fapt, un concept mult mai important, anume sexualitatea.

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, sexualitatea este un aspect central al vieții fiecăruia dintre noi și presupune sexul biologic, identitatea și rolurile de gen, orientarea sexuală, erotismul, plăcerea, intimitatea și reproducerea. Sexualitatea este exprimată și experimentată prin gânduri, fantezii, dorințe, credințe, atitudini, valori, comportamente, practici, roluri și relații. În timp ce aceasta poate include toate dimensiunile enumerate, nu toate sunt necesare pentru a experimenta sau exprima propria sexualitate. Ba mai mult, ea este influențată de interacțiunea dintre factorii biologici, psihologici, sociali, economici, politici, culturali, etici, legali, istorici, religioși și spirituali. În linii mari, sexualitatea are cinci componente: intimitatea, identitatea sexuală, sănătatea sexuală și reproductivă, senzualitatea (înțeleasă ca nevoia de a atinge și de a fi atins, reacția la diverși stimuli, imaginea față de propriul corp și față de cel al partenerului/partenerilor etc.) și sexualizarea (felul în care utilizăm sexualitatea noastră, atât pozitiv, ca în cazul flirtului, dar și negativ, ca în cazul manipulării sau abuzului).

Sexualitatea este inerentă, fiecare dintre noi o avem, fie că am dezvoltat-o sau nu și va înceta să existe o dată cu noi înșine. Un aspect al sexualității în cazul copiilor este faptul că pot distinge diferențele anatomice dintre fete și băieți. De asemenea, sunt conștienți de propriul lor gen și de felul în care ar trebui să se raporteze la acest lucru în funcție de normele sociale – de exemplu, băieții evită să poarte culoarea roz pentru că este considerată tipic feminină, iar ei nu se consideră ca parte din categoria fetelor. Între 3-7 ani, copiii încep să conștientizeze faptul că îmbrățișările și atingerile au o latură afectivă și pot, inclusiv, să imite comportamentele pe care le observă în cazul adulților, precum săruturile pe obraz sau strângerile de mână. În jurul vârstei de 5 ani, ei încep să dezvolte un simț al intimității și să evite să fie văzuți de către alți copii atunci când se schimbă sau când fac baie. Tot în această perioadă, încep să pună întrebări despre căsătorie, familie, relații, iar ei înșiși se pot juca de-a familia cu alți copii.

Între 8-12 ani este perioada pre-pubescentă/pubescentă, în funcție de gradul de dezvoltare fizică al fiecăruia. Transformările fizice firești, precum apariția caracteristicilor sexuale secundare sau a menstruației, sunt însoțite de transformări psihologice, în urma cărora adolescenții devin interesați cu privire la actele sexuale, își pun întrebări cu privire la propria orientare sexuală. Tot în această perioadă pot experimenta primul sărut sau să aibă primele așa-zise relații, din curiozitate. Perioada adolescenței, 13-18 ani, este cea în care este atinsă maturitatea sexuală din punct de vedere fizic. Majoritatea adolescenților experimentează în acest interval prima iubire, primul contact sexual, devin siguri cu privire la orientarea lor sexuală. Ei vor continua să exploreze preferințele, dorințele și așteptările referitoare la intimitatea fizică și emoțională față de partenerii lor și de ei înșiși de-a lungul perioadei adulte.

Discuția despre sexualitate nu poate fi lipsită de implicații de ordin socio-cultural și politic. În primul rând, felul în care ne raportăm la ea are rădăcini puternice în felul în care sunt construite și perpetuate rolurile de gen într-un context social sau altul. În diferite societăți, este nepotrivit ca o femeie să își exprime dorințele sexuale, ci se așteaptă din partea ei să aibă o atitudine rezervată față de acest subiect, în timp ce aceeași regulă nescrisă nu se aplică

bărbaților. În plus, raporturile sexuale în afara căsătoriei, o identitate de gen diferită de sexul biologic, lipsa dorinței de a fi într-o relație și de a întemeia o familie, o atitudine considerată mai degrabă ‘feminină’ în cazul băieților (indiferent de orientarea lor sexuală), toate acestea pot fi considerate transgresări de la normele sociale care dictează cum ar trebui să ne exprimăm sexualitatea și care sunt sancționate de către semenii noștri, mai mult sau mai puțin, în funcție de genul nostru.

Aceleași norme dictează ceea ce indivizii, în special femeile, pot sau nu să facă cu propriile corpuri. În România, acestea se rezumă, în general, la atitudini negative față de fetele care își încep viața sexuală în adolescență, față de avort, față de persoane care nu își doresc să aibă un singur partener romantic sau sexual, față de persoanele din comunitatea LGBTQ+. În alte țări, se poate ajunge inclusiv la cazuri extreme, precum mutilarea genitală sau împiedicarea mobilității, respectiv a participării la diverse activități (un exemplu ar fi cel al Turciei, unde mulți părinți nu își trimit fetele la școală de teamă că a fi în aceleași clase cu băieți de vârsta lor va avea un impact negativ asupra purității lor).

Există însă și norme de drept referitoare la interzicerea întreruperilor de sarcină, căsătoria între persoanele de același sex și posibilitatea ca acestea să adopte, referitoare la abuzul fizic și sexual, la accesul persoanelor infectate cu HIV/SIDA și alte boli cu transmitere sexuală la medicamentație și tratament etc. Acestea dovedesc faptul că sexualitatea poate să fie atât ceva privat, individual și biologic, dar și un lucru public, care poate afecta grupuri sau comunități întregi.

Pentru a combate actele de discriminare și abuzurile, la nivel internațional, a fost creat conceptul de “sănătate și drepturi sexuale și reproductive”. Acesta garantează accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, dreptul de a căuta, de a primi și de a partaja informații cu privire la sexualitate, accesul la educație sexuală de calitate, respectul pentru integritatea corporală, dreptul fiecărei persoane de a-și alege partenerul, dreptul fiecărei persoane de a alege dacă dorește să fie activă din punct de vedere sexual sau nu, dreptul la relații sexuale consensuale și la mariaj consensual, dreptul de a lege când și dacă o persoană își dorește să aibă copii și, nu în ultimul rând, de a avea o viață sexuală sigură și satisfăcătoare.

Bibliografie:

- Federația Internațională a Planificării Familiale, Sexual rights: an IPPF declaration, 2008, <https://www.ippf.org/sites/default/files/sexualrightsippfdeclaration>

ASPECTE ALE EDUCAȚIEI SEXUALE ÎN STATE DIN UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ÎN ROMÂNIA

Profesor psihopedagogie specială Ionela – Maria Deac
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 2 Bistrița

În ultimele decenii, a crescut numărul dovezilor că predarea unor aspecte cognitive, emoționale, sociale și fizice ale sexualității pot avea impact pozitiv asupra sexualității și sănătății copiilor și tinerilor. Dovezile emergente sugerează, de asemenea că aceste programe de educație sexuală pot avea un efect pozitiv asupra problemelor sociale, cum ar fi egalitatea de gen, drepturile omului, bunăstarea și siguranța copiilor și tinerilor.

Pentru a sprijini guvernele naționale să implementeze aceste programe, UNESCO și OMS au dezvoltat resurse, conforme cu reglementări și acorduri internaționale și bazate pe bune practici. În ghidul *International technical guidance on sexuality education* (lansat în 2009 și relansat în 2018), UNESCO recomandă opt concepte cheie în jurul cărora ar trebui să fie dezvoltată educația sexuală:

- relații
- valori, drepturi, cultură și sexualitate
- înțelegerea genului
- violența și starea în siguranță
- abilități pentru sănătate și bunăstare
- corpul uman și dezvoltarea
- sexualitatea și comportamentul sexual
- sănătatea sexuală și reproductivă

În cadrul fiecărui concept, liniile directoare UNESCO delimitează subiecte, stabilește idei și obiective cheie pentru diferite grupe de vârstă (inclusiv copii și tineri cu vârste cuprinse între 5 și 18 ani).

O altă resursă în implementarea acestor programe este oferită de OMS *Standards for sexuality education in Europe* (lansat în 2010) care adaptează recomandările UNESCO și trasează linii directoare specifice pentru regiunea europeană.

În timp ce educația este de competența statelor membre, și nu este o competență a UE, Directiva privind combaterea abuzului sexual, exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă, obligă statele membre să stabilească măsuri adecvate care să reducă riscul ca aceștia să devină victime, inclusiv prin intermediul unor campanii de informare și conștientizare, cercetare și programe de educație. De asemenea Strategia pentru egalitatea de gen 2020–2025 menționează o recomandare a Uniunii Europene privind prevenirea practicilor dăunătoare, cum ar fi mutilarea genitală, avortul forțat și sterilizarea forțată, căsătoria timpurie și forțată.

În plus, Uniunea Europeană a finanțat o serie de proiecte legate de educația sexuală, inclusiv proiectul SAFE (2004–2007) și proiectul SAFE II (2008–2013), care împărtășeau practici în jurul sănătății sexuale reproductive. Parlamentul European a reiterat așteptarea ca toate statele membre să adere la Standarde pentru educația sexuală în Europa OMS și să pună în practică îndrumările privind educația sexuală, subliniate în documentul tehnic internațional al UNESCO.

Datele existente oferă doar o imagine parțială asupra educației sexuale în întreaga Uniune Europeană. În 2018, Internațional Planned Parenthood Federation (IPPF) a produs profiluri de țară în ceea ce privește educația sexuală în 13 state membre ale UE sau regiuni ale statelor membre ale UE. În ultimele decenii s-a văzut includerea educației sexuale ca parte a curriculumului școlar obligatoriu pentru copii, în special pentru cei din școlile gimnaziale. Din noiembrie 2019, în școli este obligatorie educația sexuală pentru 19 state membre, în timp ce aceasta a rămas opțională în alte opt state membre.

Cu toate acestea, există între state o variație considerabilă în ceea ce privește conținutul, modul de livrare și scopul declarat al educației sexuale furnizate.

Principalele subiecte care sunt acoperite în școala formală pun accent pe aspectele biologice ale educației sexuale (care ar putea include conștientizarea despre anatomia sexuală, corpul uman și reproducere). Alte state membre se concentrează, de asemenea, pe prevenirea riscurilor, aspecte ale educației sexuale (cum ar fi contracepția, HIV/SIDA și ITS), pe sarcină, naștere și violență.

În câteva state membre, programe de educație sexuală se pare că se concentrează în mare măsură doar pe elementele biologice (Cipru, Italia, România și Slovenia), sau pe biologic și elemente de prevenire a riscurilor (Bulgaria, Croația, Cehia Republica, Irlanda și Lituania). Este de remarcat faptul că în majoritatea țărilor unde educația sexuală se axează pe aspecte biologice și elemente de prevenire a riscurilor, nici educația sexuală nu este o materie obligatorie pentru predarea în școli (Bulgaria, Croația, Italia, Lituania și România).

Majoritatea statelor membre, în cadrul programelor de educație sexuală, oferă o anumită atenție subiectelor legate de dragoste, căsătorie, relații sau familie, așa cum este încurajată de UNESCO și OMS. Cu toate acestea, tipul de informații și mesaje furnizate în cadrul acestui subiect larg par să varieze considerabil de la un stat membru la altul. De exemplu, în timp ce educația sexuală a Slovaciei pune accent pe căsătoria tradițională și valorile familiei, Danemarca adoptă o abordare mai largă, mai discursivă și incluzivă care include explorarea diferitelor tipuri de relații.

În aproximativ jumătate din statele membre (Austria, Croația, Cipru, Finlanda, Franța, Irlanda, Lituania, Letonia, Malta, Portugalia, Slovacia și Slovenia), diferite subiecte și direcții din cadrul educației sexuale pot să fie cuprinse în cadrul, unor materii cum ar fi biologia, religia și studiile etice, educația pentru cetățenie și educația pentru sănătate. De exemplu, în Croația, educația sexuală este adesea inclusă în biologie și în orele de studii religioase, în timp ce în Luxemburg materia este răspândită între clasele de cetățenie, biologie și religie (în funcție de subiectul în discuție). În alte câteva state membre, educația sexuală este predată în mod explicit și deliberat ca o componentă transversală.

Pe baza analizei sale OMS, IPPF a identificat lipsa programelor de formare profesională a profesorilor în domeniul livrării educației sexuale. În prezent, instruirea privind educația sexuală este parte a formării inițiale a profesorilor doar în Finlanda, Estonia și Suedia, în timp ce Republica Cehă și Franța oferă o formare obligatorie post-inițială de scurtă durată.

Introducerea educației sexuale în curriculum școlilor din România a fost un subiect controversat. Un studiu realizat în 2021 și publicat de Departamentul de Cercetare Statistică, 1 februarie 2022, arată că majoritatea respondenților chestionați credeau că educația sexuală ar trebui introdusă în licee (37 la sută). Cu toate acestea, 19 la sută dintre respondenți au afirmat că educația sexuală nu trebuie introdusă niciodată în sistemul de învățământ din România.

Cadrul legislativ pentru implementarea acestui proiect există, dar factorii politici încearcă să reconcilieze „sentimentul tradițional” cu un presupus parlamentarism modern și progresist, în realitate accesul copiilor la informații vitale privind sănătatea și alte chestiuni este restricționat.

Pentru România subiectul educației sexuale este o provocare căreia societatea nu este pregătită să-i facă față. Mulți părinți se găsesc în fața unei dileme: sexul ca păcat și datorie. Aceștia au crescut crezând că sexul este un păcat pe de o parte, dar pe de altă parte și modalitatea de a construi o familie frumoasă, tradițională. În educația sexuală, copiii ar trebui să învețe că schimbările normale apar pe măsură ce îmbătrânesc. Ar trebui să înțeleagă aceste lucruri și să nu se teamă, pentru că frica și ignoranța ne pot determina să facem greșeli ireparabile. Lipsa unor programe de educație sexuală face ca realitatea din România să fie nu tocmai una fericită: zece la sută dintre femeile care nasc sunt minore, una din zece femei care face avort este minoră, România devenind liderul european în categoria mamelor adolescente.

În acest context ar fi cazul să analizăm practicile și politicile existente în alte state, astfel încât, factorii de decizie de la nivel național să cunoască și să înțeleagă barierele, facilitatorii și beneficiile pe care le oferă tinerilor educația sexuală furnizată în școală pentru ca scopurile și obiectivele internaționale realizate de alte state membre să poată fi implementate și în România.

Bibliografie:

- <https://www.fatherly.com/health-science/international-sex-education/>
- <https://reliefweb.int/report/world/journey-towards-comprehensive-sexuality-education-global-status-report>
- <https://www.eurotopics.net/en/263361/still-no-sex-education-in-romania-s-schools>
- <https://www.statista.com/statistics/1254581/romania-introducing-sex-education-in-schools/>
- [KE-03-20-671-EN-N.pdf](#)
- Sexuality education across the European Union: an overview
- <https://ec.europa.eu/social/BlobServle>

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎN ȘCOLI

Profesor Lucreția Filipaș

Liceul de Arte „Corneliu Baba” Bistrița

Tinerii au nevoie atât de educația sexuală informală, cât și de educația sexuală formală. Este important faptul că tinerii au nevoie atât de educația sexuală informală, cât și de cea formală.

Acestea două nu trebuie să aibă un caracter antagonic, fiindcă ele se completează una pe cealaltă. Pe de o parte, tinerii au nevoie de dragoste, spațiu și sprijin zi de zi în mediul social în care trăiesc ca să-și formeze identitatea sexuală. Iar pe de altă parte, ei au nevoie să dobândească anumite cunoștințe, atitudini și abilități, și anume relație stabilă, riscurile duble de sarcină neplanificată și de infecție cu transmitere sexuală reprezintă o preocupare atât la nivel de sănătate personală, cât și la nivel de sănătate publică. Epidemia HIV/ SIDA din anii 1980 a condus la sporirea riscului, ceea ce a solicitat sporirea eforturilor de prevenire.

În plus, sunt și alți factori care au contribuit la punerea unui accent mai puternic asupra sexualității adolescenților și asupra sănătății sexuale. Abuzul și violența sexuală – aspecte tabu, de regulă ascunse în trecut – cu timpul au devenit mult mai deschise și au dat naștere indignării morale și solicitărilor de acțiuni preventive. În mod similar, „sexualizarea” mass-media și publicității a fost percepută, treptat, ca având o influență negativă asupra percepțiilor tinerilor față de sexualitate și necesitând unele forme de acțiuni de contrabalansare.

Educația sexuală în școli

Toate aceste modificări sociale fundamentale au generat, de fapt, apariția unei noi categorii de vârstă socială, situată între copilărie și maturitate, cu propria cultură, comportament și necesități și au solicitat societății noi reacții. În domeniul sexualității, societatea avea nevoie de noi tipuri de servicii de sănătate sau de adaptarea celor existente, precum și de noi informații și eforturi în domeniu. Apelul în favoarea educației sexuale de la mijlocul secolului XX pe întreg teritoriul Europei trebuie înțeles anume din această perspectivă. Viziunile nou apărute, în special, perceperea drepturilor omului privind drepturile (sexuale) și rolurile acestei categorii intermediare de vârstă în societate au contribuit la perceperea nevoii de educație sexuală. Este important de remarcat că acest proces a avut loc în toate țările din Europa, deși unele dintre ele s-au adaptat mai devreme sau mai repede decât altele.

Educația sexuală, în special educația sexuală din școli, reprezintă o componentă esențială a procesului de adaptare. Motivele imediate pentru introducerea educației sexuale în școli s-au schimbat pe parcursul anilor și au fost diferite de la o țară la alta, variind de la prevenirea sarcinilor neplanificate până la prevenirea HIV și a altor ITS. În plus, în spațiul public, scandalurile privind abuzurile sexuale au servit educației sexuale drept un imbold puternic și au condus la necesitatea introducerii educației sexuale pentru tineri. Această necesitate a fost sprijinită printr-o schimbare a percepției față de copil în general – acum, copilul este perceput ca subiect.

Educația sexuală trebuie să fie adecvată vârstei

Termenul „adecvat vârstei” este important în acest context. De fapt, este mai corect să folosim termenul „adecvat dezvoltării”, deoarece nu toți copiii se dezvoltă în același ritm. Cu toate acestea, termenul „adecvat vârstei” este folosit în acest document ca indicator pentru „adecvat vârstei și dezvoltării”. Termenul se referă la dezvoltarea treptată a ceea ce prezintă interes, ce este relevant și ce nivel de detalii este necesar la o anumită vârstă sau etapă de dezvoltare. Un copil de patru ani poate întreba de unde apar bebelușii, iar răspunsul „din burtică de la mămică” este de obicei suficient și adecvat vârstei. Doar peste ceva timp, același copil poate să înceapă să întrebe „cum ajunge bebelușul în burtică la mămică?”, și la acea vârstă va fi dat un alt răspuns adecvat vârstei. Răspunsul neadecvat este: „Ești prea mic pentru astfel de

întrebări!”.

Pe parcursul istoriei omenirii, sexualitatea a mai fost percepută ca o amenințare la sănătatea oamenilor: ITS incurabile și sarcinile neplanificate au fost, aproape dintotdeauna, considerate drept riscuri grave asociate cu relațiile sexuale. În sec. XXI, aceste riscuri de sănătate, precum și altele, pot fi prevenite nu doar datorită disponibilității cunoștințelor necesare, ci și faptului că sexualitatea este un subiect mai puțin tabu și este posibilă astfel abordarea acesteia în scopuri de prevenire. Așadar, educația sexuală întrunește această funcție foarte necesară de promovare a sănătății sexuale.

Astăzi, sănătatea sexuală și sănătatea reproductivă sunt valorificate puternic la nivel mondial.

Trei dintre cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului acceptate la nivel internațional (ODM 3 privind egalitatea de gen, ODM 5 privind îmbunătățirea sănătății materne și ODM 6 ce include combaterea HIV/SIDA) se află în legătură directă cu aceasta. Educația sexuală poate contribui enorm la atingerea acestor obiective universale de dezvoltare.

Educația sexuală este un proces care durează toată viața, dar se bucură de o importanță esențială în copilărie și adolescență. Acest fapt ar trebui să fie relevant pentru diferite grupuri de vârstă la diferite niveluri sociale, deoarece sexualitatea este un subiect central în viața oamenilor. O atenție deosebită trebuie acordată adolescenților care trăiesc într-un context vulnerabil, de exemplu, emigranții, minoritățile sexuale, persoanele cu necesități speciale și persoanele cu un mediu educațional limitat. Cunoașterea necesităților sexuale și a celor de reproducere a populațiilor-țintă este esențială pentru dezvoltarea educației sexuale sensibile. În plus, strategiile pentru educația sexuală ar trebui elaborate în mod participativ. Interacțiunea fructuoasă între oamenii de știință, factorii de decizie, educatori și reprezentanții grupurilor-țintă are scopul de a planifica, elabora și implementa strategii adecvate pentru o societate diversă..

Bibliografie:

- Advocates for Youth, United States of America: www.advocatesforyouth.org
- Aids Action Europe. Clearinghouse on HIV and AIDS in Europe and Central Asia: www.aidsactioneurope.org/index.php?id=186&L=http3A25
- Austrian Institute for Family Studies (ÖIF), University of Vienna: www.oif.ac.at
- Deutsche Gesellschaft für Sexualforschung [German Association for Sexual Research]: www.dgfs.info
- European Society of Contraception and Reproductive Health (ESC): www.contraception-esc.com
- www.contraception-esc.com/weblibrary/index.htm

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎN RÂNDUL ADOLESCENȚILOR

Profesor Luminița Flămând
Școala Gimnaziala Livezile

Potrivit programei de învățământ, începând cu clasele primare elevii învață noțiuni despre corpul uman. La clasele de gimnaziu și la liceu programa devine complexă astfel încât elevii învață inclusiv despre prietenie și iubire ca factori care influențează deciziile de implicare/neimplicare în relații interpersonale.

Orele de educație pentru sănătate sunt opționale în prezent, iar datele de la Ministerul Educației arată că la fiecare clasă (de la clasa întâi până la a XII-a) doar 7 - 9% dintre elevi urmează aceste cursuri.

Educația sexuală are ca obiect de studiu sexualitatea umană. Cunoașterea dezvoltării sexuale și comportamentului sexual a devenit progresiv importantă pentru îngrijirea sănătății pe măsura ce s-au schimbat standardele și exigentele publicului. Sexualitatea este un continuum care se dezvoltă în timp în etape al căror conținut biologic, psihologic și social este distinct. Sexualitatea asociază instinctualitatea cu spiritul în exprimarea dezvoltării, descoperirii, creșterii și expansiunii vieții (Antoniou F.). Sexologia nu poate fi concepută decât ca psihosexologie.

Sexualitatea, este o parte integrantă a omului. Inițial, sexualitatea era legată strict de reproducere, în prezent aceste idei s-au detașat mult, fiind condiționate de aspecte medicale, comerciale, etc.

Sexualitatea, în dezvoltarea sa, a mers în paralel cu reproducerea, nevoia de afecțiune și de iubire, și nevoia de aprobare și securitate a comunității.

În urma revoluției sexuale, s-au modificat multe aspecte legate de sexualitate: se cunoaște limita dintre sănătos și bolnav, viața erotică s-a dezvoltat și emancipat, s-a dezvoltat o industrie sexuală.

Educația sexuală nu trebuie să se marginalizeze doar la o amplă informare de nivel anatomic, igienic, fizic, logic, dar trebuie corelată cu valori morale, sociale, educative. La educarea sexuală trebuie să participe următorii factori:

- familia, care este prima sursă de informare. Ea trebuie să accentueze importanța sexualității în viața umană. Este important ca familia să nu utilizeze explicații fanteziste și tolitarismul în educație, ci să implice sinceritatea și cunoașterea.

- școala, este cea care va continua educația sexuală, incluzând sistematic cunoștințe din domeniul fiziologic, psihologic, social. Și aici se întâlnesc rețineri din partea pedagogilor. Este important de a înlătura aceste rețineri și de a aborda pe cât posibil acestă temă. Școala are rolul de îndrumător, drum bătătorit încă de părinți.

- mass media, din care face parte televiziunea, ziarele, revistele. Aceasta are o mare putere în educarea sexuală, care de multe ori, este prezentată în mod eronat.

Este necesar de a crea, în ajutorul educării sexuale, filme tematice, emisiuni specializate, emisiuni cu experți în domeniu, etc.

- mediu ambiant, este un factor, care are cea mai mare greutate în educarea sexuală a individului. Există riscul, ca mediu ambiant, să informeze greșit, ceea ce solicită din partea societății atenție și sprijin.

Nu e de ajuns să îi învățăm pe elevi despre sex, dacă nu îi învățăm mai întâi să își pună viața ca întreg, suflet și trup, în bună rânduială. Cine va preda aceste ore? Ce pregătire trebuie să aibă acești oameni? Vor fi supuși la minuțioase teste psihologice, va fi suficient de deasă sîta examinării astfel încât elevii, copiii noștri să nu încapă pe mîna unor deviați, obsedați sexuali

cu percepții deviate asupra vieții? Iată alt element important al chestiunii, de care depinde în mod esențial succesul a ceea ce vrem să facem. Și o ultimă percepție asupra acestui subiect: e necesară ora de educație sexuală? Personal, cred că, indiferent cum se numește, răspunsul e, cu majuscule, „da”.

Avem nevoie, imperativ, de o astfel de materie în școli. Răspunsul e ultima statistică a Uniunii Europene în ceea ce privește numărul de mame minore. 16.000 în ultimul an în România, care se află pe rușinosul loc 2 în UE la acest capitol. Cauza principală e lipsa educației, o spun chiar experții. Avem nevoie de educație în această privință pentru ca tinerele României să nu mai devină mame la vârsta păpușelor.

Ele însele trăiesc trauma ratării propriiei copilării, iar copiii lor, stigmatul pe care societatea românească, deseori intolerantă și tributară prejudecăților, îl aruncă asupra a ceea ce nu înțelege.

Indiferent de vârsta copilului, conform Ghidului tehnic internațional pentru educație sexuală emis de UNESCO, în conformitate cu Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă 2030, educația sexuală comprehensivă trebuie să îndeplinească următoarele criterii: să respecte acuratețea științifică, să fie corespunzătoare cu vârsta, să fie continuă, să fie predată pe baza unei programe, să fie ușor de înțeles, să se bazeze pe o abordare ce ține de drepturile omului, să se bazeze pe egalitatea de gen, să fie adaptată culturii și mediului în care este predată, să îi ajute pe copii să ia deciziile cele mai bune pentru sănătatea lor.

În ceea ce privește sarcinile și maternitatea, accentul ar trebui pus nu numai pe transformările fizice și psihologice prin care trece o gravidă, ci elevii ar trebui să afle și despre metodele contraceptive, în ce măsură acestea sunt accesibile, care sunt riscurile și avantajele fiecăreia dintre aceste metode. De asemenea, elevii ar trebui să afle și de ce avorturile care nu au loc sub supravegherea unui cadru medical pot pune în pericol viața mamelor și care sunt drepturile lor ca paciente. Referitor la bolile cu transmitere sexuală, accentul ar trebui pus pe prevenție, dar în același timp, miturile despre anumite boli precum HIV-SIDA sau herpesul ar trebui să fie demontate, iar programa să fie adaptată tuturor persoanelor, indiferent de orientarea sexuală.

Bibliografie:

- UNESCO, “International technical guidance on sexuality education. An evidence-informed approach”, 2018, <https://www.unfpa.org/publications/international-technical-guidance-sexuality-education>

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎNTRE NECESITATE ȘI TABU

Profesor Alexandra Grumezea

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Educația sexuală este un termen larg folosit pentru a descrie educația despre anatomia umană, reproducerea sexuală, relațiile sexuale și alte aspecte ale comportamentului sexual uman. Sexualitatea este o parte integrantă a vieții umane.

Educația sexuală nu mai este un subiect tabu și a devenit foarte importantă pentru viața noastră, în special pentru adolescenți. Acest tip de educație este necesar, și ar trebui introdus de la vârsta școlară și progresiv. Educația sexuală nu este doar despre relații sexuale, ea îi ajută pe copii să își înțeleagă corpul, dar și de ce suntem diferiți și îi ajută să se dezvolte în armonie cu el și să-l și respecte. Educația sexuală a copiilor/ adolescenților rămâne o problemă controversată în mai multe țări, inclusiv România, în special cu privire la vârsta la care copiii ar trebui să înceapă să primească o astfel de educație precum și calitatea de informații care să fie prezentată. Informațiile trebuie oferite treptat, și în funcție de curiozitățile și dezvoltarea copilului.

De asemenea, devine prima barieră împotriva abuzurilor înainte ca informația nefiltrată venită din multă curiozitate specifică fiecărei etape de dezvoltare, să își spună cuvântul. Astfel, educația pentru viața privată trebuie să capete loc în spațiul formal al școlii, căci rolurile pe care fiecare individ și le asumă în viața adultă au de-a face, inevitabil, cu precădere cu această sferă.

Educația sexuală acoperă următoarele dimensiuni ale sexualității unei persoane:

Fizic: anatomie, maturizare și intimitate sexuală fizică, fiziologia sexului și a reproducerii umane;

Emoțional: atitudini sexuale și sentimente față de sine și de ceilalți;

Social: normele și comportamentele sexuale și implicațiile lor legale, culturale și sociale;

Etica: valori și sisteme morale legate de sexualitate

Educația sexuală ajută copiii să înțeleagă schimbările fiziologice, sociale și emoționale pe care le întâmpină pe măsură ce se maturizează, cum să ia cele mai bune decizii, informate și responsabile cu privire la tot ce ține de sexualitate. Orice copil pune întrebări despre sex, iar responsabilitatea părinților, este de a răspunde la aceste întrebări. De la începutul copilăriei, copiii încep să devină curioși despre trupurile lor și interesați să învețe și să descopere.

Drepturile sexuale cuprind drepturile omului care sunt deja recunoscute de legile naționale, documentele internaționale privind drepturile omului și alte declarații de consens. Ele includ drepturile tuturor persoanelor, fără constrângere, discriminare și violență la:

- Cele mai înalte standarde ale sănătății sexuale care pot fi atinse, inclusiv accesul la servicii de sănătate sexuală și a reproducerii;
- Căutarea, obținerea și împărtășirea informațiilor referitoare la sexualitate;
- Educația sexuală;
- Respect pentru integritatea corporală;
- Alegerea partenerului;
- Decizia de a fi sau a nu fi activ sexual;
- Relații sexuale consensuale;
- Căsătorii consensuale;
- Decizia de a avea sau nu copii și când să îi aibă;

Viziunile nou apărute, în special, perceperea drepturilor omului privind drepturile (sexuale) și rolurile acestei categorii intermediare de vârstă în societate au contribuit la perceperea nevoii de educație sexuală. Este important de remarcat că acest proces a avut loc în toate țările din Europa, deși unele dintre ele s-au adaptat mai devreme sau mai repede decât altele.

Educația sexuală , în special educația sexuală din școli, reprezintă o componentă esențială a procesului de adaptare. Motivele imediate pentru introducerea educației sexuale în școli s-au schimbat pe parcursul anilor și au fost diferite de la o țară la alta, variind de la prevenirea sarcinilor neplanificate până la prevenirea HIV și a altor ITS. Cele mai bune practici în educația sexuală includ intervenția profesioniștilor instruiți și deschiși pe o abordare holistică.

Maniera în care va trebui să facem acest lucru necesită o viziune interdisciplinară, care să sintetizeze într-o programă școlară noțiuni de anatomie, dezvoltare personală, educație juridică și consiliere psihologică.

Asta înseamnă că educația sexuală ar trebui să predea informații complete, este important faptul că tinerii au nevoie atât de educația sexuală informală, cât și de cea formală. Aceste două nu trebuie să aibă un caracter antagonic, fiindcă ele se completează una pe cealaltă. Pe de o parte , tinerii au nevoie de dragoste, spațiu și sprijin zi de zi în mediul social în care trăiesc ca să-și formeze identitatea sexuală.

Bibliografie:

- Bancroft J.(2006). Normal sexual development, Barbaree HE, Marshall WI(eds). The juvenile sex offender. New York/ London, Guilford Press.
- Sexuality education for children and adolescents, link:
- <http://pediatrics.aappublications.org/content/138/2/e20161348>

OMUL, ÎNTRE SEXUALITATE ȘI EDUCAȚIA SEXUALĂ

Profesor Veronica Horga

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Educația sexuală implică subiecte încă tabu în țara noastră: ce implicații are contactul sexual, drepturile pe care un copil le are legat de corpul și sexualitatea sa, informațiile privind bolile cu transmitere sexuală. Acestea reprezintă însă aspecte ce țin de dreptul copilului la a fi informat, de a fi sănătos, și de a se putea apăra atunci când este pus în pericol.

Educația sexuală este, în primul rând, educație pentru sănătate. Îi învață pe copii că a întreține relații sexuale implică riscuri și responsabilități, dincolo de aspectele dificil de discutat cu mama și cu tata: sânii fetelor, penisul băieților, cum apar copiii, etc. Iar educația sexuală are, în acest mod, puterea de a îi ține pe copii departe de boli cu transmitere sexuală – sifilis, gonoree, HIV, etc. – și de sarcini nedorite care pot transforma copile de 12-14 ani în mame a căror viață poate fi chiar pusă în pericol de o sarcină atât de timpurie.

Educația sexuală nu îi învață pe copii cum să întrețină relaxii sexuale, ci le arată cum ar trebui să procedeze atunci când organismul lor în dezvoltare hormonală le dă semnale de natură sexuală. Corpul uman își urmează procesele de dezvoltare perfect normale, iar copiii de 11-12 ani, aflați la granița pubertății, vor începe să se dezvolte hormonal prin apariția menstruației, creșterea sânilor, apariția părului în anumite zone ale corpului, primelor erecții, atracției față de fete sau băieți. Sănătos pentru ei este să aibă la îndemână toate informațiile necesare pentru a putea naviga această perioadă fără ca sănătatea, siguranța și integritatea să le fie pusă în pericol. Într-o eră atât de digitalizată, în care avem acces la orice informație la o singură apăsare de ecran, părinții și profesorii au opțiunea de a ține frâiele în mâini și de a coordona modul în care copiii lor intră în lumea sexualității tocmai prin informarea corectă într-un mediu academic, controlat. În loc să ne temem că citesc lucruri pe internet, că experimentează pe ascuns, că învață unii de la alții, educația sexuală în școală ne permite să menținem controlul asupra a ceea ce copiii noștri învață despre contactul sexual, despre protecție, despre sarcină.

Consiliul Europei a estimat în 2020 că, în Europa, unul din cinci copii cade victimă unei forme a abuzului sexual. Iar anual, în țara noastră, aproape 800 de fete sub 15 ani devin mame. Iar majoritatea acestor probleme apar în comunitățile în care accesul la educație, mai ales sanitară, este îngreunat. Majoritatea copiilor care supraviețuiesc unui viol nici măcar nu înțeleg prin ce au trecut din punct de vedere fizic, fiindcă nu au învățat niciodată ce înseamnă un contact sexual. Nu știu ce rol au organele reproductive, că este esențial ca un astfel de contact să fie inițiat de ambele părți implicate, că nu sunt obligați să accepte, că pot exista consecințe grave pentru sănătatea lor. A învăța copiii despre contactul sexual înseamnă a le oferi puterea de a spune NU, de a își proteja sănătatea și corpul în fața celor capabili să preia controlul. Mai mult, este important ca fetele să înțeleagă că deși riscul de boli cu transmitere sexuală este împărțit și de băieți, o eventuală sarcină este o povară imensă care pică pe umerii lor și care le va schimba viața pentru totdeauna. Educația sexuală face parte din domeniul promovării sănătății și prevenirii bolilor și presupune să fie efectuată de către profesori bine instruiți în domeniu, să dețină cunoștințe atât de biologie, psihologie, filosofie cât și de metodică, legate de această disciplină. Este recomandat ca părinții să fie educatorii de sexualitate primară ai copiilor lor, iar școala să vină cu un plus de informație și cu o pregătire constantă în acest domeniu, privind sănătatea sexuală corespunzătoare vârstei și de dezvoltare a abilităților pentru păstrarea sănătății, prin oferirea de oportunități de învățare într-un mediu sigur, pozitiv și fără prejudecăți.

Educația sexuală este un concept larg care include informații legate atât de comportamentul sexual, cât și informații legate de dezvoltarea sexuală, imaginea corpului, contracepție, reproducere, sarcină, relații interumane, protejarea împotriva bolilor cu transmitere sexuală, anatomie și fiziologie sexuală, orientarea sexuală, plăcerea sexuală,

sănătatea sexuală. Scopul educației sexuale este de a promova sănătatea într-un mod adecvat etapei de vârstă traversate. Principiile educației sexuale fac referire atât la diferențele dimensiunilor fizice, etice, psihologice, emoționale ce caracterizează fiecare individ în parte și întregesc ansamblul valorilor umane cu referire la sexualitate.

Principiile educației sexuale includ următoarele aspecte: demnitatea fiecăruia și modul diferit în care sexualitatea este exprimată; diversitatea sau convingerile despre sexualitate ale oricărei minorități; informarea oportună în scopul păstrării stării de sănătate și asigurarea accesului la informații privind contracepția, prevenirea unei sarcini nedorite, a infectării cu boli cu transmitere sexuală etc; sexualitatea este parte integrantă a identității fiecărei persoane, iar educația despre sexualitate se realizează pentru păstrarea sănătății sexuale și a bunăstării individului pe parcursul vieții sale. În sens restrâns, obiectivele educației sexuale urmăresc ajutarea tinerilor în scopul obținerii unei atitudini pozitive față de sexualitate, oferirea de cunoștințe și abilități de dezvoltare corespunzătoare, astfel încât aceștia să poată lua decizii sănătoase despre sex, atât în prezent, cât și în viitor, să primească mesaje adecvate și corecte despre sexualitate, ceea ce contribuie la sănătatea și bunăstarea lor, la luarea unor decizii responsabile, formarea unor relații sănătoase și îngrijirea adecvată a corpului lor.

Conceptele pe care se bazează educația sexuală sunt: comportamentul sexual, imaginea trupului, anatomia și fiziologia aparatului reproducător, relațiile interumane și sănătatea sexuală. Obiectivele în planul educației sexuale a comportamentului includ: cunoașterea și aprecierea propriului trup, interacționarea cu ambele sexe, învățarea despre reproducere, învățarea despre orientare sexuală și respectul față de convingerile celorlalți privind sexualitatea.

Obiectivele în planul educației sexuale privind anatomia și fiziologia aparatului reproducător includ: învățarea părților trupului și a funcțiilor sexuale ale acestora, a asocierii acestor părți ale corpului cu plăcerea, dar și cu reproducerea, învățarea fiziologiei organelor sexuale cu privire la maturarea organelor de reproducere, despre perioada pubertății și modificările fiziologice în dezvoltarea organelor sexuale, despre adolescent și trecerea către perioada adultă, despre ejaculare și menstruație, despre contactul sexual, naștere, fertilizare sau concepție și contracepție, graviditate, motive fiziologice care împiedică fertilizarea, menopauza, despre metodele medicale de ajutor privind fertilizarea, despre diferențele privind unele aspecte corporale și despre invaliditate și nevoile sexuale ale oamenilor cu diferite infirmități etc, învățarea despre identitatea sexuală, heterosexualitate și homosexualitate, bisexualitate, despre modurile diferite de a iubi și modurile diferite de atracție sexuală, despre temerile specifice și problemele ce decurg din acceptarea unei identități sexuale, influența factorilor de mediu, socio-culturali etc.

Obiectivele în planul educației sexuale privind relațiile includ: dezvoltarea abilităților de a exprima dragostea, de a menține relațiile, de a identifica aspecte privind manipularea, exploatarea emoțională, abuzul, de a fi capabil să facă alegeri adecvate stilului de viață specific și opțiunilor sale, despre rolul și responsabilitățile membrilor familiei, despre valori morale, comunicare, interacțiune, despre conceptele de dragoste, prietenie, căsătorie, divorț sau separare maritală, aspecte privind responsabilitatea în familie, grija sau custodia copiilor, statutul de părinte, învățarea unor strategii comportamentale în planul relațiilor cum ar fi negocierea, comunicarea deschisă etc.

Educația sexuală este un proces educațional sistematic și structurat care sprijină tinerii și familiile lor să dobândească informațiile legate de sexualitate, să-si formeze abilități și motivația necesară pentru a acționa în modalități congruente cu valorile lor. Un adult sănătos își va exprima dragostea și intimitatea într-un mod corespunzător, va dezvolta și menține relații semnificative și pozitive, va evita relațiile de manipulare sau abuz, va lua decizii pozitive, va comunica cu familia, partenerii, medicii, profesori sau confesori religioși pe anumite aspecte privind sexualitatea, se va bucura de trăirile sale sexuale, își va manifesta propria sexualitate

respectându-i pe ceilalți și se va îngriji de sănătatea și igiena sexuală pentru a preîntâmpina apariția diferitelor boli cu transmitere sexuală, sarcina nedorită și avortul.

Bibliografie:

- Biroul Regional OMS pentru Europa și BZgA, Centrul Federal German de Educație pentru Sănătate, BzgA Koln, 2010, Standarde pentru educația sexuală în Europa; Un cadru pentru factorii de decizie politică, specialiști și autori

ASPECTELE COGNITIVE, INTERACTIVE ȘI FIZICE ALE SEXUALITĂȚII

Profesor Corina Irimia

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Ca oameni, cu toții ne dorim să simțim că ne-am găsit locul. Este cât se poate de firesc să nutrim dorința aceasta – de a ști că am ajuns acolo unde ne este locul, că aparținem unei comunități, unui grup în care ne simțim în largul nostru. Pe măsură ce vei înainta în vârstă, vei descoperi, probabil, că sunt perioade când simți că aparții cu adevărat unui grup, pentru ca apoi, pe măsură ce trece timpul, să nu te mai simți apropiată de acel grup și să găsești un altul căruia să îi te alături. Cred că dorința de a aparține unei comunități pornește, de fapt, de la nevoia de a te simți bine în pielea ta, a te înțelege cu oamenii cu care îți petreci timpul.

Educația sexuală așa cum se desfășoară ea, acum, în cele mai multe școli ale lumii este insuficientă și ar trebui să atingă unitar probleme de context social mai larg – de la bullying la violență domestică, de la consimțământ la consumul media, argumentează într-un nou raport pe teme de educație Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare în Europa (OECD). Apelul vine în condițiile în care România a ajuns să discute la nivel de Curte Constituțională o interdicție a referirilor la identitatea de gen în școli, iar educația sexual-sanitară a devenit minge de ping-pong legislativ între parlament și președinție.

La nivel național, abordarea temelor legate de sexualitate în școli a fost ținta unor acțiuni legislative care au produs consternare în mediile academice:

La Curtea Constituțională este așteptat, încă, după multe amânări un verdict în privința unei legi de modificare a Legii educației, ce interzice în instituțiile de învățământ referirile la identitatea de gen. Cel mai recent, subiectul a fost amânat pentru ședința CCR din 16 decembrie. Interdicția a stârnit reacții puternice din partea comunității academice și chiar a unor raportori internaționali.

Tot în 2020, noțiunea de “educație sexuală” a fost înlocuită, în lege, cu cea de “educație sanitară”. Dar în cele din urmă președintele a cerut Parlamentului să reexamineze legea care a produs această schimbare – și care a introdus obligativitatea obținerii unui acord scris al părinților pentru programe de educație sanitară.

La nivel internațional, lucrurile stau altfel, după cum reiese dintr-un nou raport OECD ce tratează rolul educației sexuale în școlile lumii, raport dat joi publicității. Acesta notează că, în cele mai multe țări, se face simțită o creștere a programelor de educație pe teme de sexualitate în unitățile de învățământ, evoluție “importantă”, dar insuficientă: la fel de importantă este, potrivit experților organizației internaționale, “abordarea contextelor sociale reale în care se dezvoltă relații, dar și normalitatea plăcerii contactelor afective și sexuale.” O astfel de abordare cuprinzătoare nu este numai aliniată intereselor și drepturilor copiilor și adolescenților, ci impune respect față de drepturile, demnitatea și siguranța tuturor indivizilor, arată documentul citat.

De ce spune OECD că este nevoie de programe mai ample de educație sexuală

OECD arată, în evaluarea sa, că educația sexuală în școli se dezvoltă constant având în vedere neajunsurile altor medii: acasă, copiii învață despre chestiuni precum dragostea, sexul, îngrijirea personală prin faptele părinților sau din lipsa acelor fapte. Dar multor părinți, în diverse medii, le poate fi greu să discute pe teme de acest fel cu copiii lor, de la chestiuni de sănătate la contracepție. Părinții se pot simți incomod sau pot crede că interlocutorii minori nu sunt pregătiți pentru astfel de subiecte, plus că pot manifesta idei preconcepute. Minorii pot, la rândul lor, să se simtă inconfortabil și să prefere alte surse de informare mai puțin sigure, sau să caute sprijin în comunități online în locul celor reale, unde se pot confrunta cu discriminări sau bullying.

OECD notează că principalele subiecte abordate în școli sunt cele legate de biologie, de reproducere și naștere, contracepție, boli cu transmitere sexuală și HIV. Raportul face trimitere la alte cercetări potrivit cărora tinerii care încearcă să practice abținerea, eventual în urma programelor educaționale care o încurajează, de multe ori eșuează și nu sunt împiedicați să aibă relații sexuale, ci să aibă relații sexuale sigure.

OECD arată că, atunci când este oferită potrivit și cuprinzător, educația sexuală poate oferi:

Informații științifice corecte, adecvate vârstei, relevante cultural și sensibile la aspecte de gen, despre chestiuni sociale, cognitive, emoționale și fiziologice legate de sexualitate

Ocazia de a explora valori, atitudini, drepturi și norme sociale și culturale ce au efect asupra relațiilor

Ocazia de a obține abilități de viață, precum cele de comunicare sau de luare a deciziilor.

Dar pregătirea profesorilor pentru a oferi o astfel de educație rămâne o provocare, arată OECD, care arată că doar câteva țări îi pregătesc pe toți profesorii pentru a ști să abordeze chestiuni legate de sexualitate, în timp ce în cele mai multe țări sunt pregătite un număr limitat de cadre didactice. Iar situația este și mai complicată pentru abordarea tinerilor LGBTQ+, la nivelul statelor membre ale Consiliului Europei doar aproximativ jumătate, oferind unele programe de pregătire a cadrelor didactice în acest sens și numai patru având programe obligatorii de instruire a cadrelor didactice, în 2018 (Franța, Olanda, Norvegia și Suedia)

Educația sexuală înseamnă a învăța despre aspectele cognitive, emoționale, sociale, interactive și fizice ale sexualității. Educația sexuală este adecvată vârstei și este corectă din punct de vedere științific, având ca scop înzestrarea copiilor și tinerilor cu informații, competențe și valori pozitive legate de propria sexualitate, relații sănătoase și respectul față de sănătatea lor sexuală și a altora.

Bibliografie:

- <https://www.statista.com/statistics/1254581/romania-introducing-sex-education-in-schools/file:///C:/Users/user/Downloads/KE-03-20-671-EN-N.pdf>
- Sexuality education across the European Union: an overview [https://ec.europa.eu > social > BlobServle.....](https://ec.europa.eu/social/BlobServle.....)

COMUNICARE ȘI SEXUALITATE

Profesor Daniel Lișcan

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

O problemă care uneori îi îngrijorează mult pe părinți și totuși nu este discutată foarte des sau cel puțin nu deschis. Nu este ciudat faptul că mulți adolescenți experimentează o anumită confuzie în ceea ce privește sentimentele și propria lor sexualitate, de fapt se întâmplă mai mult decât ne imaginăm. Ce se întâmplă este că o trăiesc în secret și aceasta este principala problemă.

Deci, dacă vă întrebați: cum să-l ajutați pe fiul meu să-și definească sexualitatea? Acest lucru se datorează faptului că observați cu siguranță că adolescentul trece printr-o serie de schimbări și confuzii care ar putea genera un anumit disconfort emoțional. Există lucruri pe care le poți face ca părinte pentru a-ți ajuta copilul să-și definească sexualitatea și să se simtă mai bine cu el însuși și cu oamenii din jurul său.

Adevărul este că orientarea sexuală este o zonă puțin discutată în fiecare zi și care interferează foarte mult cu dinamica familiei, deoarece rareori un copil vorbește în mod natural despre sexualitatea lor cu adulții. Aceasta este o eroare majoră și o problemă de comunicare care poate fi rezolvată în următoarele moduri:

Asistență și securitate. Căminul este cea mai importantă bază pe care copiii trebuie să o aibă pentru dezvoltarea lor deplină. Deci, este necesar ca începând de acolo, deja au suficient sprijin astfel încât să poată continua să crească și să evolueze ca oameni. Deci, primul lucru pe care trebuie să-l faci este să te asiguri că copilul tău se simte în siguranță în propria casă și că într-adevăr li se acordă acea încredere și sprijin de care au nevoie.

Comunicarea deschisă și respectuoasă între toți membrii familiei de acasă este cheia echilibrului. Deși mulți dintre adolescenți au dificultăți în a-și exprima dorințele și sentimentele, în special părinții. Puteți dezvolta întotdeauna o comunicare bună cu copiii dvs. prin exemplul pe care l-ați dat acasă.

Ascultă fără să judeci. Greșeala pe care o fac mulți părinți atunci când încearcă să-și asculte copiii și, astfel, să îmbunătățească comunicarea cu ei, este că nu-i lasă să termine de vorbit și să-i judece. Deci, dacă scopul dvs. este să îmbunătățiți comunicarea cu copilul dvs., acest lucru va fi imposibil dacă veți continua să faceți acest lucru. Dar ce poți face? Dacă copilul tău se deschide către tine și are încredere să-ți spună ce i se întâmplă, ascultă cu atenție și uitați de dorința de a vă pune propriile prejudecăți. Lasă-l să termine de vorbit și să încerce să vadă lucrurile mai obiectiv, fără să-l judece, concentrându-te în schimb pe încercarea de a-l ajuta.

Iubire și înțelegere. Puneți-vă cu adevărat în pielea copilului dvs. și imaginați-vă cum ați simți dacă vi se întâmplă ceea ce i se întâmplă. Pentru a vă ajuta în acest sens, puteți răspunde la câteva întrebări precum: ce ați face? Cum ați dori să fiți tratați? Ce v-ar face să vă simțiți mai bine? Ce v-ar face fericit? După cum am menționat în secțiunea anterioară, uitați să-l judecați și învăța să-l iubești și să-l înțelegi punându-te în locul lor.

Amintiți-vă că nu există o orientare sexuală inferioară sau negativă, fie că este bisexuală, heterosexuală, gay sau lesbiană, copilul dumneavoastră are dreptul să își trăiască sexualitatea fără ca cineva să le judece negativ.

Este normal ca în timpul adolescenței să înceapă să se dezvolte un anumit sentiment de confuzie cu privire la orientarea sexuală, dacă doriți să vă însoțiți copilul în timpul acestui proces, puteți lua notă și de aceste sfaturi:

Educație sexuală. Pentru a vă putea sfătui copilul în cel mai bun mod, este necesar să rămâneți foarte informat cu privire la educația sexuală, la modul în care se manifestă, la schimbările pe care adolescenții le pot arăta într-un anumit moment, care sunt relațiile afective, atracție sexuală etc. Asigurați-vă că sursele în care obțineți toate aceste informații sunt fiabile

și nu condamnă homosexualitatea. De asemenea, puteți aborda profesioniști care vă pot oferi îndrumarea de care aveți nevoie pentru a ști cum să faceți față acestei probleme cu copilul dumneavoastră.

Terapia psihologică. Dacă observi că fiul tău, fie pentru că ți-a spus-o, fie pentru că îl percepi, are probleme legate de definiția sexualității sale și bunăstarea sa emoțională este afectată, este recomandabil să-l duci să primească atenție psihologică. Obiectivul terapiei psihologice este ca adolescentul să fie ghidat de un profesionist care îl va ajuta să înțeleagă ce i se întâmplă în acest moment și, prin urmare, să se simtă mai încrezător în sine, indiferent de orientarea sa sexuală. .

Acceptare. Dacă copilul dumneavoastră mărturisește că este atras de o persoană de același sex, nu uitați să nu-l judecați și, dimpotrivă, să-l acceptați. Tratați subiectul în mod natural. Ajută-l să-și clarifice sentimentele, dar nu pe baza propriilor tale credințe, ci pe baza a ceea ce simte și trăiește. Amintiți-vă că scopul nu este să-l faceți să-și schimbe orientarea sexuală, ci să se cunoască pe sine și să fie fericit.

Confuzie. Nu uitați că unii adolescenți tind să treacă prin perioade de confuzie în ceea ce privește problema propriei lor sexualități, așa că acum pot fi ușor confunzați și pot crede că sunt cu adevărat homosexuali atunci când ceea ce simt este doar prietenie. Important este că au propriile experiențe și că încetul cu încetul își definesc propria sexualitate. Dacă doriți să vă ajutați copilul să iasă din această confuzie, puteți împărtăși următorul test de sexualitate.

Ce nu ar trebui să faci pentru a-ți ajuta copilul să-și definească sexualitatea?

Încearcă să-i impui ceva. Cel mai rău lucru pe care îl poți face este să te întorci împotriva lui și să încerci să-i impui ceva ce nu-și dorește cu adevărat. Acesta este singurul lucru care îl va determina să scadă stima de sine prin faptul că nu se simte apreciat și acceptat, îl va face și să se îndepărteze și să nu mai aibă încredere în tine.

Judecă și recriminează-l. Dacă fiul tău îți mărturisește care sunt preferințele sale sexuale, este pentru că te consideră o persoană de încredere și pentru că ar dori să primească sprijinul și aprobarea ta, așa că, dimpotrivă, îl judeci și te plângi de asta, se va simți mai nesigur și frustrat. Evitați să îi faceți situația mai dificilă decât simte deja că o are, deoarece pentru el această etapă prin care trece nu este deloc ușoară și este de obicei oarecum dureroasă la început.

Lasă-l deoparte. Mulți părinți, neavând cum să facă față acestei situații sau nu vor să o accepte, ceea ce fac este să o evite în mod direct. Deci, ei nu sunt capabili să vorbească despre asta cu fiul lor și acest lucru îl face să nu se simtă încrezător să facă acest lucru și să le exprime ceea ce simte.

Bibliografie:

- Federația Internațională a Planificării Familiale, Sexual rights: an IPPF declaration, 2008, https://www.ippf.org/sites/default/files/sexualrightsippfdeclaration_1.pdf

DEZVOLTAREA PSIHO-SEXUALĂ A COPIILOR

Mastru instructor Lucaci Ștefan

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Comportamentul sexual al copiilor și tinerilor apare, de regulă, la nivel individual sau între colegi, în condiții de joacă sau cicăleală, ca modalitate de autocunoaștere sau de cunoaștere a celor din jur. În acest mod copiii și tinerii descoperă ce le place și ce nu, învață cum să trateze intimitatea și deprind reguli de comportament în situații sexuale.

La fel se formează și normele și valorile cu privire la sexualitate.

Etapa 1: 0-3 ani – descoperirea și explorarea

Bebelușii: 0 și 1 an (descoperirea)

Bebelușii se concentrează în totalitate asupra simțurilor: tactil, auditiv, vizual, gustativ și olfactiv. Prin intermediul simțurilor, bebelușii pot avea un sentiment de confort și siguranță. Dezmișdărilor și alintarea bebelușului dvs. sunt foarte importante, dat fiind faptul că acestea constituie baza sănătății sociale și a dezvoltării emoționale a copilului.

Bebelușii sunt preocupați de descoperirea lumii înconjurătoare.

Copiii mici: 2 și 3 ani (explorarea curioasă a propriilor corpuri)

Copiii mici devin conștienți de propria persoană și de corpul lor. Ei află și despre faptul că exteriorul lor diferă de cel al altor copii și adulți (își dezvoltă propria identitate).

Copiii mici află că sunt băieți sau fete (își dezvoltă identitatea de gen).

Copiii mici devin foarte interesați de propriile corpuri și cele ale oamenilor care îi înconjoară.

Adesea studiază minuțios propriile corpuri și le arată și altor copii și adulți.

Ei încep să învețe și despre ceea ce trebuie și nu trebuie să facă (normele sociale).

Etapa 2: 4-6 ani – învățarea regulilor, joaca și stabilirea relațiilor de prietenie

Copiii intră mai des în contact cu grupurile mari de oameni (la grădiniță și școală). Ei învață tot mai mult cum „ar trebui” să se comporte (normele sociale).

Învață că adulții dezaprobă expunerea și autoatingerea sau atingerea altor persoane în public.

Explorarea propriului corp, precum și a altor persoane este exprimată îndeosebi în condiții de joacă („jocuri sexuale”): „de-a mama și tata” și „de-a medicii și asistentele medicale”, la început deschis, dar mai târziu în secret, deoarece deja au aflat că nu este etic ca cineva să fie dezbrăcat în public.

„Etapa cuvintelor necenzurate”: copiii își descoperă limitele. Ei observă că unele cuvinte rostite provoacă anumite reacții din partea celor din jur. E în același timp interesant și distractiv, motiv pentru care ei repetă aceleași cuvinte.

La această vârstă sunt foarte interesați de reproducere și adresează la infinit întrebări precum „de unde vin copiii?”

Majoritatea copiilor încep să se simtă rușinați față de corpul lor și să-și impună limite.

Copiii știu că sunt băieți sau fete și că așa va fi mereu.

Ei își dezvoltă idei clare despre „ceea ce face un băiat” și „ceea ce face o fată” (roluri de gen).

Copiii stabilesc relații de prietenie cu alți copii: de ambele sexe sau uneori doar cu alți băieți sau fete (de același sex). Copiii de această vârstă deseori asociază prietenia și faptul de a place pe cineva cu „îndrăgostirea”. De exemplu, ei afirmă deseori că sunt îndrăgostiți de mama, profesoara sau iepurașul lor. De regulă, aceasta nu are nimic în comun cu emoțiile sexuale și dorința. E pur și simplu modul lor de a spune că cineva le este drag.

Etapa 3: 7-9 ani – rușinea și prima dragoste

S-ar putea ca la această vârstă copiii să înceapă să se simtă anapoda dacă sunt goi în prezența altor oameni. Ei nu mai doresc să se dezbrace atunci când în preajma lor se află persoane adulte.

Copiii adresează mai puține întrebări despre sex, dar acest fapt nu înseamnă că ei sunt

mai puțin interesați de subiect. Ei au observat că sexul este un subiect „încărcat” și că nu se obișnuiește să fie discutat în public.

Se formează grupuri de băieți și fete, fiecare încercând să afle câte ceva despre celălalt. Băieții deseori consideră fetele „proaste” și „copilăroase”, în timp ce fetele tind să creadă că băieții sunt „prea bătauși” și „se comportă ca huliganii”.

Într-o situație de grup (clasă, prieteni), copiii adesea consideră că este foarte important să arate că sunt maturi, puternici și inteligenți. Copiii încearcă să demonstreze că unul e mai bun decât celălalt. Ei își doresc să demonstreze că dețin unele cunoștințe despre lumea copiilor mai mari sau a adulților. O modalitate este de a vorbi despre câte cunosc despre sex, utilizând un limbaj sexual. Copiii inventează rime pentru cuvintele sexuale și împărtășesc glume pe același subiect (glume necenzurate). Deseori nici chiar ei nu înțeleg despre ce vorbesc.

Tot la această vârstă copiii trăiesc și primele emoții de dragoste.

Etapa 4: 10-15 ani – pre-pubertate și pubertate

10 și 11 ani: pre-pubertate

Începe pubertatea. Hormonii sexuali devin activi, manifestându-se în dezvoltarea comportamentală și fizică, precum și în schimbările de percepție și de dispoziție. De regulă fetele ajung la pubertate cu doi ani mai devreme decât băieții. Cele mai evidente modificări fizice sunt creșterea sânilor și înălțime.

De la aproximativ 10 ani, copiii devin mult mai interesați de sexualitatea adulților. Ei aud și văd diferite lucruri în cărți, la TV și pe internet, care le trezesc curiozitatea. Totuși, răspunsul lor ar putea fi unul modest sau improvizat, atunci când sunt implicați într-o discuție despre sexualitate.

Primul pas în dragoste ar putea fi întreprins pe parcursul acestei etape: tinerii încep a ieși la plimbare unul cu altul și avansează prudent unul spre celălalt (se țin de mână, se sărută pe obraz etc.).

12-15 ani: pubertatea

Majoritatea băieților ajung la pubertate la această vârstă. Testiculele și penisul lor încep a crește, precum și părul de la subraț și cel pubian. Ei trec printr-o creștere bruscă. Vocea devine mai profundă și începe să crească părul pe față.

La vârsta de 13 ani (în medie), la băieți apare prima ejaculare, fiind un semn că sunt pregătiți pentru viața sexuală și pot concepe copii.

Și fetele continuă să se dezvolte. Ele au trecut deja printr-o creștere bruscă, la această vârstă începând a crește părul de la subraț și cel pubian.

La vârsta de 12 ani (în medie), la fete apare prima menstruație, fiind un semn că sunt pregătite pentru viața sexuală și pot rămâne însărcinate. Adolescenții pot fi foarte nesiguri în ceea ce privește dezvoltarea corpurilor lor: „e normal așa?”, „se dezvoltă într-un ritm mai lent decât la alți adolescenți de aceeași vârstă?”. Adolescenții trebuie să se obișnuiască cu „noul lor corp”, simțindu-se adesea jenați și inconfortabil.

Tinerii își dezvoltă o imagine de sine sexuală: ei se văd drept persoane care pot avea contacte sexuale, din acest motiv pentru ei este important să fie atractivi. Din moment ce sunt adeseori nesiguri de propriul corp, vor fi la fel de nesiguri și în atractivitatea lor (față de un potențial partener). Tinerii de această vârstă sunt deseori sensibili la opiniile altora: pot fi influențați de colegii lor.

Ei încep a căuta persoane de aceeași vârstă atractive din punct de vedere sexual.

Treptat, băieții și fetele descoperă dacă preferă băieți sau fete (orientarea sexuală). Deseori se îndrăgostesc cu adevărat pentru prima dată. Flirtează unul cu altul și astfel apare prima relație. Se capătă mai multă experiență în ale săruturilor și alinturilor; mângâieri.

Etapa 5: 16-18 ani – în pragul maturității

Tinerii devin mai independenți și au relații mai puțin apropiate cu părinții. Fac experimente în relații. Tinerii obțin experiență sexuală: ei se sărută și se mângâie, unii mai

devreme, alții mai târziu. Ei dobândesc mai multă experiență cu privire la modul de a interacționa cu persoane de sex opus: negocierea, comunicarea, exprimarea dorințelor și limitelor, precum și demonstrarea respectului – toate sunt teme importante.

Bibliografie:

- Coleman, J. . „Adolescenții și sexul”, Editura. Trei, București;2013

CETĂȚENIA INTIMĂ

Profesor Adriana Muresan

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

În acest context, este utilă introducerea conceptului de „cetățenie intimă”, ce se referă la drepturile sexuale din perspectiva științifico-socială. Cercetătorii din domeniul științelor sociale și sexuale cer, în prezent, inițierea negocierilor morale în calitate de moralitate sexuală valabilă în zilele noastre. Esența acestei moralități constă în faptul că problemele trebuie negociate de comun acord de către participanți maturi, cu statut, drepturi și putere egală. În acest sens, o condiție importantă este obținerea unei înțelegeri comune a participanților vis-a-vis de conceptul „acord” și conștientizarea consecințelor acțiunilor lor – în special, în contextul comportamentului relațional și al celui sexual. Presupunând că condiția este întrunită, putem folosi conceptul de „cetățenie intimă”.

Acest concept este sociologic și descrie realizarea drepturilor civile în societatea civilă. Se bazează pe principiul negocierii morale. Împreună cu sexualitatea, acesta cuprinde preferințele, orientările sexuale, diferitele versiuni ale masculinității și feminității, diversele forme de relații și moduri în care părinții trăiesc împreună cu copiii. Astfel, termenul „intimitate” se suprapune, în mare măsură, pe înțelegerea extinsă a conceptului de „sexualitate” propus în acest document. Cetățenia intimă se axează pe egalitatea statutului social și economic al persoanelor care își mențin autonomia în propriile vieți, respectând limitele altora²⁶. Cerințele pe care le are cetățenia intimă față de persoane sunt reflectate, la nivel societal, în drepturile omului și cele sexuale. A beneficia de aceste drepturi implică respect și realizarea permanentă a dreptului la egalitate între sexe și la autonomie sexuală pentru persoane, fără constrângere și exploatare. Acest drept consolidează poziția persoanei față de intruziunile din partea familiei sau societății. Este foarte important ca drepturile sexuale să fie recunoscute și luate în calcul la revendicarea, promovarea și protejarea acestora². Sarcina politicii centrale de educație aferentă drepturilor sexuale urmează, prin urmare, să sublinieze importanța procesului de predare și promovare în familie, la școală și în instituțiile de formare, precum și a capacităților și abilităților specifice pentru învățarea și practicarea gândirii critice. Acest lucru va permite copiilor și tinerilor – adulții de mâine – să facă față provocărilor autonomiei și acordului în negocierile cu partenerii lor. În plus, ei trebuie să fie capabili să-și exprime verbal sentimentele, gândurile și acțiunile și să reflecteze asupra lor. Educația holistică și adecvată vârstei se potrivește bine, în special, pentru predare și reflectare asupra conținutului necesar – adică, dobândirea abilităților necesare.

Educația sexuală este un proces care durează toată viața, dar se bucură de o importanță esențială în copilărie și adolescență. Acest fapt ar trebui să fie relevant pentru diferite grupuri de vârstă la diferite niveluri sociale, deoarece sexualitatea este un subiect central în viața oamenilor. O atenție deosebită trebuie acordată adolescenților care trăiesc într-un context vulnerabil, de exemplu, emigranții, minoritățile sexuale, persoanele cu necesități speciale și persoanele cu un mediu educațional limitat. Cunoașterea necesităților sexuale și a celor de reproducere a populațiilor-țintă este esențial pentru dezvoltarea educației sexuale sensibile. În plus, strategiile pentru educația sexuală ar trebui elaborate în mod participativ. Interacțiunea fructuoasă între oamenii de știință, factorii de decizie, educatori și reprezentanții grupurilor-țintă are scopul de a planifica, elabora și implementa strategii adecvate pentru o societate diversă.

Comportamentul sexual descrie libera alegere a celorlalți cu care au întâlniri intime, în funcție de interesele și circumstanțele specifice fiecărei persoane în fiecare moment al vieții sale. Astfel, există persoane care se consideră heterosexuale, dar care au relații cu bărbații ocazional și invers. Același lucru se poate spune în direcția opusă, adică atunci când cineva care

se consideră homosexual decide să se culce cu un individ de sex opus.

Comportamentul sexual poate presupune o diversitate enormă și nu este întotdeauna legat de orientarea pe care fiecare individ o percepe pentru sine. Dincolo de complexitatea dorinței ca etapă fundamentală a răspunsului sexual uman și de modalitățile infinite în care poate fi exprimată, în literatura de specialitate au fost evidențiate o serie de condiții extraordinare care precipită un comportament sexual discrepant în ceea ce privește orientarea celor implicați.

Presiunea socială poate însemna că mulți oameni se confruntă cu un moment dificil când doresc să-și exprime orientarea sexuală sau de gen, temându-se că poate duce la un conflict pentru terți sau chiar implică respingerea persoanelor pe care le consideră semnificative. Din acest motiv, este relativ obișnuit ca acesta să fie un proces care necesită timp și că ați luat mult timp din momentul în care ați conștientizat cum s-au simțit.

Literatura cu privire la acest subiect este abundentă și pot fi găsite studii care evidențiază o prevalență mai mare a diferitelor tulburări conexe: depresie, probleme de anxietate, stres post-traumatic etc. Cu toate acestea, aceste constatări nu sugerează o vulnerabilitate mai mare, ci mai degrabă sunt rezultatul pierderilor care ar putea apărea în timpul procesului de „ieșire din dulap”.

Integrarea tuturor orientărilor sexuale și de gen ca formă de exprimare umană care merită recunoaștere este absolut necesară., întrucât este unul dintre bastioanele libertății asupra propriului corp. Doar așa dragostea poate fi exprimată într-un mod constructiv în scopul care ne unește pe toți: căutarea fericirii.

Bibliografie:

- Federația Internațională a Planificării Familiale, Sexual rights: an IPPF declaration, 2008, <https://www.ippf.org/sites/default/files/sexualrightsippfdeclaration>

STEREOTIPURILE DE GEN

Profesor Maria Muresan

Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Bistrița

Construcția de gen este o teorie sociologică referitoare la originile culturale, manifestările și mecanismele genului, înțeles ca un status social dobândit. Fiind un status social, acest lucru presupune că genului i se atribuie roluri, îndatoriri și norme de comportament în funcție de contextul în care se află un individ care are genul respectiv. De exemplu, se așteaptă de la o persoană de gen feminin să poarte rochii, să prefere culori calde, să fie blândă și să știe în mod instinctiv cum să aibă grijă de cei din jur. Pentru că acestea sunt caracteristici pe care societatea le atribuie genului feminin, iar atunci când aceasta se comportă întocmai, ea respectă rolul de gen atribuit.

Toate aceste norme și caracteristici de gen se învață încă din copilărie printr-un proces denumit socializare care, tot în studiile sociologice, este considerată drept un proces de transmitere și asimilare a sistemului de modele culturale, de norme și valori, de cunoștințe și atitudini dezirabile social. Socializarea este continuă, mai ales atunci când vorbim despre gen, începând cu hainele copiilor și aspectul lor fizic (fustă versus pantaloni, păr lung versus păr scurt), jucăriile lor (păpuși versus mașinuțe sau roboței, seturi care imită ustensilele pentru gătit versus cele care imită unelte pentru reparații) și ajungând până la vârsta adultă, când anumite slujbe sunt considerate tipic feminine (învățătoare, asistentă, bonă) sau masculine (tâmplar, constructor, om de afaceri). Inclusiv în viața intimă și de familie rolurile de gen au o componentă importantă, considerându-se că mamele sunt cele care știu să aibă în mod instinctiv grijă de copiii lor sau că ele ar trebui să fie cele care păstrează curățenia în casă, în timp ce rolul tatălui este cel de a asigura veniturile familiei. Însa pe baza acestor modele de a percepe genul se nasc stereotipurile de gen, adică moduri simpliste prin care presupunem că membrii aceluiași grup împărtășesc același set de caracteristici pe baza unui criteriu perceput, în cazul de față, genul.

Genul nu este un lucru fix, iar istoria ne-a demonstrat acest lucru. De exemplu, rozul a fost o culoare masculină până la începutul secolului XX, în timp ce albastrul era o culoare feminină, iar tocurile au fost inventate în secolul X și erau destinate bărbaților.

Genul diferă de orientarea sexuală și de sexul biologic. Orientarea sexuală reprezintă atracția înăscută față de alte persoane, fie la nivel emoțional, romantic sau sexual. Sexul biologic reprezintă totalitatea caracteristicilor sexuale primare (organe sexuale) și secundare (pilozitatea, forța fizică și distribuția țesutului adipos la nivelul corpului, dezvoltarea glandelor mamare etc.).

De asemenea, identitatea de gen reprezintă concepția individului față de propriul gen și recunoașterea sinelui ca aparținând genului feminin, masculin, unui amestec dintre acestea două sau niciunul. Aceasta poate să fie identică sau diferită față de sexul biologic. Expresia de gen este aspectul exten prin care o persoană își exprimă genul (haine, accesorii, comportament, tunsoare, voce etc).funcție de interesele și circumstanțele specifice fiecărei persoane în fiecare moment al vieții sale. Astfel, există persoane care se consideră heterosexuale, dar care au relații cu bărbații ocazional și invers. Același lucru se poate spune în direcția opusă, adică atunci când cineva care se consideră homosexual decide să se culce cu un individ de sex opus.

Probabil este remarcabilă binaritatea genului (adică feminin și masculin), însă având în vedere că genul este o construcție socială, inclusiv această binaritate este, la rândul ei, o construcție socială. Există persoane care se identifică cu genul și sexul care i-au fost atribuite la naștere (o persoană cu organe sexuale feminine care se identifică drept femeie) sau nu. Dar

oamenii se pot identifica, după cum am spus, fie drept genul opus, fie o combinație între amândouă sau nici unul. În primul caz, vorbim despre persoanele transgender, în al doilea, despre persoanele gender-fluid, iar în cel de-al treilea, despre persoanele non-binare sau agender. Însa termenul transgender este utilizat ca un termen-umbrelă, adică un termen utilizat pentru a acoperi o categorie largă și diversă de persoane.

În această perioadă, persoana este expusă celor din jur, care observă direct sau indirect procesul, fie la școală, la locul de muncă sau în grupurile și organizațiile din care aceasta face parte. Tranziția persoanelor trans (deși nu obligatorie, fiind o decizie care depinde de la o persoana la alta) este o realitate care presupune mai mult decât o schimbare a stilului vestimentar. Ea include procese legale și medicale (schimbarea numelui și a genului în documentele oficiale, schimbare de sex), dar și sociale, utilizarea unui pronume care să fie în concordanță cu genul asumat, nu atribuit la naștere.

Educația de gen are efecte pozitive inclusiv asupra femeilor și bărbaților cisgender (care se identifică genului și sexului biologic atribuit la naștere) deoarece, fiind educați despre rolurile și stereotipurile de gen, aceștia ar învăța cum să combată inclusiv violența de gen (fizică, verbală, sexuală, psihologică) și masculinitatea toxică. Fenomene de acest gen se nasc din cauza percepțiilor greșite asupra genului și asupra rolurilor pe care indivizii care aparțin unui anumit gen trebuie să le îndeplinească, asupra raporturilor de putere dintre genuri și a manifestărilor respectivelor raporturi în diverse circumstanțe.

Bibliografie:

- Linda L. Lindsey, “The sociology of gender”, Gender roles: a sociological perspective, 2015, https://web.archive.org/web/20150924070249/http://www.pearsonhighered.com/assets/hip/us/hip_us_pearsonhighered/samplechapter/0132448300.pdf

INTERESELE COPIILOR ȘI ADOLESCENȚILOR FAȚI DE SEXUALITATE

Profesor Orsolya Nădășan
Liceul cu Program Sportiv Bistrița

Nevoile sexuale sunt strâns legate de nevoile emoționale, de acceptarea de sine, de încrederea în sine, de înțelegerea propriului corp și a nevoilor lui, despre acceptarea și înțelegerea diferențelor de gen, cum sunt fetele, cum sunt băieții, despre sentimentul profund de a te simți bine cu tine, cu propriul tău corp.

O revizuire din 2016 a mai mult de trei decenii de cercetare a constatat că adolescenții care au vorbit cu părinții despre sex folosesc practici sexuale mai sigure. De asemenea, cercetările efectuate de cercetătorii olandezi care au studiat aproape 3.000 de adolescenți au descoperit că tinerii adolescenți care au declarat că se simt aproape de un părinte puțin probabil să fi făcut sex atunci când au fost chestionați din nou doi ani mai târziu. Ambele echipe de cercetare au descoperit că părinții au tendința de a vorbi despre sex mai mult cu fiicele decât cu fiii lor, iar discuția intră de obicei în responsabilitatea mamelor.

Unul din motivele pentru care fetele au parte de astfel de discuții mai mult decât băieții pot fi determinate de realitățile biologice. Când mamele le vorbesc fetelor despre menstruație sau vaccinarea împotriva HPV.

Cu toate acestea, experții sunt, de asemenea, de acord cu faptul că stereotipurile de gen joacă un rol important în eliminarea tatălui și a fiilor atunci când vine vorba de conversații despre intimitatea emoțională și fizică. În primul rând că e mult mai ușor să vorbești unei fete despre acest subiect. Apoi în cazul băieților se presupune că ei sunt mai independenți și mai capabili de a avea grijă de ei înșiși. Tot stereotipurile de gen tind să conducă această conversație într-o anumită direcție când e vorba de fiice și într-o cu totul altă direcție când e vorba de fii. Părinții pornesc de la ideea că băieții joacă în ofensivă, cucerind fetele, iar fetele trebuie să joace în defensivă, adică să se păzească de băieți. „De obicei, vedem fetele noastre ca fiind potențiale victime care trebuie protejate împotriva sarcinii și violului”, spune Sheryl Ziegler, psiholog care oferă seminare pentru mame și fiice despre pubertate și dezvoltarea sexuală, în timp ce băieții sunt văzuți ca plini de testosteron, care nu caută nimic altceva decât sexul. Aceste presupuneri fac ca părinții să abordeze discuția diferit: părinții pornesc de la ideea că băieții vor face sex oricum și le recomandă folosirea prezervativului, în timp ce în cazul fetelor ei pun mai mult accent pe abținere și amânarea relațiilor sexuale.

Părinții sunt mult mai preocupați de consecințele negative ale activității sexuale, reducând discuția la posibilitatea infecțiilor cu transmitere sexuală, la sarcini nedorite și la consimțământ. Faptul că părinții se concentrează atât de mult pe aceste aspecte face ca discuția să nu intre în profunzimea subiectului, și anume faptul că suntem ființe sexuale și că ne putem manifesta dragostea în moduri diferite. Părinții nu vorbesc despre partea plăcută a sexului. Însă tocmai din acest motiv, când părinții se concentrează mai mult pe partea înfricoșătoare a poveștii, adolescenții tind să devalorizeze informațiile pe care părinții lor le oferă.

Cum să purtăm o discuție sănătoasă despre relațiile sexuale cu adolescenții, fete și băieți?

Specialiștii recomandă ca părinții să-și invite copilul adolescent să se gândească ce anume își dorește dintr-o relație sexuală, indiferent dacă și-a început viața sexuală sau nu. De ce simte nevoia de intimitate la nivel fizic, ce i-ar plăcea să se întâmple și ce anume crede că i-ar face plăcere? Să-i propună adolescentului să afle și ce anume își dorește partenerul lui. Nu doar să obțină consimțământul lui, ci să fie un acord plin de entuziasm. Orice conversație despre consimțământ ar trebui să evite stereotipurile de gen, precum că băieții te pot constrânge să faci lucruri pe care nu le dorești. În schimb permite ideea că băieții pot și chiar spun nu uneori. În

cele din urmă, dacă părțile acceptă cu entuziasm activitatea sexuală care vine cu riscuri – sarcină, infecție, potențialul de suferință – ei trebuie să găsească soluții împreună pentru a aborda aceste pericole.

Cercetătorii sugerează că discuția despre relațiile sexuale nu ar trebui să se întâmple o singură dată. Părinții trebuie să revină la subiect, abordând teme mai mici. Desigur, discuția va fi abordată diferit în funcție de vârsta copilului. Una e să vorbești unui copil de 12 ani, când slabe șanse să-și fi început viața sexuală, și altfel vei vorbi unui adolescent de 17 ani, ai cărui prieteni majoritatea au întreținut relații sexuale.

Cine este mai potrivit pentru a începe această discuție, mama sau tatăl?

Adolescenții „vor să aibă conversația cu cineva în care au încredere și respect și care vor arăta respect față de adolescent”, a spus dr. Smiler. „Aceste aspecte sunt mai importante decât sexul persoanei cu care are conversația”. În modul în care familiile vorbesc cu adolescenții despre dezvoltarea sexualității lor se vor reflecta valorile și experiențele părinților, dar, spune dr. Ott, suntem cu toții interesați de creșterea adulților sănătoși din punct de vedere sexual. Vrem ca adolescenții noștri să dezvolte relații semnificative și dorim ca ei să experimenteze intimitatea”, a spus ea, “așa că trebuie să mutăm conversațiile despre sex departe de sexul ca o categorie de factor de risc. În schimb să le vorbim de sex ca parte a dezvoltării sănătoase. Trebuie să facem acest lucru atât cu fiii noștri, cât și cu fiicele noastre. E important să răspundem întrebărilor lui, să vorbim cu el despre ce înseamnă sexualitatea că este vorba despre relații frumoase și sănătoase de dragoste, despre nevoi sexuale, plăcere și satisfacție, despre consimțământ și alegere, decizie personală și limite.

Dincolo de fricile, îngrijorările sau rigiditățile unor părinți care au legătură cu trecutul și experiențele lor dureroase în legătură cu sexualitatea, în realitate, știința ne-a arătat însă că, cu cât vorbim mai devreme cu copilul despre sexualitate, cu un limbaj și mesaje adecvate vârstei lui cu atât el este mai protejat, mai puțin expus riscurilor unor suferințe și probleme de sănătate și crește posibilitatea ca el să aibă o viață sexuală satisfăcătoare ca și adult, cu mai puține dureri și frustrări.

Bibliografie:

- <https://www.slideshare.net/malpani/sexuality-education-how-to-talk-to-your-children-about-sex>

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎN DIFERITE ȚĂRI DIN UNIUNEA EUROPEANĂ

Profesor Monica Otviș
Școala Gimnaziala Livezile

Educația sexuală este predată diferit în funcție de stat

Cu toate acestea, tipul de informații și mesaje furnizate în cadrul acestui subiect amplu par să varieze considerabil de la un stat membru la altul.

De exemplu, în timp ce educația sexuală a Slovaciei deseori pune accent pe căsătoria tradițională și valorile familiei (în măsura în care curriculum-ul de educație sexuală este intitulat „Educație pentru căsătorie și parteneriat”, Danemarca are o abordare mai largă, mai discursivă și incluzivă care include explorarea diferitelor tipuri de relații.

În contrast, mai puține state membre se concentrează pe probleme de roluri și stereotipuri de gen, pe consimțământul reciproc, pe învățarea despre problemele LGBTQI și abordarea problemei reflectării sexualității în mediul online. Toate acestea sunt, de asemenea, subiecte incluse în recomandările OMS și UNESCO.

Aspecte ale educației sexualității sunt predate în aproximativ jumătate din statele membre (Austria, Croația, Cipru, Finlanda, Franța, Irlanda, Lituania, Letonia, Malta, Portugalia, Slovacia și Slovenia). În aceste state membre, diferite subiecte legate de educația sexuală pot să fie incluse în alte cursuri, cum ar fi biologie, religioase și studii etice, educație pentru cetățenie, studii de mediu și clase mai largi de educație pentru sănătate.

De exemplu, în Croația, educația sexuală este adesea inclusă în biologie și cursuri de studii religioase, în timp ce în Luxemburg subiectul este răspândit între clasele de cetățenie, biologie și religie (în funcție de subiectul în discuție).

Modul în care se oferă educația sexuală depinde în mare măsură de autoritățile și școlile regionale. Ca și în cazul altor programe, modul în care educația sexuală este livrat și implementat în multe state membre este lăsat în primul rând la discreția guvernelor locale, a școlilor și profesori individuali, cu diferite niveluri naționale implicare. În Germania, de exemplu, subiectele tratate și cum sunt integrate în lecții variază considerabil în diferite părți a țării.

Chiar și în statele membre în care este obligatoriu pentru școli să ofere educație sexuală, nu fiecare copil va primi educația sexuală ca parte a educației lor obligatorii. În mai multe state membre, părinții au posibilitatea să își scoată copiii de la aceste cursuri, dacă doresc (Austria, Bulgaria, Irlanda, Polonia și Slovacia). În alte țări, educația sexuală ar putea fi cerută de părinți, dar în practică acest lucru nu se întâmplă din cauza opoziției publice față de subiect. De exemplu, în timp ce educația sexuală rămâne obligatorie din punct de vedere legal în Polonia, de fapt ea nu este predată în școli, din cauza opoziției partidelor și ong-urilor ultraconservatoare. Parlamentul European a condamnat încercările legislative din Polonia de a incrimina educația sexuală, prin acuzarea profesorilor că sunt „pedofili” și că promovează homosexualitatea în rândul copiilor.

În Austria, părinții sunt incluși în lecțiile de educație sexuală. În Danemarca, experți externi precum prostituate, homosexuali sau HIV-pozitivi sunt invitați să vorbească în școli despre experiența lor. În Olanda, educația sexuală începe la vârsta de patru ani. În Polonia sexualitatea este tabu atât la școală, cât și acasă. În Spania, subiectul este greu predat vreodată în școli din mediul rural. În general, cele mai bune practici sunt respectate în Benelux, țările nordice, Franța și Germania.

Educația sexuală previne sarcinile în adolescență și răspândirea bolilor cu transmitere sexuală. Experții au susținut în numeroase studii și rapoarte că educația sexuală insuficientă sau inexistentă duce la o creștere a ratei de sarcină în adolescență și o creștere a numărului de persoane care suferă de SIDA și boli cu transmitere sexuală.

Chiar dacă cauzele sarcinii involuntare în adolescență pot fi diverse (dezinformare despre contracepție, acces limitat sau lipsă de contracepție sau abuz sexual) acestea se datorează în principal unei educații sexuale deficitare. Cele mai multe cazuri de sarcini la adolescente se înregistrează în Regatul Unit, Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia, Lituania și Estonia.

Cum se predă educația sexuală în diferite țări UE

Din 1968, educația sexuală a devenit obligatorie în școlile din Germania, 1970 în Danemarca, Finlanda și Austria, iar în 1998 în Franța.

În Italia, educația sexuală rămâne opțională, dar tinde să se concentreze doar pe aspectele biologice, mai degrabă decât pe orice subiect psihologic, societal sau emoțional.

În Austria, educația sexuală este obligatorie în școli din 1970. Educația sexuală în școlile austriece începe de la școala elementară și este integrată în lecțiile de biologie, germană și lecții de educație religioasă. Obiectivele principale ale educației sexualității la școală sunt de a construi cunoașterea valorilor bazate pe respect reciproc; să coopereze cu părinții;

Decretul fundamental privind educația sexuală din 1990 specifică faptul că școlile ar trebui să ofere nu numai informații științifice pure, dar trebuie să ofere și un ajutor semnificativ în viață, prin informații despre emoții și relații.

Republica Cehă. Raportul „Educația sexuală în Europa” indică faptul că în Republica Cehă, educația sexuală a început în 1972, când Ministerul Educației a emis „Liniile directoare pentru educația părintească în școlile elementare de nouă ani”. Educația sexuală a fost numită atunci „Educație pentru viața conjugală și părinți”. Cu toate acestea, începând cu anii 1990 și sfârșitul comunismului în Republica Cehă, Biserica Catolică și-a arătat adesea dezaprobarea față de educația sexuală.

Danemarca. Educația sexuală a devenit obligatorie în 1970 odată cu adoptarea unui nou curriculum, în care educația sexuală a fost inclusă în lecțiile de sănătate, a fost publicat în 1991 de Ministerul Educației. Acest nou curriculum-ul a fost obligatoriu pentru școlile primare și primul an de liceu. Acest curriculum este un pionier din trei motive principale: în primul rând, a impus ca educația sexuală să fie integrată în toate disciplinele școlare; în al doilea rând, elevii pot pune întrebări despre sexualitate oricând, iar profesorul poate introduce un subiect de discuție legat de sexualitate oricând. În cele din urmă, școala poate invita vorbitori invitați, cum ar fi prostituate, homosexuali și persoane afectate de bolile cu transmitere sexuală.

Franța. Educația sexuală și toate informațiile despre sexualitate în școli au fost interzise prin lege din 1920 până în 1967, anul în care a fost autorizată contracepția și a fost legalizată educația sexuală.

În 2001, educația sexuală a devenit obligatorie prin lege în școli, chiar dacă unii părinți le interzic copiilor să participe la lecții. În Franța, educația sexuală acoperă aspecte biologice, sociale și etice. Subiecte precum stima de sine și respectul față de ceilalți sunt abordate și sunt utilizate metode interactive, inclusiv dezbateri, videoclipuri sau ilustrații.

Germania. Conform raportului „Educația sexuală în Europa”, în Germania, educația sexuală a fost instituită în mod legal în 1968. În 1977, Curtea Constituțională a emis principii directoare pentru educația sexuală în Germania de Vest. În Germania de Est, educația sexuală nu era legal implementată, dar a fost integrată în educația pentru viața de familie oferită în școli, organizații de tineret, prin consiliere și campanii educative. După reunificare, noul „Act privind sarcina și ajutorul familial”, publicat la mijlocul anilor 1990 și aplicabil și astăzi, a introdus la nivel național programe obligatorii de educație sexuală.

Grecia. Conform raportului „Educația sexuală în Europa”, educația sexuală la școală a început în 1980 cu un program pilot.

În 1995, educația sexuală sau „relațiile dintre membrii diferitelor sexe” (Diafilikes Sheseis), a devenit obligatorie și începe la vârsta de șase ani. Lecțiile sunt oferite de FPAG (Asociația de Planificare Familială din Grecia) precum și profesori și școli asistente medicale. Educația sexuală poate fi asigurată și de Biserică, chiar dacă lecțiile oferite nu sunt considerate

oficiale sau structurate. Subiectul acoperă aspecte biologice și aspecte relaționale.

Ungaria. Educația sexuală a început în 1978 cu cursurile de „Viața sexuală și de familie”, adresate elevilor cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani. Clasele au fost împărțite în 20 de ore de prelegeri desfășurate pe parcursul a patru ani și se concentrează pe subiecte precum baza morală pentru relațiile sexuale, caracteristicile sexuale, locul familiei în societate, locul copilului în familie. Curriculumul național actual necesită predarea „igienei” în toate școlile, care include educația pentru viața de familie și acoperă educația sexuală. Medici școlari iar asistenții medicali sunt împuterniciți să predea aceste subiecte, precum și subiecte precum fumatul, consumul de alcool, droguri, abuz sexual și SIDA. Cu toate acestea, potrivit Centrului pentru Drept și Politică Reproductivă, se pare că „nu există nici o politică generală generală, nici o practică unificată în ceea ce privește sexul educație pentru adolescenți în Ungaria”.

Bibliografie:

- Al Vernacchio, Educația sexuală pentru adolescenți – Ghid pentru părinți, Editura Totul despre mame, 2017.

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎN ȘCOLI, PARTE DIN EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE

profesor Florin Poienaru
Școala Gimnazială Nr.1 Bistrița

Identitatea sexuală a unui adolescent se formează, de asemenea, și traversează toate categoriile de dezvoltare umană.

Orientarea sexuală sau direcția principală a dorințelor romantice, relaționale și psihologice ale fiecăruia este în flux pentru mulți adolescenți. Orientarea sexuală și problemele personale, comunitare, din societate și educaționale care o înconjoară sunt esențiale în viața tuturor adolescenților, în special a celor care se confruntă cu atracții pentru cei de același sex sau în cazul tinerilor transgenderi, cei care sunt incapabili sau care nu doresc să adere la rolurile tradiționale de gen (comportament care se înțelege în mod tradițional ca fiind asociat cu femei sau bărbați).

Deoarece adolescența este un moment de tranziție de la copilărie la maturitate, adolescenții sunt „oameni călători” – nici adulți, nici copii, ci călătoresc undeva între ele. Identitățile lor la toate nivelurile, de identitate, de orientare sexuală, sunt dinamice și complicate. Acestea se schimbă rapid și deseori inegal la nivel fizic, emoțional, intelectual, moral și spiritual.

Este important să rețineți că dorința de a măsura, defini și păstra statistici privind identitatea și orientarea sexuală este un fenomen relativ nou în istoria umană. Termenii homosexual, heterosexual și transgender nu au existat decât la începutul secolului al XX-lea odată cu apariția psihologiei moderne. În antichitate, comportamentele erotice de același sex și dragostea romantică pentru cei de același sex existau ca parte a vieții normale și de zi cu zi.

În timp ce includerea problemelor transgender în mișcarea lesbiană, gay și bisexuală este controversată pentru unii, problemele de identitate și orientare sexuală se intersectează în moduri inseparabile. De exemplu, mulți elevi sunt hărțuiți la școală deoarece sunt percepuți ca fiind lesbi sau homosexuali, nu pentru că sunt de fapt lesbieni sau homosexuali. Unele persoane nu aderă sau nu pot adera la rolurile tradiționale de gen în modul în care arată, se îmbracă, se comportă sau vorbesc – de exemplu, atunci când un băiat are multe maniere feminine sau când o fată apare în mod tradițional masculină după modul cum se îmbracă sau comportament. Teama de a fi etichetați ca homosexual sau lesbian pe baza ipotezelor de gen poate afecta elevii în multe moduri diferite, cum ar fi atunci când băieții sunt reticenți să participe la corul școlii sau când fetele devin ambivalente cu privire la realizările academice. Prin urmare, această discuție despre identitate și orientarea sexuală include probleme transgender. De asemenea, sunt incluși cei care își pun sub semnul întrebării orientarea sexuală sau identitatea de gen.

Deși sexul este un subiect delicat, mai ales atunci când știi că trebuie să-l discuți cu propriul tău băiețel sau cu propria ta fetiță, beneficiile discuțiilor repetate pe această temă atârnă mult mai greu decât tensiunea inițială pe care o poți resimți, și pe care poți învăța să ți-o stăpânești. În pofida zvonurilor care circulă, conform cărora până la pubertate sau chiar mai târziu copiii nici măcar nu ar trebui să fie interesați de sex, este bine să știi că dezvoltarea sexuală apare încă dinaintea nașterii, continuând să se manifeste în diferite faze și etape încă din primii ani de viață. Conform celor mai noi date științifice, educația sexuală ar trebui să înceapă imediat ce copilul începe să vorbească.

Există teama că aceste discuții îți vor determina copilul să își înceapă viața sexuală mai devreme; numeroase rapoarte și studii științifice arată exact contrariul: un copil care este crescut cu o atitudine realistă despre sex, într-un mediu permisiv și conductiv curiozităților ce apar cu fiecare vârstă și căruia i se oferă informații reale despre contracepție și prevenție a bolilor sexuale are mai multe șanse să își înceapă viața sexuală atunci când este cu adevărat pregătit și

cu persoana potrivită.

Iată cum arată, în mare, dezvoltarea sexuală la copii și adolescenți, alături de câteva idei legate de educația sexuală adecvată fiecărei vârste:

Până în vârsta de 3 ani, copilul tău observă că are organe genitale și este normal să și le atingă, pentru că aceste atingeri îi provoacă plăcere și-l calmează. Totuși, percepția pe care o are față de aceste experiențe este diferită de cea a unei persoane adulte. În plus, copilul devine conștient de faptul că există diferențe între organele genitale feminine și cele masculine. Așa cum îl ajuți să memoreze numele diferitelor părți ale corpului, tot așa este bine să-l înveți numele corect al organelor sexuale.

Între 4 și 6 ani, așteaptă-te să te întrebe de unde vin bebelușii. Sau, chiar dacă nu te întreabă, deschide tu discuția; este foarte posibil să își pună deja aceste întrebări, dar să nu aibă curajul să-ți vorbească. În plus, este posibil ca deja să înceapă să preia informații eronate de la colegii de grădiniță. Preluând controlul asupra discuției, nu numai că-i dai de înțeles că poate apela oricând la tine cu încredere, dar te și asiguri că informația pe care o primește este exact ceea ce îți dorești să știe. Un simplu “te-ai întrebat vreodată cum se nasc copiii?” ar trebui să fie o întrebare de deschidere foarte bună. Chiar dacă ți-ar fi mai ușor să-i spui povestea cu barza, nu va trece mult timp până când va afla adevărul și în acel moment credibilitatea ta ca părinte va scădea. Un simplu răspuns că bărbatul și femeia fac dragoste sau sex și că apoi bebelușul crește în uterul mamei este suficient de cele mai multe ori.

În unele cazuri există posibilitatea ca acest răspuns să nu fie suficient și să te întrebe ce este sexul. Este bine să-i oferi o explicație reală și simplă și în acest caz, precum și pentru oricare altă întrebare pe care o va avea. Și în această etapă este normal să își atingă organele sexuale, să se joace “de-a doctorul” cu alți copii și să îți pună întrebări legate de digestie și urinare. Este bine să acorzi o deosebită atenție reacțiilor pe care le ai față de explorarea organelor genitale. O atitudine dezaprobatoare nu este recomandată din cauză că-i va forma o atitudine nesănătoasă față de propria sexualitate. Este bine să știi că acest comportament este ceva natural și că unii copii se ating fie pentru că se simt stresați, fie pentru că sunt mânați de curiozitate, fie pentru că pur și simplu le place senzația. Ferește-te să-i atragi atenția asupra acestui comportament; mai degrabă observă în ce momente se întâmplă. Masturbarea nu devine o problemă decât în momentul în care copilul se retrage în mod excesiv și repetat din compania familiei sau a prietenilor de joacă cu scopul de a se masturba, și este un semnal că există o problemă de natură emoțională. În acest caz, nu ezita să cauți ajutorul unui psihoterapeut. În cazul în care are aceste obiceiuri și în public, explică-i cu mult calm că este un comportament pe care nu trebuie să-l aibă decât în intimitate.

Între 7 și 9 ani, contactul cu lumea exterioară ia amploare, deci s-ar putea să vină cu idei și întrebări noi despre sex și este posibil să folosească limbaj obscen, de cele mai multe ori pentru a-ți testa reacția. Și aici o atitudine critică nu este cea mai bună soluție. În primul rând, încearcă să identifici motivele pentru care folosește acest limbaj. De exemplu, poate vorbi așa pentru că și restul prietenilor săi o fac. În acest caz, ajută-l să găsească și alte modalități de a obține aprobarea grupului, evitând să minimalizezi importanța acestei nevoi.

Unii copii devin un pic mai timizi în această etapă și pot chiar înceta să îți mai vorbească despre sex, dar asta nu înseamnă că și tu trebuie să faci același lucru. Acum este un moment oportun să-i vorbești despre rolul familiei și despre influențele pe care le au societatea și mass-media în formarea gândirii și a comportamentelor în rândul fetelor și băieților. Joaca de-a doctorul și masturbarea rămân comportamente normale și pentru această etapă.

Între 10 și 16 ani, corpul copilului tău începe să se schimbe: fetelor încep să li se dezvolte sânii, le vine menstruația, le crește părul pubian și cresc rapid în înălțime. Băieților li se va schimba vocea, vor crește rapid în înălțime, le va crește părul pubian, organele genitale vor crește și ele și vor începe să aibă vise umede. Este o etapă care cuprinde niște schimbări drastice și pentru unii copii chiar tulburătoare, curiozitatea despre sex va crește iar nevoia de intimitate

va fi la cote maxime. Este esențial să-i respecti nevoia de intimitate, să ai o atitudine îngăduitoare și deschisă și să-i oferi explicații detaliate despre ce semnifică schimbările pe care le trăiește.

Bibliografie:

- Vasile Nănescu Adolescența-sexualitate între normal și patologic- -Editura Științifică și Enciclopedică, 1985

SEXUALITATE ȘI IDENTITATE SEXUALĂ

Profesor Elena Păcurariu

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Educația sexuală este un subiect controversat și problema introducerii acestei materii în programa școlară a ridicat multiple opinii ce compară avantajele și dezavantajele unui astfel de program. Cum principalul nostru rol, ca adulți – părinți, profesori, consilieri, tutori – este să le oferim copiilor un mediu sigur în care să crească și să le oferim șansa de a fi sănătoși și fericiți, cred că este important ca părinții să înțeleagă care este scopul acestei discipline și ce probleme sociale poate soluționa.

Să lăsăm copiii să fie copii!

Un argument perfect valid, fiindcă educația sexuală protejează inocența și siguranța copiilor noștri. Educația sexuală nu îi învață pe copii cum să întrețină relaxii sexuale, ci le arată cum ar trebui să procedeze atunci când organismul lor în dezvoltare hormonală le dă semnale de natură sexuală.

Oricât am dori, ca părinți, ca cei mici să rămână mereu departe de aceste aspecte, corpul uman își urmează procesele de dezvoltare perfect normale, iar copiii noștri de 11-12 ani, aflați la granița pubertății, vor începe să se dezvolte hormonal prin apariția menstruației, creșterea sânilor, apariția părului în anumite zone ale corpului, primelor erecții, atracției față de fete sau băieți. Sănătos pentru ei este să aibă la îndemână toate informațiile necesare pentru a putea naviga această perioadă fără ca sănătatea, siguranța și integritatea să le fie pusă în pericol.

Într-o eră atât de digitalizată, în care avem acces la orice informație la o singură apăsare de ecran, părinții și profesorii au opțiunea de a ține frâiele în mâini și de a coordona modul în care copiii lor intră în lumea sexualității tocmai prin informarea corectă într-un mediu academic, controlat. În loc să ne temem că citesc lucruri pe internet, că experimentează pe ascuns, că învață unii de la alții, educația sexuală în școală ne permite să menținem controlul asupra a ceea ce copiii noștri învață despre contactul sexual, despre protecție, despre sarcină.

Consiliul Europei a estimat în 2020 că, în Europa, unul din cinci copii cade victimă unei forme a abuzului sexual. Iar anual, în țara noastră, aproape 800 de fete sub 15 ani devin mame. Iar majoritatea acestor probleme apar în comunitățile în care accesul la educație, mai ales sanitară, este îngreunat.

Majoritatea copiilor care supraviețuiesc unui viol nici măcar nu înțeleg prin ce au trecut din punct de vedere fizic, fiindcă nu au învățat niciodată ce înseamnă un contact sexual. Nu știu ce rol au organele reproductive, că este esențial ca un astfel de contact să fie inițiat de ambele părți implicate, că nu sunt obligați să accepte, că pot exista consecințe grave pentru sănătatea lor.

A învăța copiii despre contactul sexual înseamnă a le oferi puterea de a spune NU, de a își proteja sănătatea și corpul în fața celor capabili să preia controlul. Mai mult, este important ca fetele să înțeleagă că deși riscul de boli cu transmitere sexuală este împărtășit și de băieți, o eventuală sarcină este o povară imensă care pică pe umerii lor și care le va schimba viața pentru totdeauna.

Ca argument în privința celor susținute aici, este următorul exemplu concret, întâmplat unei eleve, care relatează experiența tristă pe care a suportat-o și care a marcat-o profund.

”În liceu în clasă a IX-a, un baiat mi-a zis să vin repede în baie, că îi curge sânge din nas colegului meu de bancă. M-am dus repede. Erau vreo 4 – 5 colegi din clasă și de la alte clase. Și omul de serviciu. (...) El a închis ușa cu cheia, în timp ce toți băieții au început să țipe. Nu știam ce se întâmplă. M-au lovit cu picioarele în burtă și m-au tras de haine. Nu știu cât a durat. (...) Eram virgină. Mi-au zis să nu zic nimănui, sau vor râde toți de mine. Mi-au făcut și poze. M-am îmbrăcat și m-am dus acasă. (...) Am schimbat orașul, liceul. Acei colegi mi-au zis că

doar au vrut să vadă cum e, că au văzut pe net și li s-a părut mișto....violul.. (...) M-am dus la terapie, iau pastile. Sunt mai bine,dar am rămas cu frică. Nu pot intra singură într-o încăpere, unde este unul, sau mai mulți băieți, nu vreau să aud de relații, nu vreau să mă atingă nimeni. Da, vreau educație sexuală în școli. Copiii se uită la filme porno de la 5 – 6 ani, ce credeți că învață de acolo? Se duc să încerce în baia liceului, să aplice ce văd acolo. De aceea avem nevoie de materia asta (Anca, 18 ani jumătate). ”

Cu toții ne dorim ca sănătatea copiilor noștri să nu fie niciodată amenințată. Ne dorim să vadă și să audă bine, să nu sufere de infecții respiratorii, să aibă o digestie sănătoasă, să mănânce alimente care le oferă suportul nutrițional adecvat, să nu sufere de fracturi, să nu se lovească, să nu simtă durerea

Însă având în vedere că organele reproductive fac parte din organismul lor, de ce să nu le vorbim, din punct de vedere științific, și despre acestea? Organele reproductive care pot la rândul lor, la fel ca orice alt organ și sistem din corp, să se îmbolnăvească, să provoace durere, și chiar să le pună viața în pericol.

Educația sexuală este, în primul rând, educație pentru sănătate. Îi învață pe copii că a întreține relații sexuale implică riscuri și responsabilități, dincolo de aspectele dificil de discutat cu mama și cu tata: sănii fetelor, penisul băieților, cum apar copiii, etc. Iar educația sexuală are, în acest mod, puterea de a îi ține pe copii departe de boli cu transmitere sexuală – sifilis, gonoree, HIV, etc. – și de sarcini nedorite care pot transforma copile de 12-14 ani în mame a căror viață poate fi chiar pusă în pericol de o sarcină atât de timpurie.

Din perioada copilăriei trecând în perioada maturității sexuale au loc un sir de schimbări importante ale organismului. Se schimbă sfera emoțională. Emoțiile adolescenților sunt vii, schimbătoare, controversate: hiperemotionalitatea este combinată cu ursuzimea, modestia – cu o degajare exagerată, apare un criticism in exces si o intoleranta a grijii părintești.

În aceasta perioada are loc formarea intensivă a personalității adolescentului, apare sentimentul maturizării, se schimbă atitudinea față de reprezentanții sexului opus.

Educația sexuală fiind parte a educației pentru sănătate, are un rol foarte important în educarea tinerilor pentru viață.

Bibliografie:

- UNESCO (2009a). International technical guidance on sexuality education. Vol. I – Rationale for sexualityeducation.Paris

DEZVOLTAREA SEXUALĂ LA COPII ȘI ADOLESCENȚI

Profesor Maria Pop
Școala Gimnazială Livezile

Adolescența poate fi destul de dificilă. Întrebările pe care și le pune un adolescent sunt de multe feluri. Întrebările despre sex, sexualitate și identitate sexuală sunt doar câteva care îi macină pe adolescenți. Educația sexuală la adolescenți – mai bine mai devreme decât prea târziu?

E bine deci să nu uităm că adolescenții sunt tot copiii noștri. Oricât de înstrăinați par uneori de părinți. Și îi frământă lucruri. Iar noi, părinții, ar fi bine să le răspundem la aceste frământări. Dacă nu o facem noi, cine să o facă? Cine îi poate ajuta pe adolescenți să evite greșelile de judecată ce pot avea consecințe devastatoare, uneori amenințatoare de viață, atunci când vine vorba de sex? Un părinte informat poate să o facă.

Părinți onești și abordabili, „E vital ca părinții să fie onești și abordabili pentru copii”, spune dr. Charles R. Wibbelsman, șef al secției dedicate sănătății adolescenților de la Centrul Kaiser din San Francisco. „Părinții au de obicei propriile preocupări, «nu fă asta și nu fă cealaltă», dar trebuie să dea un pas înapoi și să nu-și mai judece copiii”, spune și Warren Seigel, de la Departamentul de Pediatrie și Director la Centrul pentru Sănătatea Adolescenților din Coney Island. „Trebuie să existe un canal de comunicare deschis între părinte și copil în privința educației sexuale și pentru sănătate.”

Pe scurt, specialiștii au căzut de acord asupra unui lucru foarte important: e bine și necesar ca părinții să le fie ghid copiilor.

Educația sexuală la adolescenți – mesajul corect este cel mai important

Cred că putem cădea de acord că în această epocă atât de sexualizată, povestea tradițională cu barza e complet inadecvată. Trebuie să îi pregătim încă de copii pentru perioada când corpul lor va trece prin transformări. Trebuie să îi pregătim pentru schimbările fizice dar și pentru celelalte cum ar fi: influența anturajului și glorificarea sexualității în presă, pe rețelele de socializare și chiar pe grupurile unde copiii vorbesc între ei.

Nu mai este un secret că toate canalele de comunicare abundă de imagini și mesaje cu tentă sexuală. De ferit nu îi vom mai putea feri la un moment dat. Ne rămâne doar să îi echipăm cu tot ceea ce au nevoie să știe pentru a se descurca în siguranță.

Așa cum nu le dăm drumul copiilor mici în stradă urându-le mult noroc și lăsându-i de izbeliște și îi ținem de mână, le explicăm care sunt pericolele, așa trebuie să facem și cu educația sexuală.

Educația sexuală la adolescenți – mai bine previi decât să tratezi

Aproximativ jumătate din adolescenți își încep viața sexuală fără ca părinții se știe. Riscurile la care ei se supun sunt greu de anticipat.

Ca atare, prevenția rămâne cea mai bună. Iar prevenție înseamnă educație. Și ca aceasta să fie eficientă când copilul ajunge la anii adolescenței ea trebuie începută din timp.

Educația sexuală începe cu explicații simple, cum ar fi cu numele anatomice ale organelor genitale. Apoi discuțiile pot să devină mai complexe pe măsură ce copilul crește și are o mai bună capacitate de înțelegere.

Dar educația sexuală nu înseamnă rușine, metafore și un subiect tabu. Pentru că riscurile la care se expune un copil când își începe viața sexuală nu sunt nici metafore și e bine să nu fie nici rușinoase.

Să avem copii responsabili

„Cel mai important este să îi învățăm pe copii să fie responsabili. Explicați-le cum să ia

decizii și să înțeleagă și care sunt consecințele”, spune Dr. Seigel.

Dacă vedeți ceva la TV sau citiți într-o revistă, e o oportunitate bună de a duce discuția înspre educația pentru sănătate. Cereți opinia copilului, profitați ca să îl ajutați să devină încrezător în abilitatea lui de a judeca.

Deși par adulți, adolescenții sunt încă la vârsta copilăriei și au nevoie de sprijinul părinților.

Cum începem discuția

Este bine să sădiți semințele acestei discuții înainte de pubertate. O puteți face folosind denumirile anatomice corecte.

Puteți să luați măsuri ca el să nu aibă contact cu pornografia prea devreme (monitorizați ce face pe net, vorbiți deschis despre cum filmele pot distorsiona adevărul despre ceea ce înseamnă o relație).

Încercați să demitizați felul în care mass – media se raportează la sexualitate. Explicați-i, chiar și când pare să nu vă asculte, că lucrurile nu stau chiar așa în viața reală. Spuneți-i cu sinceritate că viața sexuală cere o mare responsabilitate din partea celor implicați.

Fără să dați detalii punctuale explicați-i că urmările nu sunt întotdeauna foarte ușor de dus dacă responsabilitatea lipsește. Da, discuțiile despre activitatea sexuală par a fi jenante pentru toată lumea. În același timp este important ca un adolescent să aibă un bagaj suficient de informații corecte primite de la un adult și nu de la un alt adolescent.

Educația sexuală la adolescenți este și despre comunicare

Pe măsură ce copilul se maturizează fizic, mental și emoțional – vor apărea și alte discuții legate de sexualitate. Dacă semințele au fost plantate încă de când era mic există mai multe șanse ca el să vină către părinți pentru a continua.

Pe măsură ce cresc, este mai bine să abordați miturile urbane sau informațiile false care trec din generație în generație și să le demontați. Fetele care fac sex nu sunt ușurate, sexul oral nu este lipsit de riscuri și ejacularea precoce nu este o metodă contraceptivă. Și oricât de rușine vă este să vorbiți cu ei despre asta este important să primescă informațiile corecte. Nu insist pe consecințele celor trei acțiuni ce implică sexul enumerate mai sus, vă las pe voi să alegeți între rușine și urmări.

Când, cum și numai dacă vrei

Spuneți-le că nimeni nu are dreptul să îi preseze să își înceapă viața sexuală. Încurajați-i să vă ceară părerea dacă li se întâmplă așa ceva. Permiteți-le să spună ”NU” acasă ca să poată spune ”NU” și atunci când nu vor sau nu sunt pregătiți să își înceapă viața sexuală.

Părinții trebuie să aibă mintea deschisă să accepte întrebările adolescenților pentru că face parte din maturizarea lor. Vă revine sarcina să vă spuneți părerea fără să judecați. Nu este despre dumneavoastră ci despre ei.

Nu ezitați să abordați discuții despre morală, valori și etică în ceea ce privește comportamentul sexual, fără să țineți predici, doar pentru sprijin. Este un pas important prin care copilul se va simți mereu protejat, va ști că are la cine să apeleze pentru sfaturi și că tranziția spre o viață sexuală asumată se va face fără probleme.

Bibliografie:

- Al Vernacchio, Educația sexuală pentru adolescenți – Ghid pentru părinți, Editura Totul despre mame, 2017

SEXUALITATEA ȘI ADOLESCENȚA

Profesor Ileana Popandron

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Adolescența este etapa situată la granița între copilărie și maturitate în care adolescentul își caută identitatea personală, suportă transformări atât în plan fizic, cât și psihic. Este o perioadă de mari frământări în care sunt predispuși la tot felul de excese, pentru că nevoia de libertate și cea de apartenență la grup sunt prioritare.

Nu mai sunt nici copii, dar nu sunt încă nici adulți - își doresc în continuare privilegiile copilăriei, dar în aceeași măsură își doresc libertatea de acțiune a adulților, fără a-și asuma responsabilitățile aferente și consecințele actelor lor.

Dacă despre dragoste părinții vorbesc copiilor lor cu mai multă ușurință, subiectul sexualitate este unul tabu în multe familii și atunci, adolescentul, fiind pe cont propriu, se descurcă așa cum poate. Va culege informații din anturaj, ziare, și mai ales de pe internet. Ori, pe lângă informații, adolescentul are nevoie să-i fie transmise valorile valabile în orice relație interumană, precum onestitatea și responsabilitatea, de fapt integritatea morală. Din aceasta cauză comunicarea părinte-adolescent este vitală și este necesar ca aceasta să se bazeze pe încredere și afecțiune. Chiar dacă uneori subiectele sex sau contracepție pot fi stânjenitoare, acestea nu trebuie evitate de părinți în discuțiile cu adolescenții lor. O relație bazată, așa cum am spus, pe încredere și afecțiune va determina o mai mare deschidere atât din partea părintelui cât și a adolescentului, care are nevoie să știe că părintele său îl iubește și îl apreciază

De ce oare părintele preferă să critice, să facă morală, în loc să se întoarcă în timp și să își amintească ce simțea, ce gândea, care-i erau așteptările, la ce întrebări și-ar fi dorit să aibă un răspuns, cum i-ar fi plăcut ca părintele său să-l înțeleagă sau să-i fie alături atunci, în cea mai critică perioadă din viața sa.

În acest mod, de pe o poziție complet diferită, dinamica discuției ar fi alta: adolescentul de lângă tine s-ar simți încurajat să împărtășească cu tine nesiguranța și dilemele lui. Vei ști că atunci când tu îi reproșezi că nu îl mai recunoști, și el, la rândul său, își pune întrebări de tipul: cine sunt? ce pot? cine voi deveni? Îl vei avea aproape dacă nu-i vei pune în discuție sentimentele, dacă nu vei râde de gusturile sale, nu-i vei pune la îndoială părerile și nu-l vei discredita.

În adolescență crește atracția pentru sexul opus și dorința sexuală, adolescentul fiind nevoit să se accepte pe sine ca ființă sexuală și, implicit, să își dezvolte atitudini și comportamente noi, potrivite față de celălalt sex. Aceste noi comportamente sunt influențate major de relația cu părintele de același sex care îi va transmite propriile valori legate de sex. În lipsa lor, doar anturajul și mijloacele media își vor pune amprenta asupra acestui nou tip de comportament, amprentă de cele mai multe ori negativă.

Părinții consideră că dacă ar vorbi despre educația sexuală ar putea fi înțeleși greșit și că discuțiile pe această temă ar putea fi interpretate de adolescent ca o invitație să își înceapă viața sexuală. Studiile recente contrazic această prejudecată și, mai mult, evidențiază că tocmai comunicarea ineficientă părinte-copil crește riscul sarcinilor nedorite și debutul precoce al vieții sexuale. Ignorarea subiectului nu rezolvă problema; este de preferat să vorbiți deschis despre relații interumane, dragoste, sex, precum și despre riscurile sexului neprotejat: sarcini nedorite sau boli cu transmitere sexuală.

Adolescentul, ca noi toți, are voie să greșească și să învețe de pe urma greșelilor sale, însă acest lucru este prielnic doar atunci când nu poate învăța din greșelile altora. Astfel, prin puterea exemplului, adolescentul va putea evita luarea unor decizii greșite ale căror consecințe îi vor marca întreaga viață. Un adolescent chibzuit și răbdător, cu ajutorul unui părinte înțelept, nu va fi nevoit să experimenteze pe propriul corp greșeli după greșeli.

Adolescenții trăiesc sub presiunea a unor concepții și influențe contradictorii:

- părinții, păstrând reminiscențe ale unor vechi tabuuri sau îngrijorați de consecințele raporturilor sexuale la această vârstă, fie sunt indiferenți, fie se declară împotriva vieții sexuale până la 18 ani;
- grupul de prieteni îi ironizează pe cei care nu au avut raporturi sexuale premaritale;
- biserica promovează abținerea sexuală până la căsătorie, fidelitatea și relațiile sexuale doar în scopul procreerii;
- mass-media stimulează dorința și exacerbează activitatea sexuală;
- școala ignoră problema.

Adolescenții trebuie să-și stabilească un sistem de valori adecvate privind sexualitatea proprie și-a celorlalți, valori care contribuie la exprimarea sexualității. Nerealizarea educației pentru sănătate sexuală de către nici un factor socio-cultural, amalgamul de mesaje contradictorii au ca efect:

- **scăderea vârstei la care adolescenții devin activi sexual;**
- **creșterea incidenței contaminării cu boli cu transmitere sexuală;**
- creșterea numărului de sarcini nedorite și avorturi în rândul adolescentelor.

Cercetările asupra sexualității adolescenților iau în considerare impactul pe termen lung a sarcinilor nedorite în rândul adolescentelor, subliniind faptul că adolescenții nu sunt pregătiți să fie părinți, nici financiar, nici psihologic.

Unul din riscurile comportamentului sexual al adolescenților este că poate deveni mobilul pentru exprimarea sau satisfacerea nevoilor emoționale și interpersonale care nu au nici o legătură sau doar una slabă cu semnificația actului sexual. Așadar adolescenții se angajează în activități sexuale căutând afecțiune, încercând să-și mărească respectul de sine, să scape de singurătate, să-și confirme masculinitatea sau feminitatea. Folosirea sexului ca un mecanism de coping poate crea depresie, stimă de sine scăzută, probleme interpersonale și duce de cele mai multe ori la hipersexualitate.

Informarea și educarea în domeniul sexualității trebuie să fie adaptate vârstei și nivelului de dezvoltare al grupului căruia i se adresează și trebuie să permită tinerilor să:

- Dezvolte deprinderi de viață precum gândirea critică și comunicarea, negocierea, auto-dezvoltarea și deprinderea de a lua decizii;
- Dezvolte valori și atitudini pozitive precum deschiderea în gândire, respectul față de sine și față de ceilalți, aprecierea de sine pozitivă și atitudini lipsite de prejudecăți;
- Câștige informații corecte privind sănătatea și drepturile în domeniul sexualității și reproducerii.

Așadar, adolescenții au nevoie de educație sexuală cuprinzătoare pentru a se putea proteja de sarcini nedorite, infecții cu transmitere sexuală (ITS-uri), inclusiv HIV. Fără informații complete și ușor de înțeles, drepturile și autonomia adolescenților privind sănătatea reproducerii sunt în mare parte compromise.

Bibliografie:

- <https://www.plannedparenthood.org/planned-parenthood-pacific-southwest/local-education-training/pare>

EDUCAȚIA SEXUALĂ ÎN EUROPA

Profesor Lucica Popovici

Școala Gimnazială Dumitrița, jud. Bistrița-Năsăud

Sexualitatea este o parte organică din ceea ce ne definește ca ființe umane. Este complexă, fiind influențată și influențând, la rândul ei, numeroși factori care modelează dezvoltarea unei persoane. Trebuie să pornim la drum cu convingerea că sexualitatea influențează nu doar latura biologică, ci și aspectele psihologice, sociologice, emoționale și chiar spirituale ale vieții. Nu există „momentul potrivit pentru a iniția conversații despre sexualitate; aceste discuții ar trebui să fie dese și într-o permanentă desfășurare. De când apărem pe lume și până la ultima noastră suflare, sexualitatea face parte din viața noastră de zi cu zi.

România nu e singura țară în care a izbucnit o discuție aprinsă pe tema educației sexuale în școli. În Statele Unite, spre exemplu, tema e dezbătută de peste 100 de ani, fiind adeseori o unealtă folosită în scopuri politice. Deși această discuție ajunge deseori în sfera valorilor morale și devine o “negociere” despre ce ar trebui și nu ar trebui să știe copiii, educația sexuală are beneficii tangibile și nu aduce nici un dezavantaj major.

Mulți adolescenți nu beneficiază de educație sexuală nici acasă, nici la școală. Din motive lesne de înțeles, majoritatea părinților se simt jenați să discute astfel de chestiuni cu copiii lor, iar adolescenții s-ar simți probabil și mai jenați, dacă adulții ar face-o. Totuși, ce s-ar întâmpla dacă ar primi și o astfel de educație? Contrar unor opinii, educația sexuală nu deschide o poartă a desfrânării, din contră! Studiile au arătat că atunci când elevii beneficiază de o astfel de educație, tind să-și înceapă activitatea sexuală mai târziu și să fie mult mai precauți.

Literatura internațională abundă de studii ce demonstrează foarte clar că educația sexuală joacă un rol vital în sănătatea și bunăstarea sexuală a tinerilor. Trei decenii de cercetare: cazul educației sexuale cuprinzătoare. Iar rezultatele a treizeci de ani de studii confirmă importanța acestui tip de educație în școli, demonstrând că educația sexuală duce la aprecierea diversității sexuale, întâlnirile și prevenirea violenței în partenerii intimi, dezvoltarea relațiilor sănătoase, prevenirea abuzului sexual asupra copiilor, îmbunătățirea învățării sociale / emoționale.

În acord cu ghidurile internaționale, Asociația Psihologilor din România înțelege “educația sexuală ca fiind un proces de predare și învățare incremental, bazat pe dovezi științifice, adaptat la vârsta și la nivelul de dezvoltare cognitivă și afectivă a copiilor. Acest tip de educație are la bază respectarea drepturilor fundamentale ale omului, întrucât promovează accesul copiilor și adolescenților la informații relevante legate de sănătate, siguranță, protecție și nediscriminare.”

În timp ce educația sexuală este obligatorie prin lege în aproape toate țările din Uniunea Europeană, conținutul și calitatea cursurilor variază de la țară la țară și chiar în interiorul aceleiași țări, de la o regiune la alta. Țările nordice și Benelux sunt cunoscute pentru că au cea mai înaltă calitate a educației sexuale, în timp ce Estul și statele din sudul Europei au educație sexuală deficitară sau inexistentă.

După cum notează Comisia Europeană, majoritatea statelor membre oferă o anumită atenție pe subiecte legate de dragoste, căsătorie, parteneriate sau familie în educația lor sexuală, așa cum este recomandat de UNESCO și OMS.

Cu toate acestea, tipul de informații și mesaje furnizate în cadrul acestui subiect amplu par să varieze considerabil de la un stat membru la altul.

De exemplu, în timp ce educația sexuală a Slovaciei deseori pune accent pe căsătoria tradițională și valorile familiei (în măsura în care curriculum-ul de educație sexuală este intitulat „Educație pentru căsătorie și parteneriat”, Danemarca are o abordare mai largă, mai discursivă și incluzivă care include explorarea diferitelor tipuri de relații.

În contrast, mai puține state membre se concentrează pe probleme de roluri și stereotipuri de gen, pe consimțământul reciproc, pe învățarea despre problemele LGBTQI și abordarea problemei reflectării sexualității în mediul online. Toate acestea sunt, de asemenea, subiecte incluse în recomandările OMS și UNESCO.

Aspecte ale educației sexualității sunt predate în aproximativ jumătate din statele membre (Austria, Croația, Cipru, Finlanda, Franța, Irlanda, Lituania, Letonia, Malta, Portugalia, Slovacia și Slovenia) . În aceste state membre, diferite subiecte legate de educația sexuală pot să fie incluse în alte cursuri, cum ar fi biologie, religioase și studii etice, educație pentru cetățenie, studii de mediu și clase mai largi de educație pentru sănătate.

De exemplu, în Croația, educația sexuală este adesea inclusă în biologie și cursuri de studii religioase, în timp ce în Luxemburg subiectul este răspândit între clasele de cetățenie, biologie și religie (în funcție de subiectul în discuție) .

Modul în care se oferă educația sexuală depinde în mare măsură de autoritățile și școlile regionale. Ca și în cazul altor programe, modul în care educația sexuală este livrat și implementat în multe state membre este lăsat în primul rând la discreția guvernelor locale, a școlilor și profesori individuali, cu diferite niveluri naționale implicare. În Germania, de exemplu, subiectele tratate și cum sunt integrate în lecții variază considerabil în diferite părți a țării.

Chiar și în statele membre în care este obligatoriu pentru școli să ofere educație sexuală, nu fiecare copil va primi educația sexuală ca parte a educației lor obligatorii. În mai multe state membre, părinții au posibilitatea să își scoată copiii de la aceste cursuri, dacă doresc (Austria, Bulgaria, Irlanda, Polonia și Slovacia). În alte țări, educația sexuală ar putea fi cerută de părinți, dar în practică acest lucru nu se întâmplă din cauza opoziției publice față de subiect. De exemplu, în timp ce educația sexuală rămâne obligatorie din punct de vedere legal în Polonia, de fapt ea nu este predată în școli, din cauza opoziției partidelor și ONG-urilor ultraconservatoare. Parlamentul European a condamnat încercările legislative din Polonia de a incrimina educația sexuală, prin acuzarea profesorilor că sunt „pedofili” și că promovează homosexualitatea în rândul copiilor.

În Austria, părinții sunt incluși în lecțiile de educație sexuală. În Danemarca, experți externi precum prostituate, homosexuali sau HIV-pozitivi sunt invitați să vorbească în școli despre experiența lor. În Olanda, educația sexuală începe la vârsta de patru ani. În Polonia sexualitatea este tabu atât la școală, cât și acasă. În Spania, subiectul este greu predat vreodată în școli din mediul rural. În general, cele mai bune practici sunt respectate în Benelux, țările nordice, Franța și Germania.

Bibliografie:

- [.https://www.plannedparenthood.org/planned-parenthood-pacific-southwest/local-education-training/pare](https://www.plannedparenthood.org/planned-parenthood-pacific-southwest/local-education-training/pare)

ȘCOALA ȘI SĂNĂTATEA SEXUALĂ

Maistru instructor Maria Prașca

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Educația sexuală este un subiect controversat și problema introducerii acestei materii în programa școlară a ridicat multiple opinii ce compară avantajele și dezavantajele unui astfel de program. Cum principalul nostru rol, ca adulți – părinți, profesori, consilieri, tutori – este să le oferim copiilor un mediu sigur în care să crească și să le oferim șansa de a fi sănătoși și fericiți, credem că este important ca părinții să înțeleagă care este scopul acestei materii și ce probleme sociale poate soluționa.

Salvați Copiii România se implică de peste 30 de ani în bunăstarea copiilor din România și una dintre îngrijorările noastre principale este reprezentată de adolescentele care devin mame mult prea devreme, mai ales dacă acest eveniment are loc în urma unui abuz sexual. Subiecte încă tabu în țara noastră – ce implicații are contactul sexual, drepturile pe care un copil le are legat de corpul și sexualitatea sa, informațiile privind bolile cu transmitere sexuală – sunt din punctul nostru de vedere aspecte ce țin de dreptul copilului la a fi informat, de a fi sănătos, și de a se putea apăra atunci când este pus în pericol.

Cu toții ne dorim ca sănătatea copiilor noștri să nu fie niciodată amenințată. Ne dorim să vadă și să audă bine, să nu sufere de infecții respiratorii, să aibă o digestie sănătoasă, să mănânce alimente care le oferă suportul nutrițional adecvat, să nu sufere de fracturi, să nu se lovească, să nu simtă durerea. Însă având în vedere că organele reproductive fac parte din organismul lor, de ce să nu le vorbim, din punct de vedere științific, și despre acestea? Organe reproductive care pot la rândul lor, la fel ca orice alt organ și sistem din corp, să se îmbolnăvească, să provoace durere, și chiar să le pună viața în pericol.

Educația sexuală este, în primul rând, educație pentru sănătate. Îi învață pe copii că a întreține relații sexuale implică riscuri și responsabilități, dincolo de aspectele dificil de discutat cu mama și cu tata: sănii fetelor, penisul băieților, cum apar copiii, etc. Iar educația sexuală are, în acest mod, puterea de a îi ține pe copii departe de boli cu transmitere sexuală – sifilis, gonoree, HIV, etc. – și de sarcini nedorite care pot transforma copile de 12-14 ani în mame a căror viață poate fi chiar pusă în pericol de o sarcină atât de timpurie.

Să lăsăm copiii să fie copii! Un argument perfect valid, pe care îl susținem fiindcă educația sexuală protejează inocența și siguranța copiilor noștri. Educația sexuală nu îi învață pe copii cum să întrețină relaxii sexuale, ci le arată cum ar trebui să procedeze atunci când organismul lor în dezvoltare hormonală le dă semnale de natură sexuală.

Oricât am dori, ca părinți, ca cei mici să rămână mereu departe de aceste aspecte, corpul uman își urmează procesele de dezvoltare perfect normale, iar copiii noștri de 11-12 ani, aflați la granița pubertății, vor începe să se dezvolte hormonal prin apariția menstruației, creșterea sânilor, apariția părului în anumite zone ale corpului, primelor erecții, atracției față de fete sau băieți. Sănătos pentru ei este să aibă la îndemână toate informațiile necesare pentru a putea naviga această perioadă fără ca sănătatea, siguranța și integritatea să le fie pusă în pericol.

Într-o eră atât de digitalizată, în care avem acces la orice informație la o singură apăsare de ecran, părinții și profesorii au opțiunea de a ține frâiele în mâini și de a coordona modul în care copiii lor intră în lumea sexualității tocmai prin informarea corectă într-un mediu academic, controlat. În loc să ne temem că citesc lucruri pe internet, că experimentează pe ascuns, că învață unii de la alții, educația sexuală în școală ne permite să menținem controlul asupra a ceea ce copiii noștri învață despre contactul sexual, despre protecție, despre sarcină.

Consiliul Europei a estimat în 2020 că, în Europa, unul din cinci copii cade victimă unei forme a abuzului sexual. Iar anual, în țara noastră, aproape 800 de fete sub 15 ani devin mame. Iar majoritatea acestor probleme apar în comunitățile în care accesul la educație, mai ales

sanitară, este îngreunat.

Majoritatea copiilor care supraviețuiesc unui viol nici măcar nu înțeleg prin ce au trecut din punct de vedere fizic, fiindcă nu au învățat niciodată ce înseamnă un contact sexual. Nu știu ce rol au organele reproductive, că este esențial ca un astfel de contact să fie inițiat de ambele părți implicate, că nu sunt obligați să accepte, că pot exista consecințe grave pentru sănătatea lor.

În contextul în care în Occident sunt nenumărate studii care dovedesc importanța educației sexuale în școli – atât pentru reducerea abuzului sexual împotriva copiilor, dar și pentru a-i educa să aibă o viață sexuală sănătoasă și împlinită – în România sunt voci care se împotrivesc introducerii acesteia în școli aducând fie argumente religioase, fie unele de genul că acest lucru va crește comportamentul sexual al minorilor sau violența sexuală. Ori, dimpotrivă, cercetătorii spun că educația sexuală timpurie nu face acest lucru.

A învăța copiii despre contactul sexual înseamnă a le oferi puterea de a spune NU, de a își proteja sănătatea și corpul în fața celor capabili să preia controlul. Mai mult, este important ca fetele să înțeleagă că deși riscul de boli cu transmitere sexuală este împărțit și de băieți, o eventuală sarcină este o povară imensă care pică pe umerii lor și care le va schimba viața pentru totdeauna.

Bibliografie:

- <https://www.csid.ro/lifestyle/familie-si-copii/educatia-sexuala-in-scoli>
- UNESCO, Switched on: Sexuality education in the digital space, Technical Brief (Pornit: Educația sexuală în spațiul digital, sinteză tehnică), 2020

REZISTENȚA REÎNNOITĂ FAȚĂ DE EDUCAȚIA SEXUALĂ

Profesor Silvia Radoicovici

Școala Profesională Specială,, Sfânta Maria,, Bistrița

În pofida dovezilor copleșitoare privind faptul că o educație sexuală cuprinzătoare este în beneficiul copiilor și al societății în ansamblu, ne confruntăm în prezent cu o opoziție reînnoită față de asigurarea educației sexuale obligatorii în școli. Această rezistență ilustrează adesea o opoziție mai largă față de realizarea deplină a drepturilor fundamentale ale anumitor grupuri, în special ale femeilor, ale persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersex (LGBTI) și, într-o anumită măsură, ale copiilor înșiși, pe motiv că o astfel de educație ar amenința valorile tradiționale și religioase.

În 2019, un grup de cetățeni a prezentat în Parlamentul Poloniei un proiect de lege intitulat „Stop pedofiliilor”. Acesta prevede introducerea unor sancțiuni severe – inclusiv posibile pedepse privative de libertate – pentru orice persoană care, acționând într-un context educațional sau în incinta unei școli, „promovează sau aprobă implicarea unui minor într-un raport sexual sau în orice alt tip de act sexual”. Mi-am exprimat profunda îngrijorare cu privire la faptul că legea în cauză ar putea fi folosită pentru a incrimina efectiv furnizarea de educație sexuală elevilor. Mai recent, președintele Poloniei, care candida pentru un al doilea mandat, a făcut o promisiune de campanie potrivit căreia, în esență, va interzice predarea în școli a aspectelor legate de LGBT în cadrul orelor de educație sexuală. Anul trecut, la Birmingham (Marea Britanie), comunitățile religioase și părinții au organizat proteste în fața unor școli care ofereau elevilor lor informații privind relațiile între persoane de același sex și aspecte legate de persoanele transgen. Adoptarea recentă, în iunie 2020, de către Parlamentul României, a unei legi care abrogă dispozițiile privind includerea obligatorie a educației sexuale cuprinzătoare în programele școlare este încă un exemplu al acestei opoziții reînnoite față de dreptul copiilor la educație sexuală. Această modificare a apărut după adoptarea, la începutul anului 2020, a unui act normativ care introducea o astfel de educație sexuală obligatorie în școli, o evoluție care a fost etichetată de organizațiile religioase drept „un atentat asupra inocenței copiilor”.

În Italia, astfel cum a remarcat Grupul de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO), care monitorizează punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), inițiativa din 2015 a guvernului de a pregăti „Orientări naționale pentru educația în școli privind afectivitatea, sexualitatea și sănătatea reproducerii” a fost oprită din cauza rezistenței crescânde față de educația sexuală și a stigmatizării celor care participă la aceasta, stigmatizare care este adesea canalizată prin campanii de dezinformare cu privire la conținutul acestui tip de educație. În prezent, în regiunea autonomă Murcia din Spania, părinții pot opta pentru neparticiparea copiilor lor la anumite cursuri predate de cadre didactice externe, în cazul în care consideră că subiectul sau furnizorii nu sunt în concordanță cu opiniile lor cu privire la anumite chestiuni. Acest lucru ar putea avea un impact negativ asupra accesului copiilor respectivi la educație privind sexualitatea și relațiile interumane, deoarece cursurile privind acest subiect, precum și alte subiecte legate de educația în domeniul drepturilor omului, sunt adesea furnizate de actori externi, în contextul programei școlare obișnuite.

Demontarea miturilor privind educația sexuală cuprinzătoare

Pe întregul continent s-au înmulțit campaniile prin care se diseminează informații distorsionate sau false cu privire la programele de educație sexuală existente. Autorii acestor campanii au prezentat educația sexuală drept sexualizare a copiilor de la o vârstă fragedă, „propagandă în favoarea homosexualității”, răspândirea „ideologiei de gen” și privarea părinților de dreptul lor de a-și educa copiii în conformitate cu propriile valori și convingeri.

Dezinformarea cu privire la conținutul real al programei de învățământ este răspândită în mod deliberat pentru a-i speria pe părinți.

Este momentul ca situația să fie clarificată. UNESCO a precizat obiectivele educației sexuale ca fiind „predarea și învățarea despre aspectele cognitive, emoționale, fizice și sociale ale sexualității. Scopul său este de a înzestra copiii și tinerii cu cunoștințele, competențele, atitudinile și valorile care îi vor ajuta: să își asigure sănătatea, bunăstarea și demnitatea; să dezvolte relații sociale și sexuale bazate pe respect; să țină seama de modul în care alegerile lor le afectează propria bunăstare și pe cea a altora; să înțeleagă și să își asigure protecția drepturilor lor pe tot parcursul vieții.”

Contrar celor susținute de persoanele care se opun educației sexuale, cercetările efectuate la nivel național și internațional au demonstrat beneficiile unei educații sexuale cuprinzătoare, inclusiv: întârzierea debutului activității sexuale, reducerea asumării de riscuri, creșterea utilizării mijloacelor de contracepție și atitudini îmbunătățite în ceea ce privește sănătatea sexuală și reproductivă.

În prezent, educația sexuală în școli este cu atât mai necesară cu cât, în majoritatea cazurilor, copiii pot obține – și obțin – informații prin alte mijloace, în special prin intermediul internetului și al platformelor de comunicare socială. Deși acestea pot fi surse de informații utile și adecvate, ele pot, de asemenea, să transmită o imagine distorsionată a sexualității și să nu furnizeze informații cu privire la aspectele emoționale și la cele referitoare la drepturile legate de sexualitate. Prin intermediul site-urilor web sau al platformelor de comunicare socială, copiii pot avea de asemenea acces la informații inexacte din punct de vedere științific, de exemplu în ceea ce privește contracepția.

Este util să se sublinieze că educația sexuală în școli vine ca o completare la ceea ce poate fi împărtășit de părinți acasă, iar nu ca un substitut al informațiilor respective. Aceasta nu poate fi însă lăsată în întregime la latitudinea familiilor. În care alt domeniu al științei am lăsa educația copiilor noștri exclusiv pe seama internetului sau a familiilor?

O educație sexuală cuprinzătoare este un instrument puternic de combatere a violenței, a abuzului și a discriminării, precum și de promovare a respectului pentru diversitate

Beneficiile educației sexuale, atunci când aceasta este una cuprinzătoare, depășesc cu mult informațiile privind riscurile legate de reproducere și de sănătate asociate cu sexualitatea.

Bibliografie:

- UNESCO, Switched on: Sexuality education in the digital space, Technical Brief (Pornit: Educația sexuală în spațiul digital, sinteză tehnică), 2020

ADOLESCENȚA ȘI SEXUALITATEA

Economist Crina Rusu

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Caracteristica principală a adolescenței este experimentarea. Adolescența este o perioadă foarte interesantă din punctul de vedere al capacității copilului de a comunica, părintele putând interveni pentru a-l ghida să ia decizii corecte, să învețe să rezolve conflicte și să facă față unui eșec. Deși le este greu, tinerii trebuie să știe când să spună nu. Părinții îi pot ajuta în această privință prin faptul de a le povesti din experiențele prin care au trecut ei când erau adolescenți. Astfel, îi vor provoca pe aceștia să se pună în pielea lor, să înțeleagă că au trecut prin situații similare, dar a contat modul cum au reacționat.

Rezultatele educației sexuale

Crearea unui climat social tolerant, deschis și respectuos față de sexualitate, față de diferite stiluri de viață, atitudini și valori. Abilitarea oamenilor de a face alegeri informate, bazate pe înțelegere, precum și de a acționa responsabil față de sine și față de partener.

Sporirea nivelului de conștientizare și acumularea de cunoștințe despre corpul uman, dezvoltarea și funcțiile acestuia, în special, în ceea ce privește sexualitatea. Abilitatea persoanei de a se dezvolta ca ființă sexuală, mai concret, de a învăța să-și exprime sentimentele și nevoile, de a se bucura de sexualitate.

Acumularea informațiilor corespunzătoare cu privire la aspectele cognitive, sociale, emoționale și culturale despre sexualitate, contracepție, prevenirea BTS și HIV și a constrângerii sexuale. Deținerea deprinderilor de viață pentru a face față tuturor aspectelor privind sexualitatea și relațiile umane.

Posedarea de informații cu privire la oferirea și accesul la consiliere și servicii medicale, în special în cazul problemelor și întrebărilor aferente sexualității. Reflectarea asupra sexualității și diferitelor norme și valori conexe drepturilor omului pentru dezvoltarea atitudinilor critice.

Abilitatea de a stabili relații (sexuale) în care să persiste înțelegerea reciprocă și respectul față de nevoile și limitele celuilalt și de a avea relații egale. Acest fapt contribuie la prevenirea abuzului și violenței sexuale. Abilitatea de a comunica despre sexualitate, emoții și relații și deținerea vocabularului corespunzător.

Programele corect implementate ating dimensiuni transdisciplinare, de la anatomie, la psihologie, la sociologie, la istoria religiilor, la management emoțional. Copiii învață cum funcționează propriul corp, cum să relaționeze cu alții, cum să își gestioneze emoțiile, cum să aibă o imagine de sine pozitivă. Află despre drepturile lor și învață cum să devină mai responsabili.

Când copilul urmează să intre la școala gimnazială, părintele începe să fie îngrijorat, să se sperie de ceea ce va urma, pe când copilul este din ce în ce mai curios de ceea ce îl așteaptă, aruncându-se cu îndrăzneală în necunoscut. Apar atunci schimbările fizice, psihice, apar tensiunile hormonale și confuziile privind identitatea sa și adolescentul aparține din ce în ce mai puțin părintelui său. Acesta din urmă trebuie să știe să accepte aceste transformări și să-i ofere copilului libertatea și intimitatea de care are nevoie, devenindu-i un partener de nădejde și un părinte mereu prezent.

Părintele trebuie să înțeleagă că adolescentul trece prin momente haotice, dar nu are nevoie să îi fie „reparată” viața, ci are nevoie ca părintele să îi fie alături și să-l asculte. Copilul trebuie să învețe singur să facă față situațiilor limită, problemelor de care se va izbi.

Când caracteristicile adolescenței stau să iasă la iveală, pasiunile de la distanță, „jocurile întâlnirilor de la gimnaziu încep să-i remodeleze în ceea ce se apropie cu adevărat de sexualitatea unui adult”

Cele două mari forțe care guvernează în jurul acestei perioade sunt: dragostea romantică

și sexul cu o altă persoană.

Părinții tind să nu aibă răbdare atunci când adolescentul are emoții fluctuante sau schimbări de identitate. La această vârstă, copiii vor să fie „în trend”, să aparțină unui grup, să se integreze. Părinții trebuie să știe cum să îi încurajeze și cum să le spună nu atunci când e nevoie. La adolescență, fiecare face eforturi pentru a fi atrăgător și popular, pentru a dobândi un anumit statut social.

Bibliografie:

- <https://www.fatherly.com/health-science/international-sex-education/>
- <https://reliefweb.int/report/world/journey-towards-comprehensive-sexuality-education-global-status-report>

SEXUALITATE ȘI IDENTITATE SEXUALĂ

Profesor Doriana Simion

Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița

Adolescența poate fi destul de dificilă. Întrebările pe care și le pune un adolescent sunt de multe feluri. Întrebările despre sex, sexualitate și identitate sexuală sunt doar câteva care îi macină pe adolescenți. În această epocă atât de sexualizată, povestea tradițională cu barza e complet inadecvată. Trebuie să îi pregătim încă de copii pentru perioada când corpul lor va trece prin transformări. Trebuie să îi pregătim pentru schimbările fizice dar și pentru celelalte cum ar fi: influența anturajului și glorificarea sexualității în presă, pe rețelele de socializare și chiar pe grupurile unde copiii vorbesc între ei. Nu mai este un secret că toate canalele de comunicare abundă de imagini și mesaje cu tentă sexuală. De ferit nu îi vom mai putea feri la un moment dat. Ne rămâne doar să îi echipăm cu tot ceea ce au nevoie să știe pentru a se descurca în siguranță. Așa cum nu le dăm drumul copiilor mici în stradă urându-le mult noroc și lăsându-i de izbeliște și îi ținem de mână, le explicăm care sunt pericolele, așa trebuie să facem și cu educația sexuală. Educația sexuală începe cu explicații simple, cum ar fi cu numele anatomice ale organelor genitale. Apoi discuțiile pot să devină mai complexe pe măsură ce copilul crește și are o mai bună capacitate de înțelegere. Vorbind cu adolescenții despre sex?!! Mai degrabă decât a privi adolescența ca o etapă de dezvoltare, ea poate fi definită ca o punte între două etape, copilărie și maturitate.

Când este momentul cel mai potrivit pentru a vorbi cu adolescenții despre sex

Dar educația sexuală nu înseamnă rușine, metafore și un subiect tabu. Pentru că riscurile la care se expune un copil când își începe viața sexuală nu sunt nici metafore și e bine să nie nici rușinoase. Cel mai important este să îi învățăm pe copii să fie responsabili. Explicați-le cum să ia decizii și să înțeleagă și care sunt consecințele”, spune Dr. Seigel. Deși par adulți, adolescenții sunt încă la vârsta copilăriei și au nevoie de sprijinul părinților. Viața sexuală cere o mare responsabilitate din partea celor implicați.

Urmările nu sunt întotdeauna foarte ușor de dus dacă responsabilitatea lipsește. Discuțiile despre activitatea sexuală par a fi jenante pentru toată lumea. În același timp este important ca un adolescent să aibă un bagaj suficient de informații corecte primite de la un adult și nu de la un alt adolescent. Trebuie să știe că nimeni nu are dreptul să îi preseze să își înceapă viața sexuală. Încurajați-i să vă ceară părerea dacă li se întâmplă așa ceva. Permiteți-le să spună ”NU” acasă ca să poată spune ”NU” și atunci când nu vor sau nu sunt pregătiți să își înceapă viața sexuală. Pe măsură ce copilul se maturizează fizic, mental și emoțional – vor apărea și alte discuții legate de sexualitate. Dacă semințele au fost plantate încă de când era mic există mai multe șanse ca el să vină către părinți pentru a continua.

Pe măsură ce cresc, este mai bine de abordat miturile urbane sau informațiile false care trec din generație în generație și să le demontați. Fetele care fac sex nu sunt ușurate, sexul oral nu este lipsit de riscuri și ejacularea precoce nu este o metodă contraceptivă. Și oricât de rușine vă este să vorbiți cu ei despre asta este important să primească informațiile corecte. Consecințele celor trei acțiuni ce implică sexul, voi să alegeți între rușine și urmări.

Părinții trebuie să aibă mintea deschisă să accepte întrebările adolescenților pentru că face parte din maturizarea lor. Au sarcina de a va spune părerea fără să judecați. Nu este despre dumneavoastră ci despre ei. Trebuie abordate discuții despre morală, valori și etică în ceea ce privește comportamentul sexual, fără să țineți predici, doar pentru sprijin. Este un pas important prin care copilul se va simți mereu protejat, va ști că are la cine să apeleze pentru sfaturi și că tranziția spre o viață sexuală asumată se va face fără probleme. E important de știut ca sexul la adolescenți comportă două mari riscuri:

- Bolile cu transmitere sexuală (BTS) - majoritatea persoanelor nu realizează faptul ca

este ușor să contactăm o boală cu transmitere sexuală, mai ales în cazul persoanelor tinere. În anumite regiuni din Marea Britanie, 10% dintre toți adulții tineri sunt purtători de Chlamydia. Copiii cu media de vârstă între 10 și 12 ani nu au nicio idee despre aceste riscuri.

Sarcina nedorită - copiii cu media de vârstă între 10 și 13 ani nu știu nici măcar cum apare sarcina.

Și chiar dacă știu, de obicei se gândesc că acest lucru nu li se poate întâmpla chiar lor. Experiența proprie de-a lungul timpului arată că părinții sunt mai deschiși la discuții dacă se simt pregătiți și știu cum să abordeze subiectul.

Sfaturi pentru părinți

- Vorbiți despre propria experiență. Dacă nu îndrăzneți să sarutați pe cineva sau să îmbrățișați o fată, spuneți-i acest lucru copilului. Copiii mari adoră să audă povești despre dificultățile părinților și îi ajută să știe că înțelegi cum este să fii fascinat de sex, dar emoționat în același timp.

- vorbiți atât despre sentimente, cât și despre anatomie. Când persoanele tinere au probleme legate de viața sexuală, de obicei se adresează astfel medicului specialist: „Nimeni nu ne-a spus cât de mult vom dori să îl facem”. Asigurați-vă ca adolescentul cunoaște faptul că există o dorință nestăpânită de a face sex deoarece este foarte plăcut, dar merita să ne păstrăm pentru o relație serioasă, specială.

- Când copilul pune întrebări dificile, puneți-le alte întrebări înainte de a furniza orice tip de explicație. Acest lucru îți va acorda un timp suplimentar și te va ajuta să înțelegi câte cunoștințe au acumulat deja despre acest subiect.

- Încercați să îi creați un mediu propice pentru a pune întrebări despre sex. De exemplu, dacă există o emisiune despre sex la televizor și ei doresc să cunoască mai mult, probabil că va vor întreba despre asta.

- Nu stabiliți o anumită zi pentru a vorbi despre asta. Majoritatea copiilor găsesc acest lucru alarmant. În schimb, fiți pregătiți să răspundeți întrebărilor atunci când sunt puse.

- Este util să ne găsim cuvintele potrivite atunci când vorbim despre sex. Apelând la câteva cărți potrivite despre sex sau la trăirile părinților menționate mai sus poate ajuta. Dacă atât copilul, cât și părintele folosesc aceleași cuvinte pentru diverse părți ale corpului și pentru diferite activități, va veți simți mai puțin jenați.

Bibliografie:

- Julie F. Kay și Ashley Jackson, “Sex, Lies, and Stereotypes, How Abstinence-Only Programs Harm Women and Girls”, 2008.

EDUCAȚIA SEXUALĂ VERSUS SEXUALITATE ÎN ȘCOALA ROMANEASCĂ

Profesor Ionuț-Florin Suci

Școala Profesională Specială, „Sfânta Maria” Bistrița

Ce este omul? O întrebare care a fost pusă, de-a lungul secolelor, de nenumărați oameni de știință, literați, filozofi, etc. Și care a avut diferite răspunsuri, creând de multe ori controverse sau discuții, ce au mers până la a da diferite definiții, precum cea a lui Aristotel, care spune că omul este un animal social, sau cea a lui Darwin care susține că omul ar fi o specie de primate, ce se înrudește cu cimpanzeii, gorilele și urangutanii, sau cea creaționistă, care zice că omul a fost creat de Dumnezeu, fiind capodopera Sa și implicit, ființă superioară tuturor celor create de pe planeta Pământ. În cele ce urmează, vom încerca să facem puțină lumină, în această problemă veche de sute de ani, neavând pretenția de a o elucida, ci doar de a găsi câteva răspunsuri plauzibile, legate de om, în general, și de sexualitatea lui în special.

În primul rând, vreau să îmi exprim rezerva față de expresia animal, folosită la adresa omului, pentru că noi oamenii suntem mai mult decât niște simple animale, chiar dacă, de-a lungul istoriei, am demonstrat, prin acțiunile noastre, ce au dus la războaie, crime, violuri, jafuri și alte atrocități, că suntem uneori sub condiția umană, dezumanizați, sau chiar mai răi decât animalele. Nu vreau să fiu rău, cu astfel de afirmații, căci am început prin a apăra omul, în fața celor ce ne consideră descendenții unei anumite specii de animale, dar acesta este crudul adevăr și cele ce ne deosebesc de ele sunt cultura, știința, religia, muzica și alte lucruri minunate ce pot fi scoase la lumină din sufletele și mințile noastre. De aceea, trebuie să pedalăm mai mult pe latura asta umană și să încercăm să ne merităm numele de om, ca ființă superioară, neuitând să luăm aminte și la animalele ce ne înconjoară și de la care putem învăța multe, cum ar fi loialitatea câinelui, care, nu întâmplător, este numit prietenul cel mai bun al omului, sau măreția leului, sau curajul altor animale de a se lupta cu altele mai mari ori mai periculoase decât ele, sau chiar îndârjirea cu care orice mamă, indiferent de rasă, își apără puii, uneori chiar cu prețul propriei vieți. Și nu de puține ori am putut regăsi astfel de calități printre semenii noștri, ceea ce nu poate decât să ne bucure și să ne dea speranța că, atâta timp cât mai există astfel de oameni pe pământ, gata să se sacrifice pentru aproapele, Creatorul nu va lăsa lumea asta să piară în neant.

În al doilea rând, vreau să îi răspund lui Darwin și susținătorilor teoriei evoluționiste, așa cum o fac de fiecare dată, ca profesor de Religie, atunci când elevii mei îmi pun întrebări de genul: Domnu' profesor dar noi ne tragem din maimuță? Cu o altă întrebare la care nu știe nimeni să dea un răspuns concret, și anume: Dar de ce nu se mai transformă și azi maimuțele în oameni? Și nu zic că nu om fi asemănători, sau uneori chiar mai răi decât maimuțele, dar totuși, încă nu am văzut maimuțe să cânte la un instrument muzical, ca să nu zic să confecționeze unul, să picteze, să scrie, să citească, să compună poezii, cântece, sau să filozofeze. Așadar, când o să văd că o maimuță poate face măcar un lucru, din cele menționate mai sus, o să mai reflectez asupra acestei teorii, până atunci, consider că teoria creaționistă pare cea mai aproape de adevăr, chiar dacă și aceasta are încă unele necunoscute, de genul cum de, din doar doi oameni, Adam și Eva, am ajuns la o populație globală de aproximativ 7,8 miliarde pe întreg mapamondul. Sau cum de sunt atâtea rase diferite de oameni, cu culori diferite ale pielii, pe șapte continente diferite. Dar, cum am spus încă din primele rânduri, nu încerc eu să elucidez probleme legate de originea omului, vechi de sute de ani, ci doar să am o părere pertinentă despre om.

Nu în ultimul rând, dacă tot i-am pomenit pe Adam și pe Eva, să spunem că imediat după ce i-a creat, Dumnezeu le-a dat mai multe porunci. Iar prima dintre ele a fost următoarea: „Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și supuneți-l; stăpâniți peste peștii mării, peste

păsările cerului, peste toate dobitoacele și peste tot pământul, peste toate vietățile ce se târăsc pe pământ!”(Facerea 1, 28). A nu se înțelege prin a supune, sau a stăpâni, a se considera omul stăpân peste întreaga creație și a face ce vrea cu ea, pentru că Dumnezeu a vrut prin această poruncă să scoată în evidență superioritatea omului, față de restul ființelor și plantelor create de El, dar și faptul că i-a dat omului în grija sa această minunată planetă, pentru a o conduce și a o proteja, nu pentru a își bate joc de ea și a se considera stăpânul absolut al ei, și astfel a considera că poate face orice cu ea, fără a suferi de pe urma deciziilor iraționale, pe care le-a luat, sau le va lua de acum înainte. Deci să fim clari, pământul, cu tot ce este în sau pe el, nu este locul de joacă sau distracție al unora, ce se cred peste tot ce a creat Dumnezeu, fie că e vorba de fauna, flora, resursele sau chiar semenii lor, jucându-se, la rândul lor de-a Dumnezeu și crezând că, indiferent de acțiunile lor, nu vor exista consecințe.

Iar acum să ne ocupăm puțin și de partea sexuală a omului, pentru că una din definițiile sale susține că el este și o ființă sexuală, lucru care nu poate fi ignorat de nimeni, nici măcar de cei ce nu o consideră o latură atât de importantă a noastră. Și putem pleca tot de la prima poruncă dată de Dumnezeu lui Adam și Evei, în care zice: „Creșteți și vă înmulțiți”, altfel spus, Creatorul a luat în considerare și faptul că cei doi vor umple pământul și îl vor stăpâni, cum altfel decât, prin procreare, dar trebuie să lămurim încă din start că El nu a spus: faceți sex și înmulțiți-vă ci, precum scrie mai sus, iar înmulțirea aceasta include și porunca: „Iubiți-vă unii pe alții”, pentru că fără iubire nu există nimic. Așadar nu este scoasă în evidență partea animalică din oameni, ci mai ales cea afectivă, emoțională, pentru că, doar după ce se iubesc, doi oameni, pot deveni părinți. O să spuneți, bine dar cum rămâne cu copiii nedorți, abandonați, sau creați în urma unui viol? Și eu o să vă răspund că acestea sunt excepții care întăresc regula, sau accidente, unele voite, altele nu, care din păcate fac parte din viață. Sau, mai simplu de atât, Dumnezeu are un plan cu fiecare dintre noi, plan pe care, mai devreme sau mai târziu, îl vom afla și de aceea, nu pretind să am acum răspunsurile la toate întrebările existențiale, ce s-au pus de-a lungul vremii, legate de această problemă. Ce pot să vă spun cu sinceritate, este că tot ce se întâmplă în viața unui om, cu bune, cu rele, așa trebuie să se întâmple și nimic nu se face fără voia și cunoștința Sa.

Dar să vorbim și concret despre sex, pentru că, din păcate, suntem parcă înconjurați și copleșiți din toate părțile de el, fiind promovată, în ultima vreme pe toate căile, indiferent că vorbim de presa scrisă, televiziune, rețele sociale sau motoarele de căutare ale internetului. Majoritatea filmelor, a videoclipurilor muzicale sau a știrilor, au cel puțin o scenă sau un mesaj cu conținut sexual, ca să nu mai vorbim de cum sunt îmbrăcate actrițele sau cântărețele, sau chiar și unele prezentatoare de știri, majoritatea dintre ele în ziua de azi. Și totul pentru rating, pentru a se vinde mai bine și a avea cât mai mulți fani, iar apoi ne mirăm că și copiii noștri se iau după vedetele pe care le văd în fiecare zi, la TV sau pe telefoane și alte gadgeturi, pe care le folosesc. Nu vreau să mă erijez în dușmanul numărul unu al acestui trend, sau să fac pe lupul moralist, pentru că sunt și eu om și înțeleg că asta se cere, dar eu cred că puțin mai multă decență nu ar strica, sau dacă nu mai multă atenție din partea părinților, în ceea ce privește educația, fie ea și sexuală, a copiilor lor ar fi de luat în seamă.

Și am atins astfel și subiectul, foarte ardent, în ultima vreme, din societatea românească, și anume, dacă și cine să facă educația sexuală a copilului, familia sau școala? Iar părerea mea este că ambele, adică ar trebui începută de familie și apoi continuată de școală. Dar ce te faci dacă părinții nu sunt nici ei la rândul lor educați, în această privință? Atunci întreaga responsabilitate îi revine școlii, sau mai bine zis unor buni specialiști, cum ar fi psihologi, sociologi și alții care au habar, măcar cu ce se mănâncă asta, sau sunt bine pregătiți să răspundă tuturor întrebărilor și problemelor ce se nasc în mintea și sufletul tinerelor vlăstare. Părintele Constantin Necula, într-unul din interviurile sale susținea același lucru, și anume că părinții ar trebui să își educe copiii și în ce privește latura sexuală, pentru că ei își cunosc mai bine odraslele, și petrec mai mult timp cu ele, cunoscându-i astfel mai bine, decât noi profesorii, asta

în cazul în care se întâmplă acest lucru, dar dacă nu specialiștii trebuie să joace rolul părinților și să le explice că „nu tot ce zboară se mănâncă!”.

Noi profesorii avem, la rândul nostru, un rol foarte important în această educație, mai ales dacă avem de-a face cu elevi, ce provin din medii defavorizate, ai căror părinți sunt fie departe fizic fie departe sufletește de ei, sau care nu sunt atât de educați nici ei, sau chiar nu au părinți deloc. Iar rolul nostru este acela de părinți pentru elevii noștri și, implicit de oameni, pe care ei se pot sprijini, și în care pot avea încrederea, ce le lipsește atât de mult atunci când sunt acasă sau în altă parte decât la școală. De aceea, cred că nu trebuie să îi respingem din start pe elevii care vin cu întrebări, uneori incomode, legate de viața intimă, pe motivul că nu este treaba noastră, ci dimpotrivă, trebuie să încercăm să îi înțelegem și să le explicăm că viața este cel mai de preț dar primit de la Dumnezeu și că trebuie să avem mare grijă de ea, iar ceea ce facem acum, poate avea consecințe grave în viitor. Pe de altă parte nu trebuie să intrăm în prea multe amănunte, pentru că astfel riscăm să le dăm idei, care nu sunt prea „ortodoxe”, ca să zic așa, și de aceea e necesară regula unui minim bun simț.

Astfel, noi oamenii, și când zic oamenii, mă refer la toți oamenii maturi, trebuie să avem grijă de copiii noștri, fie că suntem părinți, profesori, psihologi, sau de alte meserii sau vocații, și trebuie să fim atenți la fiecare etapă a creșterii lor, atât biologice cât și materiale, încercând să îi protejăm de tot ce este nociv în viață și implicit de sexualitatea excesivă, care este promovată de cei care nu se gândesc ce efecte negative poate avea aceasta, asupra sufletului și minții, încă necoapte a unui copil. De aceea educația sexuală este necesară, după părerea mea, iar ideal ar fi să existe o colaborare între cei doi stâlpi ai societății, respectiv familia și școala.

Bibliografie:

<https://www.slideshare.net/malpani/sexuality-education-how-to-talk-to-your-children-about-sex>

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI SEXUALE

Profesor Livia Tonțian

Școala Profesională Specială,, Sfânta Maria”, Bistrița

Educația sexuală este esențială pentru prevenirea și combaterea abuzurilor sexuale asupra copiilor, a violenței sexuale și a exploatării sexuale. Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote) impune statelor să „se asigure că toți copiii primesc, în cadrul învățământului primar și secundar, informații cu privire la riscurile exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, precum și cu privire la mijloacele prin care se pot apăra, în funcție de nivelul lor de dezvoltare”. Comitetul de la Lanzarote, responsabil cu monitorizarea punerii în aplicare a convenției, a subliniat, de exemplu, că mediul școlar este în mod special adecvat pentru a informa cu privire la problema larg răspândită a abuzului sexual asupra copiilor în cadrul familial sau în „cercul de încredere” al acestora.

Importanța educației sexuale în a-i împiedica pe copii să cadă pradă infractorilor sexuali online a fost evidențiată în perioada de izolare din cauza pandemiei de COVID-19. Așa cum a subliniat Comitetul de la Lanzarote, în această perioadă, copiii au devenit din ce în ce mai vulnerabili la ademenirea online (online grooming), la extorcarea sexuală, la hărțuirea pe internet sau la alte forme de exploatare sexuală facilitate de tehnologiile informației și comunicațiilor. Comitetul a solicitat statelor să intensifice campaniile de informare privind riscurile și drepturile copiilor în mediul online, precum și serviciile de consiliere și de sprijin. În acest context, am remarcat cu interes că în unele țări, precum Estonia, educația sexuală a continuat să fie furnizată în cadrul învățământului online.

De asemenea, educația sexuală este esențială pentru a preveni violența bazată pe gen și discriminarea împotriva femeilor. Prin urmare, aceasta ar trebui să contribuie, încă din primele etape ale educației, la transmiterea unor mesaje puternice în favoarea egalității între femei și bărbați, prin promovarea rolurilor de gen lipsite de stereotipuri, prin educarea cu privire la respectul reciproc, la consimțământul privind întreținerea de relații sexuale, la soluționarea pașnică a conflictelor în relațiile interpersonale și la respectarea integrității personale, astfel cum se prevede în Convenția de la Istanbul.

Educația sexuală este, de asemenea, un context ideal pentru creșterea gradului de conștientizare cu privire la sănătatea sexuală și reproductivă și la drepturile femeilor, inclusiv accesul la mijloace moderne de contracepție și la avort în condiții de siguranță. Cercetările efectuate în Europa sub auspiciile Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) indică faptul că rata natalității în rândul adolescentelor tinde să fie mult mai mare în țări precum Bulgaria și Georgia, unde nu au fost instituite programe obligatorii de educație sexuală cuprinzătoare. Sarcina timpurie poate nu doar să fie foarte dăunătoare pentru sănătatea fetelor adolescente, ci și să aibă ca rezultat limitări serioase ale oportunităților educaționale ale acestora.

Programele de educație sexuală existente tind adesea să excludă complet persoanele LGBTI și aspectele legate de aceste persoane sau chiar să le stigmatizeze. Tinerii LGBTI se confruntă însă adesea cu intimidarea în școală și sunt expuși unui risc mai mare de a se automutila sau de a se sinucide din cauza respingerii orientării lor sexuale de către societate. La fel ca toți ceilalți copii, aceștia ar trebui să beneficieze de o educație sexuală cuprinzătoare care să răspundă nevoilor lor. Prin urmare, educația sexuală trebuie să includă informații relevante pentru ei, exacte din punct de vedere științific și adecvate vârstei. Aceasta înseamnă a-i ajuta pe copii să înțeleagă orientarea sexuală și identitatea de gen și să înlăture miturile și stereotipurile comune referitoare la persoanele LGBTI.

Prin faptul că furnizează informații factuale, care nu stigmatizează, cu privire la orientarea sexuală și la identitatea de gen ca fiind un aspect al dezvoltării umane, educația sexuală cuprinzătoare poate contribui la salvarea de vieți. Aceasta poate contribui la combaterea homofobiei și a transfobiei, în școli și în afara acestora, precum și la crearea unui mediu de învățare mai sigur și mai favorabil incluziunii pentru toți.

Copiii și tinerii au dreptul să beneficieze de o educație sexuală cuprinzătoare. Organismele internaționale din domeniul drepturilor omului au stabilit că copiii și tinerii au dreptul de a beneficia de o educație sexuală cuprinzătoare, exactă, fundamentată științific și sensibilă din punct de vedere cultural, bazată pe standardele internaționale existente. Printre acestea se numără Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, Convenția ONU cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și, la nivel european, Carta socială europeană și convențiile de la Lanzarote și de la Istanbul menționate anterior.

Dreptul de a beneficia de o educație sexuală cuprinzătoare derivă dintr-o serie de drepturi protejate, cum ar fi dreptul de a nu suferi violențe sau discriminări, dreptul la cel mai înalt standard realizabil de sănătate mintală și fizică, dar și dreptul de a primi și de a transmite informații și dreptul la educație de calitate și favorabilă incluziunii, inclusiv la educație în domeniul drepturilor omului. Într-un raport din 2010 privind educația sexuală, Raportorul special al ONU privind dreptul la educație a subliniat că „educația sexuală ar trebui considerată un drept în sine și ar trebui corelată în mod clar cu alte drepturi, în conformitate cu principiul interdependenței și indivizibilității drepturilor omului”. Necesitatea unei educații sexuale este de asemenea recunoscută în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite și este necesară realizarea mai multor obiective incluse în această agendă.

Bibliografie:

- Federația Internațională a Planificării Familiale, Sexual rights: an IPPF declaration, 2008, <https://www.ippf.org/sites/default/files/sexualrightsippfdeclaration>

PROMOVĂRII SĂNĂTĂȚII SEXUALE

Profesor Țermure Voichița

Liceul Tehnologic „Ion Căian Românul” Căianu Mic

Educația sexuală reprezintă o parte a unei educații mai generale, astfel că aceasta influențează dezvoltarea personalității copilului. Prin natura sa preventivă, educația sexuală nu doar contribuie la prevenirea consecințelor negative pe planul sexualității, ci și la îmbunătățirea calității vieții, sănătății și bunăstării. Astfel, educația sexuală contribuie la promovarea sănătății în general.

În timpul procesului de creștere, copiii și adolescenții acumulează, treptat, cunoștințe și își formează imagini, valori, atitudini și abilități legate de corpul uman, relațiile intime și sexualitate. În acest scop, ei folosesc o varietate mare de surse de învățare, si informale si formale.

Este important faptul că tinerii au nevoie atât de educația sexuală informală, cât și de cea formală. Acestea două nu trebuie să aibă un caracter antagonic, fiindcă ele se completează una pe cealaltă.

Pe de o parte, tinerii au nevoie de dragoste, spațiu și sprijin zi de zi în mediul social în care trăiesc ca să-și formeze identitatea sexuală. Iar pe de altă parte, ei au nevoie să dobândească anumite cunoștințe, atitudini și abilități. Principalii furnizori de informații profesionale și de educație sunt școlile; cărțile educative, broșurile, pliantele și CD-urile; site-urile educative; programele și campaniile educative la radio și televiziune; și furnizorii de servicii medicale.

Sexualitatea, sănătatea sexuală și educația sexuală – definiții și concepte

Conceptele de sex, sexualitate, sănătate și drepturi sexuale, precum și conceptele directe legate de acestea sunt, într-o oarecare măsură, interpretate diferit în diferite țări și culturi. La traducerea în alte limbi, acestea iarăși pot fi înțelese diferit. Prin urmare, este necesară o clarificare a modului în care conceptele respective sunt folosite.

Sex – caracteristici biologice ce definesc oamenii, în general, ca femei sau bărbați, deși în limbajul obișnuit cuvântul este adesea interpretat ca referindu-se la activitatea sexuală.

Sexualitatea – este un aspect central al naturii umane pe tot parcursul vieții și cuprinde sexul, identitățile de gen, orientarea sexuală, erotismul, plăcerea, intimitatea și reproducerea. Sexualitatea este trăită și exprimată prin gânduri, fantezii, dorințe, convingeri, atitudini, valori, comportamente, practici, roluri și relații. Sexualitatea este influențată de interacțiunea factorilor biologici, psihologici, sociali, economici, politici, etici, legali, istorici, religioși și spirituali.

Sănătatea sexuală – reprezintă o stare de bine fizică, emoțională, mentală și socială legată de sexualitate; nu reprezintă doar absența unei boli, disfuncții sau infirmități. Sănătatea sexuală implică o abordare pozitivă a sexualității și relațiilor sexuale, bazată pe respect, precum și posibilitatea de a avea experiențe sexuale în siguranță și plăcute, fără coerciție, discriminare și violență. Pentru ca sănătatea sexuală să fie atinsă și menținută, drepturile sexuale ale tuturor persoanelor trebuie respectate, protejate și împlinite.

Drepturile sexuale – deriva din drepturile omului, care sunt deja recunoscute de legile naționale și internaționale privind drepturile omului. Ele includ drepturile tuturor persoanelor, fără constrângere, discriminare și violență la:cele mai înalte standarde de sănătate, inclusiv accesul la servicii de sănătate sexuală și a reproducerii;căutarea, obținerea și împărtășirea informațiilor referitoare la sexualitate;educația sexuală;respect pentru integritatea corporală;alegerea partenerului;decizia de a fi sau a nu fi activ sexual;relații sexuale consensuale;căsătorii consensuale;decizia de a avea sau nu copii și când să îi aibă;Exercitarea responsabilă a drepturilor omului implică faptul că fiecare persoană respectă drepturile celorlalți.

Argumente pentru educația sexuală

Sexualitatea este o componentă centrală a naturii umane. Toți oamenii sunt născuți ca ființe sexuale și trebuie să-și formeze potențialul sexual într-un mod sau altul. Educația sexuală contribuie la pregătirea tinerilor pentru viață, precum și la dezvoltarea pozitivă a personalității și autodeterminare.

Oamenii au dreptul de a fi informați. Drepturile sexuale sunt drepturi ale omului aferente sexualității. Toate persoanele, fără discriminare, au dreptul la educație și informare, în general, și la educația sexuală cuprinzătoare și informațiile necesare și utile pentru exercitarea deplină a cetățeniei și egalității în domeniul privat, public și politic.

Tinerii sunt expuși la multe surse noi de informații. Mass-media moderna, dincolo de toate telefoanele mobile și internet, au devenit, în timp scurt, o sursă importantă de informații. Însă foarte multe informații, în special cele ce se referă la sexualitate, nu sunt ordonate, echilibrate, realiste, iar adesea acestea sunt umilitoare, mai ales pentru femei (pornografia de pe internet). Astfel, a apărut un nou argument pentru educația sexuală, și anume nevoia de a contracara și corecta informațiile și imaginile înșelătoare difuzate în mass-media.

Comportamentul sexual al copiilor și tinerilor apare, de regulă, la nivel individual sau între colegi, în condiții de joacă sau cicăleală, ca modalitate de autocunoaștere sau de cunoaștere a celor din jur. În acest mod copiii și tinerii descoperă ce le place și ce nu, învață cum să trateze intimitatea și deprind reguli de comportament în situații sexuale.

Nevoia promovării sănătății sexuale. Pe parcursul istoriei omenirii, sexualitatea a mai fost percepută ca o amenințare la sănătatea oamenilor: infecțiile cu transmitere sexuală incurabile și sarcinile neplanificate au fost, aproape dintotdeauna, considerate drept riscuri grave asociate cu relațiile sexuale. În secolul XXI, aceste riscuri de sănătate, precum și altele, pot fi prevenite nu doar datorită disponibilității cunoștințelor necesare, ci și faptului că sexualitatea este un subiect mai puțin tabu și este posibilă astfel abordarea acesteia în scopuri de prevenire. Așadar, educația sexuală întrunește această funcție foarte necesară de promovare a sănătății sexuale.

Programele corect implementate ating dimensiuni transdisciplinare, de la anatomie, la psihologie, la sociologie, la istoria religiilor, la management emoțional. Copiii învață cum funcționează propriul corp, cum să relaționeze cu alții, cum să își gestioneze emoțiile, cum să aibă o imagine de sine pozitivă. Află despre drepturile lor și învață cum să devină mai responsabili

Bibliografie:

- <https://www.slideshare.net/malpani/sexuality-education-how-to-talk-to-your-children-about-sex>

CUPRINS

Profesor Ștefan Bachiş	3
Profesor Adrian Barteș	6
Profesor Tavifta Anca Bârte	8
Prof. Simona Bîrte	10
Profesor Cătălina Burlacu.....	12
Profesor Gabriela Dâncu	14
Profesor psihopedagogie specială Ionela – Maria Deac	16
Profesor Lucreția Filipaș	19
Profesor Luminița Flămând	21
Profesor Alexandra Grumezea.....	23
Profesor Veronica Horga	25
Profesor Corina Irimia	28
Profesor Daniel Lișcan	30
Mastru instructor Lucaci Ștefan	32
Profesor Adriana Muresan.....	35
Profesor Maria Muresan	37
Profesor Orsolya Nădășan	39
Profesor Monica Otviș	41
profesor Florin Poienaru	44
Profesor Elena Păcurariu	47
Profesor Maria Pop	49
Profesor Ileana Popandron.....	51
Profesor Lucica Popovici.....	53
Mastru instructor Maria Prașca	55
Profesor Silvia Radoicovici	57
Economist Crina Rusu	59
Profesor Doriană Simion	61
Profesor Ionuț-Florin Suciuc	63
Profesor Livia Tonțian.....	66
Profesor Țermure Voichița	68

ISBN 978-630-6502-21-9
EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA
meritocratj@gmail.com

